

gemeente Vlaardingen

Programma
begroting

2024

Voorwoord

Aan de leden van de raad van de gemeente Vlieland

Het doet ons genoegen om de programmabegroting 2024 en meerjarenraming aan uw Raad aan te bieden. Met de begroting geeft het college invulling aan het collegeprogramma 2022-2026 over het boekjaar 2024.

De begroting is opgesteld conform de geldende voorschriften vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De begroting is evenals de jaarrekening ingedeeld in de door de raad vastgestelde programma's.

In de programmabegroting worden de plannen van 2024 beschreven en wordt een financieel overzicht gegeven van de meerjarenraming 2024-2027.

De programmabegroting biedt per programma inzicht in de mate waarin de doelstellingen uit het collegeprogramma dienen te worden behaald en de maatschappelijk beoogde effecten worden bereikt. Een en ander geldt eveneens voor de verplicht voorgeschreven paragrafen.

De programmabegroting 2024 sluit met een voordelig saldo van € 34.000. In de bestuurlijke samenvatting is een toelichting opgenomen van de grootste afwijkingen ten opzichte van de kadernota.

Vlieland, d.d. 3 oktober 2023

Burgemeester en wethouders van Vlieland,

De secretaris,

A. Idema

de burgemeester,

M. Schrier

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Bestuurlijke samenvatting	4
Leeswijzer.....	4
Meerjarenperspectief en financiële positie.....	4
Uitgangspunten begroting.....	5
Programma's	10
Programma 0, Algemeen Bestuur.....	11
Programma 1: Openbare orde en Veiligheid	15
Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat	18
Programma 3: Economische zaken	24
Programma 4: Onderwijs	28
Programma 5: Cultuur en recreatie.....	32
Programma 6: Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening	36
Programma 7: Volksgezondheid en milieu	44
Programma 8: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.....	49
Programma 9: Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen	54
Paragrafen	57
Paragraaf 1: Lokale heffingen.....	58
Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing	66
Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen.....	73
Paragraaf 4: Financiering	83
Paragraaf 5: Bedrijfsvoering	86
Paragraaf 6: Verbonden partijen.....	90
Paragraaf 7: Grondbeleid	107
Paragraaf 8: Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo).....	108
Recapitulatie lasten en baten	110
Vaststellingsbesluit.....	113
Financiële begroting	114
Algemene Uitkering gemeentefonds	115
Geprognostiseerde balans, bestemmingsreserves en voorzieningen	117
Berekening EMU-saldo.....	126
Overhead.....	127
Overzicht van incidentele baten lasten (meerjaren-)begroting Vlieland 2024 - 2027	129
Verdeling taakvelden programma's	131
Activa staat 2024	135

Bestuurlijke samenvatting

Leeswijzer

Tot de gemeente Vlieland behoort het eiland Vlieland en een groot deel van het aansluitende gedeelte van de Waddenzee. Het eiland bestaat voor het overgrote deel uit terreinen die eigendom zijn en beheerd worden door de rijksoverheid, vooral Staatsbosbeheer. De gemeente Vlieland is, gemeten naar het aantal inwoners (ongeveer 1.290) een kleine gemeente, maar qua grondoppervlakte omvangrijk. Het karakter van de gemeente wordt voor een belangrijk deel bepaald door het toerisme: het eiland Vlieland biedt jaarlijks aan vele gasten een slaapplek. Deze drie elementen: de geografische ligging, het geringe aantal inwoners en het toeristische karakter vormen de voornaamste kenmerken van de gemeente Vlieland.

Veel kengetallen over de gemeente Vlieland met mogelijkheden om deze te vergelijken met andere (groepen van) gemeenten, zijn te vinden op internet. Een fraaie vindplaats is de website www.waarstaatjegemeente.nl. Op die website zijn ook de meeste verplichte beleidsindicatoren te vinden en te vergelijken.

In de programmabegroting zijn dezelfde programma's gedefinieerd als in voorgaande jaren. De volgende programma's zijn geformuleerd:

- 0 Algemeen bestuur
- 1 Openbare Orde en Veiligheid
- 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat
- 3 Economische Zaken
- 4 Onderwijs
- 5 Cultuur en Recreatie
- 6 Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening
- 7 Volksgezondheid en Milieu
- 8 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
- 9 Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen

Daarnaast bevat de begroting acht zogenaamde paragrafen. In de paragrafen wordt informatie op een gebundelde wijze verstrekt. Anders zou deze informatie versnipperd in de begroting moeten worden opgenomen. Deze informatie heeft betrekking op vrijwel alle programma's.

Meerjarenperspectief en financiële positie

Structureel evenwicht

Kengetal structurele exploitatieruimte	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Werkelijk	Prognose				
saldo baten en lasten	-2.410	-599	-180	-162	-645	-779
reservemutaties	3.577	516	213	262	290	305
Begrotingssaldo na bestemming	1.167	-83	34	100	-356	-475
incidentele B&L	-278	-318	109	10	-32	-40
structureel begrotingssaldo	889	-400	142	110	-387	-514
In percentages	9,08%	-3,93%	1,39%	1,05%	-3,73%	-4,89%

Structureel evenwicht betekent dat structurele lasten gedekt worden door structurele baten. De incidentele lasten mogen worden gedekt door structurele en door incidentele baten. De raad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is.

Om vast te kunnen stellen dat sprake is van een structureel evenwicht is belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten en lasten incidenteel is en welk structureel. In de begroting moet daarom een limitatief overzicht van de incidentele baten en lasten worden gegeven Dit verplichte (meerjarige) overzicht speelt een rol bij het vast kunnen stellen of er sprake is van een structureel evenwicht.

Het overzicht van incidentele baten en lasten vindt u in de financiële begroting

Uitgangspunten begroting

Bij de samenstelling van de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 zijn onder andere de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Algemene uitkering gemeentefonds	berekening op basis van de meicirculaire 2023
Stelpost Jeugd	er is geen rekening gehouden met de rijksbijdragen uit de hervormingsagenda Jeugd
Salarissen	2024 7,6%, 2025 5,8%, 2026 4,8% en 2027 4,2%
Investeringen	1 ^e jaar geen rente wel volledige afschrijving
Belastingen	verhoging op basis gemiddelde woonlastenstijging meicirculaire 2023 van 4,42%
Leges en lokale heffingen	op basis van maximaal 100% kostendekkendheid

Voor een volledige opsomming van uitgangspunten wordt verwezen naar de in de raadsvergadering van 17 juli 2023 vastgestelde Kadernota begroting 2024. Voor een nadere toelichting wordt met name voor belastingen, leges en lokale heffingen verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Begroting bestaand beleid

De begroting 2024 is gebaseerd op de begroting 2023 tot en met de 2e begrotingswijziging. Dat betekent dat nieuwe uitgaven in 2023 met een structureel effect op de stelpost voor onvoorziene uitgaven 2023 of de algemene middelen vanaf de 2e begrotingswijziging 2023 tevens beslag leggen op de structurele ruimte in de begroting 2024.

Algemene Uitkering gemeentefonds

De berekening is gemaakt op basis van de meicirculaire 2023, een aantal maatstaven zijn aangepast naar de huidige stand of de ontwikkeling van deze maatstaven zijn aangepast naar de ontwikkeling zoals wij deze op basis van ervaringscijfers terug zien op Vlieland.

Stelpost Hervormingsagenda Jeugd

Inmiddels is het jeugdzorggeld toegezegd tot en met 2025. Ook nu staat de provincie toe om de middelen ten minste ook voor 2026 en 2027 te begroten. Of de gemeenten dat geld ook daadwerkelijk krijgen, blijft onzeker. Tussen het rijk en de koepels van gemeenten en provincies, IPO en VNG, is afgesproken dat gemeenten in hun meerjarenraming voor de jaarschijven 2026 en 2027 rekening mogen houden met de volledige bijdragen uit de Hervormingsagenda Jeugd en voor 2028 75%. Wij hebben besloten om vooralsnog geen extra budget op te nemen voor de jeugdzorg.

Salariskosten 2024

De raming voor de salariskosten is gebaseerd op de raming zoals die door de gemeente Leeuwarden is opgesteld op grond van het personeelsbeheer dat door de gemeente Leeuwarden wordt gevoerd. Daarbij is uitgegaan van dezelfde parameters als de gemeente Leeuwarden hanteert voor de verwachting van de stijging van de salariskosten zoals de uitkomsten van de cao-gemeenten. We sluiten aan bij de loonvoet voor de overheidssector uit de meicirculaire 2023. In 2024 verhogen we met 2,4 % extra (de loonvoet bedraagt 5,2%) omdat we ook nog over de jaren 2022 en 2023 een looncorrectie doorvoeren om de loonbudgetten in de begroting reëel op peil te houden.

Formatie, aantal personeelsleden en salariskosten gemeente Mieland 2024

Organisatie eenheid	Aantal	Aantal	Salariskosten	Salariskosten
	FTE's	FTE's	begroting	begroting
	2023	2024	2023	2024
<u>Bestuursorganen</u>				
Gemeente Raad			150.000	152.606
Burgemeester en Wethouders	2,80	2,80	315.000	323.556
Subtotaal	2,80	2,80	465.000	476.162
<u>Ambtelijke dienst</u>				
Griffie	0,89	1,11	71.800	93.634
Beleidsteam	11,14	11,14	975.400	1.309.270
Team Uitvoering en Ondersteuning	10,13	10,80	677.900	792.683
Team Buitendienst	9,40	8,40	539.300	552.894
Subtotaal	31,56	31,45	2.264.400	2.748.482
<u>Vrijwilligers</u>				
Burgerlijke Stand			5.000	5.200
GHOR geneeskundige groep			18.000	18.720
Subtotaal	0,00	0,00	23.000	23.920
<u>Gedetacheerd personeel</u>				
Gedetacheerd personeel	1,83	1,83	100.100	113.610
Subtotaal	1,83	1,83	100.100	113.610
Totaal	36,19	36,08	2.852.500	3.362.174

Het aantal geraamde FTE's is t.o.v. 2023 nagenoeg gelijk gebleven toch is er een forse stijging van de salariskosten. Dit wordt veroorzaakt doordat bij het beleidsteam in totaal € 234.000 extra is opgenomen vanwege het beleidsvoornemen in de kadernota om de formatie tijdelijk en vast uit te breiden. Daarnaast zorgen de verwachte loonontwikkeling van 7,6% en de periodieke schaalverhogingen voor de overige stijging.

Rente en afschrijvingen

Voor het bepalen van de afschrijvingslasten is uitgegaan van de activa en de voorgenomen investeringen waartoe besloten is tot en met de 2e begrotingswijziging 2023 en de kadernota 2024. Achterin deze begroting is hiervan een overzicht opgenomen. De rentelast bestaat uit de rente die betaald moet worden voor in het verleden aangetrokken langlopende geldleningen, zoals weergegeven in het overzicht langlopende schulden bij programma 9, en de rente voor de korte financiering. De geprognostiseerde balans laat zien dat in de loop van 2024 een liquiditeits tekort zal ontstaan bij de uitgaven en inkomsten zoals ze in deze begroting zijn opgenomen. Bij het berekenen van de kapitaallasten is geen rekening gehouden met het aantrekken van een extra lening. Wel is er een stelpost van € 70.000 opgenomen voor extra rentelasten in de toekomst.

De op deze manier berekende afschrijvings- en rentelasten worden in de begroting verdeeld vanuit het taakveld treasury naar de diverse onderdelen van de begroting, de rentelast naar rato van de boekwaarde op 1 januari 2024 van de voor die onderdelen ingezette activa. Verwezen wordt naar de "berekening rente-omslag" in de paragraaf financiering.

Overige goederen en diensten

Voor het niveau van de ramingen voor de overige goederen en diensten is uitgegaan van de primaire begroting 2023 tot en met de 2e begrotingswijziging. Een algemene prijscompensatie is niet toegepast. Wel is in voorkomende gevallen een prijsstijging toegepast naar aanleiding van de jaarrekeningcijfers 2022 en de werkelijkheid 2023 t/m augustus. IN MJOP's en de begrotingen van de verbonden partijen evenals in de investeringsplannen en zoals hiervoor genoemd bij de salariskosten is rekening gehouden met prijsstijgingen. Dat betekent dat de overige prijsstijgingen gedeeltelijk opgevangen moeten worden door efficiëntieverhogingen of het aanpassen van de kwantiteit dan wel de kwaliteit van de werkzaamheden binnen het werkveld. Daarnaast is meerjarig een post onvoorzien opgenomen van respectievelijk € 141.700, € 268.600, € 390.600 en € 500.600. Deze stelpost dient als dekking voor prijsstijgingen. Voor de prijsstijgingen zijn de percentages voor het acres uit de meicirculaire 2023 genomen; voor 2024 en de jaren daarna 4,22%, 4,18%, 3,58%, 3,22%.

Programma de Waddeneilanden

Om de eilander (bestuurlijke) samenwerking te verstevigen en uitdagingen die op de eilanden afkomen het hoofd te bieden, heeft het Dagelijks Bestuur van Gemeenschappelijke regeling (GR)

De Waddeneilanden in 2020 opdracht gegeven een programma op te zetten. Een plan voor een programma om de leefbaarheid op de Waddeneilanden te behouden en te werken aan een duurzaam en vitaal toekomstperspectief voor de Waddeneilanden.

De voor het programma benoemde thema's zijn ondergebracht in vijf programmalijnen:

- Goed Wonen & Leven
- Toekomstbestendig Ondernemen & Ontwikkelen
- Optimaal Bereikbaar & Verbonden
- Duurzame energie
- Circulaire Economie

In 2024 zullen we, na enkele jaren van voorbereiding aan de slag kunnen met het Programma Waddeneilanden waarvoor de Regio Deal is toegekend.

Uitgangspunten meerjarenraming

Bij de samenstelling van de meerjarenraming is uitgegaan van de begroting 2023. Er is geen algemene prijs indexering toegepast. Er is echter wel rekening gehouden met;

- de stijging in de kosten van de meerjarenramingen van de gemeenschappelijke regelingen
- stijging van inkomsten, zoals uit belastingopbrengsten
- ontwikkelingen algemene uitkering gemeentefonds op basis van de meicirculaire 2023
- geen stelpost jeugd Hervormingsagenda Jeugd
- kapitaallasten van nieuwe investeringen
- 7,6% stijging van salariskosten door cao en sociale premies
- rentelasten voor een nieuw aan te trekken lening (stelpost)
- onvoorzien uitgaven en prijsstijgingen (stelpost)

Nieuw beleid

De nieuwe beleidswensen zijn geïntegreerd in de begroting en de besluitvorming hierover heeft plaats gevonden bij het vaststellen van de kadernota 2024 op 17 juli 2023 en voor het overige tegelijk met de vaststelling van deze begroting .

Het meerjarenperspectief t.o.v. de kadernota 2024

De meerjarenbegroting sluit tot en met 2025 met positieve saldi. In het volgende overzicht wordt aangegeven hoe het meerjarenperspectief er uit ziet en hoe dat zich ontwikkeld heeft vanuit het perspectief dat in de kadernota 2024 werd geschetst:

Nummer	Omschrijving	Programma	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027
	Voorlopige saldi kadernota 2024 - 2027		351.484	353.445	-107.851	-202.851
1	2e begrotingswijziging 2023	div	4.743	12.698	11.148	11.148
2	Correctie budgetten RO en omgevingswet, incl implementatie	8	-103.500	-45.000	-12.000	-12.000
3	Aanpassing salarissen (incl. Raad en college)	div	-367	741	937	-60.625
4	aanpassingen activa, investeringen en treasury	div	-29.372	-29.538	-57.388	-47.509
5	Aanpassingen bestemmingsreserves en voorzieningen	div	-49.394	-44.571	-33.480	-22.131
6	Verhoging tarieven strandbewaking KNRM	3	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
7	Zorgkosten	6	-50.500	-49.500	-48.500	-48.500
8	Einde contract WoonFriesland (personeel en bus)	9	-49.313	-51.526	-53.827	-53.827
9	Uitbreiding Notubiz	0	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500
10	Vergoeding commissieleden	0	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
11	Maatschappelijk werk De Kaai	6	-7.000	-8.000	-9.000	-10.000
12	Diverse kleine budget aanpassingen en afrondingen	div	-5.608	-11.103	-18.156	-937
			33.672	100.146	-355.618	-474.733

Toelichting

- 2^e begrotingswijziging 2023
zie besluit van uw raad op 11 september 2023
- Budgetten omgevingswet
Een meerjarenraming voor Ruimtelijke Ordening/Bouw en woningtoezicht ontbrak de laatste jaren. De laatste jaren werden budgetten steeds vanuit een stelpost door middel van begrotingswijzigingen geraamd.
Door het uitstellen van de omgevingswet was er veel onzekerheid met welke kosten rekening gehouden moest worden. Nog steeds is dit lastig te bepalen, tussentijdse evaluaties moeten in de loop van de tijd meer duidelijkheid geven. Om de tarieven voor de nieuwe legesverordening te kunnen bepalen is nu een inschatting van de kosten gemaakt.
- Aanpassing salarissen
In de kadernota is al geanticipeerd op een stijging van de salarislasten middels een stelpost. Bij het opstellen van de begroting zijn de effecten in detail doorgevoerd. Daardoor moet de nieuwe jaarschijf 2027 worden aangepast.
- Staat van activa en treasury
Onderdeel van het opstellen van de begroting is het herzien van de staat van toekomstige investeringen. Hier vloeien extra lasten uit voort. Met name als gevolg van de wens om tractiemiddelen te vervangen voor elektrische die op dit moment nog aanzienlijk duurder zijn dan de huidige modellen op fossiele brandstoffen.
- Bestemmingsreserves en voorzieningen
Dit nadeel wordt voornamelijk verklaard doordat er minder aan de bestemmingsreserve ouderenhuisvesting wordt onttrokken. Op 17 juli heeft uw raad besloten de stelpost van € 50.000 toe te voegen aan het budget voor ouderenhuisvesting en deze niet langer aan de bestemmingsreserve te onttrekken.
- Strandwacht Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM)
Met name door de stijging van de loonkosten nemen de kosten voor de standbewaking flink toe.
- Zorg
Het beschikbare budget voor het beleidsteam Sociaal Domein en voor het gebiedsteam blijkt ontoereikend, de budgetten zijn aangepast op basis van werkelijke realisaties van de afgelopen jaren. Op dit moment wordt gewerkt aan nieuwe dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) waarmee afspraken goed worden vastgelegd.
- WoonFriesland
Tot medio 2023 werd een medewerker van de buitendienst ingezet voor werkzaamheden voor Woon Friesland. Woon Friesland heeft het onderliggende contract opgezegd. Om die reden is een onstane vacature bij de buitendienst niet meer ingevuld, dit heeft een voordelig effect gehad op het totaal van de salariskosten. De opbrengst van Woon Friesland valt nu echter vanzelfsprekend ook weg en dit heeft een nadelig effect op de begroting.

9. Notubiz
De kosten voor het abonnement bij Notubiz stijgt omdat we meer gebruikers krijgen als gevolg van het instellen van een commissie
10. Vergoeding commissieleden
De commissie leden krijgen ook een vergoeding voor hun commissiewerk.
11. Maatschappelijk werk De Kaai
Naast het maatwerk wat door het gebiedsteam van de Waadhoeke uitgevoerd wordt is in 2021 ook gestart met algemeen maatschappelijk werk op basis van facturatie. Inmiddels is er nu een vaste maatschappelijk werker in dienst voor Vlieland en Terschelling. Om continuïteit te garanderen is het voorstel om hiermee door te gaan, de kosten zullen op basis van een nieuw contract hiervoor gaan stijgen.

Actuele prognose algemene reserve

Door de behandeling in de raad van de kadernota en door de bovengeschetste ontwikkelingen en besluiten kan de volgende geactualiseerde prognose van de algemene reserve worden gemaakt:

stand Algemene Reserve 1 januari 2023		€ 2.668.617
<u>bij in 2023:</u>		
saldo jaarrekening 2022		1.167.020
<u>uitnames 2023</u>		
Instelling bestemmingsreserve Programma Waddeneilanden		-900.000
opnieuw ramen restantbudgetten 2022		-248.996
<u>Prognose jaarresultaat 2023</u>		
		-82.690
<u>uitnames 2024</u>		
vorming reserve tijdelijk personeel		-520.000
<u>Meerjarenbegrotingen</u>		
2024		33.674
2025		100.147
2026		-355.619
prognose Algemene Reserve 31 december 2027 (moet minimaal € 1.000.000 zijn)		€ 1.862.153
<i>Prognose is exclusief mogelijke overige ontwikkelingen waarover nog geen besluitvorming is.</i>		

Programma's

Programma 0, Algemeen Bestuur

Algemeen

Het programma Algemeen Bestuur gaat over de gemeentelijke bestuursorganen: de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester. Daarnaast de baten en lasten van het ambtelijk apparaat dat het bestuur direct ter zijde staat. Ook tot dit programma behoren zaken als de burgerlijke stand, de BRP (Basis Registratie Persoonsgegevens), het organiseren van verkiezingen en de algemene bestuurlijke samenwerking zoals vooral die met de andere Waddeneilandgemeenten.

Het gaat om de taakvelden:

1. 0.1 Bestuur
2. 0.2 Burgerzaken
3. 0.4 Overhead en ondersteuning organisatie.

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Inzetten op verdere, nauwere samenwerking met de andere Waddeneilanden.**
2. **Uitvoering geven aan de verbeteragenda Quick Scan lokale democratie.**
  - **Burgerparticipatie verbeteren door het opzetten van een digitaal platform**
  - **Contact tussen gemeenteraad en inwoners verbeteren**
  - **Ondersteuning van maatschappelijke initiatieven verbeteren**
  - **Interne samenwerking tussen raad, college en ambtenaren verbeteren**
3. **Inzetten op een verdere verbetering van de communicatie.**

Speerpunt 1: Inzetten op verdere, nauwere samenwerking met de andere Waddeneilanden

Het Programma Waddeneilanden heeft geleid tot het binnenhalen van de Regio Deal. Naast de vijf programmalijnen van de Regio Deal is het overkoepelend thema de intensivering van zowel de bestuurlijke als ambtelijke samenwerking tussen de Waddeneilanden.

Wat gaan we doen in 2024?

- In de Stuurgroep Programma Waddeneilanden (bestuurlijk) en in de Werkgroepen van de programmalijnen (ambtelijk) nauw samenwerken om het Programma Waddeneilanden als Regio Deal tot een goede uitvoering te brengen.

Speerpunt 2: Uitvoering geven aan de verbeteragenda Quick Scan lokale democratie.

In de vorige raadsperiode is een Quick scan lokale democratie uitgevoerd. Doel hiervan is de kloof tussen inwoners en het bestuur te verkleinen. Een raads werkgroep, aangevuld met inwoners en ambtelijke ondersteuning is hiermee aan de slag gegaan en dat heeft een verbeteragenda met aanbevelingen opgeleverd.

De verbeterpunten die nog doorlopen in 2024 zijn:

- Burgerparticipatie verbeteren door het opzetten van een digitaal platform
- Contact tussen gemeenteraad en in de inwoners verbeteren
- Ondersteuning van maatschappelijke initiatieven verbeteren
- Interne samenwerking tussen raad, college en ambtenaren verbeteren

Wat gaan we doen in 2024?

- Naast de reeds eerder genoemde passende participatie zullen we een digitaal platform opzetten om informatie uit te wisselen en in te winnen. Dit in samenwerking met de andere Waddeneilanden. Daarbij zullen we rekening houden met de minder digitaal vaardigen;
- Middels het instellen van de raadscommissie hebben we het inspraakrecht van de inwoners informeler gemaakt. We gaan bekijken of dit voldoende aansluit bij onze inwoners en/of er nog andere manieren zijn om het contact tussen de gemeenteraad en de inwoners te verbeteren;
- Onderzoek doen naar de rol en mogelijkheden van de gemeente om maatschappelijke initiatieven te ondersteunen;
- Tussentijdse evaluatie van het werken met een raadsakkoord en de invoering van de raadscommissie.

Speerpunt 3: Inzetten op een verdere verbetering van de communicatie

Voor het vertrouwen in de overheid is goede communicatie met onze inwoners heel belangrijk. En het kan altijd beter.

Inwoners van Vlieland hebben geen keuze en zullen zich voor bepaalde diensten nu eenmaal tot de lokale overheid (de gemeente) moeten wenden. Het is belangrijk dat er open en duidelijk met inwoners wordt gecommuniceerd over mogelijkheden en onmogelijkheden. Als gemeente hebben we ook een bepaalde 'zorgplicht' om onze inwoners proactief te informeren over zaken die voor hen van belang (kunnen) zijn. Dit op een taalniveau die ook begrijpelijk is voor mensen die wat minder goed de Nederlandse taal beheersen.

Informatie over diensten die inwoners en gasten bij de gemeente moeten afnemen moet makkelijk te vinden zijn op een goed toegankelijke website. Maar ook informatie over waar de gemeente zich mee bezig houdt en welke actuele ontwikkelingen er zijn moet kunnen worden teruggevonden op de website.

Om ook jongeren te bereiken maken we gebruik van de sociale mediakanalen Facebook en Instagram.

Wat gaan we doen in 2024?

- Werken aan een nog betere toegankelijkheid van de gemeentelijke website qua leesbaarheid van pdf's en qua taalgebruik (B1)
- Er worden per project projectpagina's toegevoegd aan de website waarop men allerlei informatie hierover en de voortgang kan lezen
- De informatievoorziening aan digitaal minder vaardige inwoners blijft bestaan middels de wekelijkse gemeentelijke nieuwsbrief 'Uit het kastje' dan wel via een eventueel nieuw op te richten dorpskrant
- Via de sociale mediakanalen richten we ons voornamelijk op jongeren met voor hen relevante informatie, indien nodig eveneens in het Engels voor onze inwoners afkomstig uit het buitenland.

Verbonden partijen bij dit programma

Samenwerkingsverband De Waddeneilanden

Kaderstellende nota's

- Programma Waddeneilanden – juni 2021
- Meerjarig programmaplan 2023-2026 “Wad nu, wat later” van GR de Waddeneilanden
- Participatiebeleid Omgevingswet 2021
- Verordening adviescommissie bezwaarschriften 2020
- Archiefverordening gemeente Vlieland 2008
- Verordening basisregistratie personen Vlieland 2014

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2024	25,26	nvt
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2024	25,77	nvt
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2024	3790	nvt
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2024	4%	nvt
Overhead	% van totale lasten	2024	22%	nvt

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Formatie	Het gaat hier om de toegestane structurele formatie in fte per 1000 inwoners van het ambtelijk apparaat van de gemeente Vlieland. (Formatieplan 2022)
Bezetting	Het gaat hier om de werkelijke formatie in fte per 1000 inwoners van het ambtelijk apparaat van de gemeente Vlieland.
Apparaatskosten	
Externe inhuur	Het totale geraamde bedrag voor de externe inhuur bedraagt in 2024 € 146.200
Overhead	

Ramingen

	Rekening		Begroting		Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Lasten	3.184.415	3.133.207	3.289.812	3.457.902	3.578.949	3.700.843	
Baten	154.424	153.000	131.500	128.000	128.000	128.000	
Saldo voor bestemming nadelig	-3.029.990	-2.980.207	-3.158.312	-3.329.902	-3.450.949	-3.572.843	
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0	
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0	
Saldo na resultaatbestemming	-3.029.990	-2.980.207	-3.158.312	-3.329.902	-3.450.949	-3.572.843	

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
10 Bestuursorgaan gemeenteraad	331.510	0	-331.510
20 Bestuursorgaan college burgemeester en wethouders	422.656	0	-422.656
30 Bestuursorgaan burgemeester	20.337	16.000	-4.337
40 Bestuurlijke samenwerking	90.100	0	-90.100
50 Burgerzaken	164.132	112.000	-52.132
60 overhead en ondersteuning organisatie	2.261.077	3.500	-2.257.577
Totaal	3.289.812	131.500	-3.158.312

Programma 1: Openbare orde en Veiligheid

Algemeen

Het programma Openbare Orde en Veiligheid houdt globaal in: aandacht voor de openbare orde en veiligheid, met name brandweer en de rampenbestrijding en zware ongevallen in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden. Belangrijke instrumenten binnen dit programma zijn het gemeentelijke rampenplan en de Algemene Plaatselijke Verordening. Tot het programma behoren verder onder meer dierenbescherming, bureau Halt, gevonden voorwerpen, burgernet, strandvonderij, toezicht op collecten en doodsschouw.

We streven niet alleen naar een veilige leefomgeving voor inwoners en gasten (inclusief het beperken van overlast) maar ook naar het vergroten van het veiligheidsgevoel.

Het gaat om de taakvelden:

- 1.1, Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2, Openbare orde en veiligheid.

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Samenwerking lokale politie en BOA's in dienst van de gemeente**
2. **Gebiedsgerichte aanpak Natuurbrandbeheersing**
3. **Plan van aanpak ondermijning**
4. **Nieuwe APV met aandacht voor de Omgevingswet**

Speerpunt 1 : Samenwerking lokale politie en BOA's in dienst van de gemeente

Op landelijk niveau ontstaat steeds meer de trend dat de politie taken afstoot. Daarbij gaat het vooral om zaken uit de APV en kleinere verkeerszaken. Er wordt steeds meer energie gestoken in de inzet van BOA's op Vlieland. Het is wel gewenst dat politie en BOA's regelmatig met elkaar in contact staan en daarbij indien mogelijk werkzaamheden op elkaar afstemmen.

Wat gaan we doen in 2024?

- Met de pilot die in 2022 is gestart en voortgezet in 2023 doorgaan maar dan niet meer als pilot
- De samenwerking met Harlingen qua inhuur (detachering) van BOA's continueren
- Structureel overleg organiseren met politie en BOA's en de ambtelijke dienst

Speerpunt 2 : Gebiedsgerichte aanpak Natuurbrandbeheersing

Er loopt al een aantal jaren een project “gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing”. Door de coronacrisis is de invoer van het project enige jaren vertraagd maar het is inmiddels weer opgepakt. Zo is er een maatregelenmatrix opgesteld die leidend moet zijn voor de aanpak van de natuurbrandbeheersing.

Op een aantal, buiten de bebouwde kom gelegen plaatsen op Vlieland is de bluswatervoorziening zeer beperkt. Er kan worden voorzien in een betere bluswatervoorziening door het laten slaan van waterbronnen op het eiland. Vanuit defensie ligt er een aanbod om als zij in 2024 weer waterbronnen gaan slaan voor de gemeente ook een aantal bronnen aan te leggen. Dat zal aanzienlijk schelen in de kosten voor de gemeente.

Wat gaan we doen in 2024?

- Aan de hand van de maatregelenmatrix het advies over te nemen maatregelen daadwerkelijk oppakken
- Aanleg van een aantal waterbronnen op het eiland

Speerpunt 3 : Plan van aanpak ondermijning

Er is in samenwerking met het RIEC een inventarisatie gemaakt van ondermijning op Vlieland. Aan de hand van die inventarisatie is een ondermijningsbeeld opgesteld. Het in 2023 vastgestelde plan van aanpak ondermijning zal gefaseerd worden uitgevoerd. In 2024 zal onder andere een meldpunt ondermijning worden ingesteld en een casustafel worden ingericht.

Ook zal de aanpak van de ondermijning op de 5 Waddeneilanden verder worden uitgewerkt in 2024.

Wat gaan we doen in 2023?

- Uitvoering geven aan het plan van aanpak ondermijning
- Opzetten intern meldpunt
- Opstellen van een casustafel
- Organiseren van bewustwordingssessies

Speerpunt 4 : Nieuwe APV met aandacht voor de Omgevingswet

De huidige APV dateert van 2011. Het is wenselijk een geheel nieuwe APV op te stellen. Daarbij zullen meerdere stakeholders worden betrokken, van binnen en buiten de organisatie. Na het opstellen van een plan van aanpak zal in 2023 daadwerkelijk een begin worden gemaakt met het opstellen van een nieuwe APV. Een nieuwe APV kan niet los worden gezien van de nieuwe Omgevingswet. Nauwe afstemming tussen beide onderdelen is dan ook zeer gewenst. Zo zullen de regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving verhuizen van de APV naar het omgevingsplan. Een eerste slag daarvoor is al gemaakt in het bestemmingsplan Oosterseveld.

Wat gaan we doen in 2024?

- Uitvoering geven aan de in 2023 vastgestelde startnotitie APV
- De nieuwe Omgevingswet in de APV integreren

Verbonden partijen bij dit programma

Veiligheidsregio Fryslân

Kaderstellende nota's

APV Vlieland 2011

Plan van aanpak ondermijning 2023

Bibob beleid gemeente Vlieland (2017)

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2021	15	8
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2021	8,38	17,57
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2022	12,6	4,6
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2022	0	3,99
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2022	83,68	40,39

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Verwijzingen Halt	Laatst bekende cijfers 2021. Het aantal verwijzingen Halt per 1000 inwoners van 12 t/m 17 jaar, die een licht strafbaar feit hebben gepleegd.
Winkeldiefstallen	laatst bekende cijfers 2021. Bron: Waar staat je gemeente weergegeven per 10.000 inwoners
Geweldsmisdrijven	Laatst bekende cijfers 2022. Waar staat je gemeente.
Diefstallen uit woning	Laatst bekende cijfers 2022 Bron: Waar staat je gemeente per 10.000 inwoners
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Laatst bekende cijfers 2022. Bron: Waar staat je gemeente per 10.000 inwoners

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	416.146	476.930	534.493	556.546	573.106	587.290
Baten	33.739	24.700	24.700	24.700	24.700	24.700
Saldo voor bestemming nadelig	-382.407	-452.230	-509.793	-531.846	-548.406	-562.590
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	2.236	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-380.170	-452.230	-509.793	-531.846	-548.406	-562.590

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
100 Brandbestrijding	296.363	0	-296.363
110 Rampenbestrijding	48.071	0	-48.071
120 Openbare orde en veiligheid	190.059	24.700	-165.359
Totaal	534.493	24.700	-509.793

Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat

Algemeen

Het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat heeft betrekking op de aanleg en het onderhoud van wegen, straten en pleinen, de openbare verlichting, straatreiniging, gladheidsbestrijding, straatmeubilair, verkeersmaatregelen en parkeervoorzieningen.

Daarnaast ook op de veerdiensten, waterkerende werken en afwatering.

De gemeente Vlieland beheert de wegen in de bebouwde kom en het grootste gedeelte van de wegen en een deel van de fietspaden in het buitengebied. Het meerjarenonderhoudsprogramma wordt door de eigen dienst opgesteld. In geval van grotere onderhoudsprojecten wordt externe expertise ingehuurd voor het maken van bestekken en de directievoering.

We willen het autoluwe karakter van het eiland versterken en binnen de bebouwde kom willen we minder geparkeerde auto's in het zicht.

Verkeer en vervoer gaat ook over het vervoer van- en naar het eiland. De veerboot is de levensader van Vlieland. Zowel inwoners als gasten willen duidelijkheid en regelmaat in de dienstregeling.

Een steeds grotere rol bij bijvoorbeeld onderhoud aan wegen en bermen, straatreiniging en gladheidsbestrijding speelt het goed omgaan met de leefomgeving. Biodiversiteit en het insectenleven staan onder druk. Zout strooien bijvoorbeeld heeft een nadelige invloed op de plantengroei in de bermen en daarmee op de biodiversiteit. Daartegenover staat de zorgplicht van de gemeente om te voorzien in gladheidsbestrijding.

We willen proberen bij het nemen van maatregelen het milieu te ontzien.

Het gaat om de taakvelden:

- 2.1 Verkeer, wegen en water
- 2.3 Recreatieve havens
- 2.5 Openbaar Vervoer

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. Voorlichting en lespakketten basis- en voortgezet onderwijs
2. Concessie OV
3. Verkeersveiligheid, veilige fietsroutes
4. Voldoende parkeergelegenheid in het dorp
5. Integrale waterveiligheid
6. Functioneel en goed onderhoud van openbare verlichting
7. Veilige wegen en voorkomen van grotere schades
8. Periodiek uitvoeren van groter onderhoud wegen volgens het MJOP
9. Periodiek onderhoud waterstaatswerken volgens het MJOP
10. Concessie Waddenveren 2029

Speerpunt 1 : Voorlichting en lespakketten

Al een groot aantal jaren neemt de gemeente Vlieland deel aan het Manifest verkeersveiligheid van de Provincie Friesland. Activiteiten die onder het manifest vallen richten zich met name op het basis- en voortgezet onderwijs maar kunnen zich ook richten op activiteiten voor senioren (60+). Door een gezamenlijke inspanningsfinanciering van gemeente en Provincie is het ook mogelijk om op Vlieland deze activiteiten te organiseren

Wat gaan we doen in 2024?

- Activiteiten, een lespakket en het geven van voorlichting op het BO en VO aanbieden
- Aandacht voor de doortraproute op Vlieland met de daarbij behorende activiteiten op het gebied van verkeersveiligheid, met name het veilig fietsen

Speerpunt 2 : Concessie OV

Op dit moment loopt er (nog steeds) een overbruggingsconcessie voor het Openbaar Vervoer in Friesland. In 2023 heeft het college een zienswijze ingediend over het Programma van Eisen. De concessie zal in december 2024 in moeten gaan.

Wat gaan we doen in 2024?

- De gunning zal naar verwachting in december 2023 plaatsvinden. In de 2^e helft van 2024 kunnen nadere afspraken worden gemaakt met de nieuwe concessiehouder.

Speerpunt 3 : Verkeersveiligheid, veilige fietsroutes

Ook op een autoluw eiland dient de nodige aandacht te worden besteed aan verkeersveiligheid. Klachten over verkeersonveiligheid of suggesties voor verbetering worden serieus genomen. Waar mogelijk worden direct maatregelen genomen en soms worden zaken meegenomen in een groter project. Met de opkomst van de E-bike verdient ook de fietsveiligheid steeds meer aandacht. In 2022 is er een doortraproute op Vlieland geopend. Een mooie en veilige fietsroute door de natuur van Vlieland.

Wat gaan we doen in 2024?

- Bij vraagstukken over verkeersonveilige situaties zo nodig een adviesbureau inschakelen
- Bekijken of de fietsveilige route die in 2022 is uitgezet en in gebruik genomen (nog) voldoet, mede in het licht van de opkomst van de e-bike
- Voorlichtingsdagen organiseren voor fietsers met als doelgroep ouderen

Speerpunt 4 : Voldoende parkeergelegenheid in het dorp

Met name in en rond het oude dorp is de parkeerdruk groot. Het is gewenst om hier oplossingen voor te vinden.

Wat gaan we doen in 2024?

- Onderzoek naar de mogelijkheden van ondergronds of anderszins uit het zicht parkeren aan de Willem de Vlaminghweg, waarbij ook de ruimtelijke component nadrukkelijk wordt betrokken (parkeerruimte versus woningbouw).

Speerpunt 5 : Integrale waterveiligheid

In 2022 is een pilot uitgevoerd naar de kwetsbaarheid van objecten in het buitendijks gebied op Vlieland. Dit volgt uit het Deltaprogramma, waarin is bepaald dat de eilanden uiterlijk 2025 een integrale waterveiligheidsstrategie hebben vastgesteld, om ervoor te zorgen dat bij een eventuele overstroming mensen in veiligheid kunnen worden gebracht en cruciale voorzieningen blijven functioneren. De pilot is gezamenlijk met alle Waddeneilanden uitgevoerd. Medio 2023 is opdracht gegeven voor het vervolg van de pilot voor alle eilanden. Voor Vlieland ontstaat daarmee een eiland dekkend beeld.

Wat gaan we doen in 2024?

- In samenwerking met de andere Waddeneilanden de uitkomsten van de kwetsbaarheid van objecten evalueren, en
- De ambitie bepalen in hoeverre voorzieningen na een overstroming moeten blijven functioneren
- Vervolgens bepalen welk ruimtelijk beleid en maatregelen daarvoor nodig zijn.

Speerpunt 6 : Functioneel en goed onderhoud van openbare verlichting

Beheer en onderhoud van de openbare ruimte is een kerntaak van de gemeente. Het staat elke gemeente vrij om te bepalen óf en hoe ze de openbare ruimte wil verlichten. Functioneel en goed onderhoud van openbare verlichting draagt bij aan een veilige en aantrekkelijke plaats om te wonen, te werken en te recreëren. Daarnaast is openbare verlichting nodig voor het gebruik van de openbare ruimte in de avond. Openbare verlichting kan echter ook een verstoring opleveren van de natuurlijke duisternis. Op het gebied van duurzaamheid (in de breedste zin van het woord) wordt dan ook gestreefd naar vermindering van de lichtvervuiling, evenals minder energieverbruik. Een goed evenwicht tussen veiligheid en duurzaamheid is het uitgangspunt voor het beleid van de gemeente, waarbij de onderliggende natuurwaarden niet uit het oog verloren worden.

In december 2020 heeft de raad het beleidsplan openbare verlichting met ondertitel “donker waar mogelijk, licht waar nodig” vastgesteld. Mede op basis van dit plan is in 2022 een meerjarenraming voor onderhoud en vervanging van de openbare verlichting op Vlieland vastgesteld en aan de raad aangeboden, om de te verwachten kosten voor onderhoud en vervangingsinvesteringen de komende jaren te kunnen inschatten. Vervangingen zijn gebaseerd op leeftijd en theoretische levensduur van lichtmasten en armaturen.

Wat gaan we doen in 2024?

- Vierendertig armaturen op diverse locaties vervangen door LED-armaturen

Speerpunt 7 : Veilige wegen en voorkomen van grotere schades

Met het kleinschalige onderhoud wordt voorkomen dat er (te) grote oneffenheden in de bestrating komen welke letsel kunnen veroorzaken

Wat gaan we doen in 2024?

- Regulier klein onderhoud plegen aan verhardingen binnen en buiten de bebouwde kom

Speerpunt 8 : Periodiek uitvoeren van groter onderhoud wegen volgens het MJOP

Jaarlijks wordt het meerjarenonderhoudsplan bijgesteld. Op basis daarvan wordt een inschatting gemaakt voor de korte- en middellange termijn. De wegen worden jaarlijks geschouwd, waarna alleen het noodzakelijke onderhoud plaatsvindt.

Wat gaan we doen in 2024?

- Het herstraten van de verharde gedeelte van de Dreef
- Het Torenpad deels overlagen met kleischelpen en het herstraten van de verharde goot t.b.v. een verbeterde afwatering van het hemelwater.
- Het herstraten van een drietal grotere gloppen in het dorp
- Onderhoud plegen aan het laatste gedeelte van de Lutinelaan vanaf de Esdoornlaan

Speerpunt 9 : Periodiek onderhoud waterstaatswerken volgens het MJOP

In 2023 zijn diktemetingen uitgevoerd aan de korte loskade en het 'dokje' in het oude deel van de jachthaven. Uit de diktemetingen blijkt dat deze damwanden nog 5-10 jaar meekunnen, dat is zeker 5 jaar langer dan in het laatste MJOP voorzien. In 2028 zullen opnieuw diktemetingen worden uitgevoerd om de situatie op dat moment te bekijken.

Bij het voorbereiden van de vervanging van een deel van de bekleding van de glooiing bij Lange Paal werd aanvankelijk uitgegaan van vervanging met grasbetonsteen, waarmee in voorgaande jaren een paar proefstukken waren aangelegd. Deze voldoen op zich goed, maar in de afgelopen jaren werd steeds duidelijker dat de elastocoast, waarmee deze grasbetonsteen ten behoeve van de stabiliteit moet worden afgestrooid, na verloop van tijd plastics in het milieu kan brengen. Er is daarom gezocht naar alternatieven. Er lijkt een goed alternatief gevonden dat tegen dezelfde kosten mogelijk zelfs meer stabiliteit biedt. Hiermee wordt eerst een proefstuk aangelegd, waarna vervolgens een groter stuk zal worden bekleed.

Wat gaan we doen in 2024?

- Uitvoering geven aan de (uitgestelde) vervanging van een deel van de glooiing bij De Lange Paal

Speerpunt 10: Concessie Waddenveren 2029

De huidige concessie Waddenveren West is verleend voor een periode van 15 jaar en loopt dus af in 2029.

Nadat eind 2022 is besloten dat het Ministerie van I&W de concessieverlener zal blijven zijn in 2023 de eerste voorbereidende gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van het Ministerie. Hoewel 2029 nog ver weg lijkt is het de bedoeling dat er in 2026 wordt besloten aan welke partij de concessie wordt verleend. In 2023 zijn inmiddels bijeenkomsten gehouden om een Nota van Uitgangspunten te kunnen opstellen. Gedurende het hele proces zal er zoveel mogelijk worden samengewerkt met de andere Friese Waddeneilanden in het bijzonder met Terschelling.

Wat gaan we doen in 2024?

- Inspraakronde Nota van Uitgangspunten
- Inspraakronde concept Programma van Eisen
- Bij alle inspraakmogelijkheden de burgers / reizigers zoveel mogelijk betrekken

Verbonden partijen bij dit programma

Kaderstellende nota's

1. ROF werkplan	2023
2. Programma van Eisen concessie OV	2024
3. Concept Nota van Uitgangspunten concessie Waddenveren	
4. Beleidsplan openbare verlichting " <i>donker waar mogelijk, licht waar nodig</i> "	2020
5. Meerjarenraming Openbare Verlichting onderhouds- en vervangingsinvesteringen	2022

Ramingen

	Rekening	Begroting			Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Lasten	3.230.433	402.587	400.978	407.086	410.156	419.142	
Baten	11.797	31.361	11.361	11.361	11.361	11.361	
Saldo voor bestemming nadelig	-3.218.636	-371.226	-389.617	-395.725	-398.795	-407.781	
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0	
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserve	2.822.585	0	0	0	0	0	
Saldo na resultaatbestemming	-396.051	-371.226	-389.617	-395.725	-398.795	-407.781	

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
200 Onderhoud van wegen	211.459	0	-211.459
210 Overig beheer wegen	107.699	0	-107.699
220 Verkeers- en vervoersmaatregelen	7.000	0	-7.000
230 Waterstaatkundige werken	74.820	11.361	-63.459
Totaal	400.978	11.361	-389.617

Programma 3: Economische zaken

Algemeen

Het programma Economische Zaken houdt in de gemeente Vlieland voor wat betreft concrete activiteiten in: het stimuleren en in stand houden van een gezonde lokale economie zonder structurele werkloosheid. Daarnaast is ook het eigendom van het tankstation voor brandstoffen (benzine en diesel), waarvan het beheer wordt uitgevoerd door de Stichting Aanloophaven Vlieland (SAV), onderdeel van deze activiteit.

Op het toeristische-economische vlak zijn op Vlieland diverse gemeentelijke stichtingen actief, of stichtingen die voor hun functioneren volledig afhankelijk zijn van gemeentelijke subsidie. De gemeentelijke stichtingen (SRV (kampeerterrein Stortemelk), SAV, Flidunen (sporthal/zwembad) hebben vanuit hun oprichting, statuten en verhouding tot het gemeentebestuur een bijzondere plaats in het algemeen belang van Vlieland. Het functioneren van (de besturen van) deze stichtingen is daarom belangrijk voor het realiseren van de beleidsdoelstellingen van college en gemeenteraad. Het college is in gesprek met de gemeentelijke stichtingen over de rol die de stichtingen, zowel met hun bedrijfsvoering maar ook financieel, kunnen hebben bij het realiseren van de beleidsdoelstellingen van college en raad. Daarbij is het belangrijk over en weer de verwachtingen die we hebben over de betekenis van het zijn van (bestuurder van) een gemeentelijke stichting goed op elkaar af te stemmen.

Het gaat om de taakvelden:

- 2.3 Recreatieve havens
- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie
- 8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Het bewaken van de balans tussen toerisme en de leefbaarheid**
2. **Inzetten op een structurele borging van de vaarverbinding Vlieland – Terschelling**
3. **Het onderhouden van contacten met de stichtingen en verenigingen actief in de gemeente**
4. **Een kwalitatief goed informatiecentrum “De Noordwester”**
5. **Inzet voor de programmalijn “Toekomstbestendig Ondernemen & Ontwikkelen” van Programma Waddeneilanden.**

Speerpunt 1 : Het bewaken van de balans tussen toerisme en de leefbaarheid

Het bewaken van de balans tussen het toerisme en de leefbaarheid voor de inwoners van ons eiland is onderdeel van de huidige toeristische visie, Natuurlijk Vlieland. In januari 2023 is de Startnotitie Toeristisch beleid vastgesteld door de gemeenteraad. Op basis van deze startnotitie wordt er nu verder vorm gegeven aan het ontwikkelen van nieuw toeristisch beleid. De belangrijkste wijziging is dat het niet meer enkel gaat om de promotie van het eiland maar gaat over bestemmingsmanagement. Dat wil zeggen: toerisme als middel om bij te dragen aan de brede welvaart op het eiland, waarbij elke eilander profijt heeft van het toerisme. Waarbij bovendien het eiland ook voor toekomstige generaties en al wat hier leeft leefbaar blijft.

Wat gaan we doen in 2024?

- De nieuwe (integrale) toeristische visie vaststellen
- Invulling geven aan de nieuwe toeristische visie door het maken van een uitvoeringsplan.
- Uitvoering geven aan het uitvoeringsplan.

Speerpunt 2 : Betrokken blijven bij de vaarverbinding Vlieland – Terschelling

De vaarverbinding tussen Vlieland en Terschelling heeft zich de afgelopen twee jaren meer dan bewezen. Niet alleen scholieren van De Jutter maakten hier gebruik van, ook andere partijen zoals defensie, Rijkswaterstaat en zorgpersoneel maakten gebruik van deze dienst. In 2023 is het besluit genomen deze verbinding nog voor (minimaal) drie jaar te continueren middels een overeenkomst tussen verschillende partijen.

Wat gaan we doen in 2024?

- Monitoren van het gebruik van deze verbinding door elk kwartaal met de betrokken partijen de cijfers te bespreken.
- De vaarverbinding promoten op beide eilanden zodat het gebruik door eilanders groeit
- Met de onderwijsinstellingen en de gemeente Terschelling gezamenlijk op zoek naar budget voor de bijdrage vanuit onderwijs.
- Onderzoeken op welke wijze een structurele borging van de vaarverbinding Vlieland – Terschelling gerealiseerd kan worden.

Speerpunt 3 : Het onderhouden van contacten met de stichtingen en verenigingen actief in de gemeente

Er zijn op Vlieland diverse (gemeentelijke) stichtingen actief die afhankelijk zijn van gemeentelijke subsidie. Het goed functioneren van deze stichtingen is van groot belang voor de gemeente gezien het feit dat ze voorzien in een aantal voorzieningen op het eiland. Het is dan ook van belang om als gemeente aangehaakt te blijven bij de realisatie van de doelen van de stichtingen en waar nodig gezamenlijke afspraken te maken over de te behalen doelen.

Wat gaan we doen in 2024?

- Minimaal twee bestuurlijke overleggen houden met de gemeentelijke stichtingen
- Minimaal twee bestuurlijke overleggen houden met de stichtingen die structureel met een hoog bedrag door de gemeente gesubsidieerd worden
- Bewaken en monitoren van de financiën van bovengenoemde stichtingen door inzage in, dan wel vaststellen van de financiën

Speerpunt 4 : Een kwalitatief goed informatiecentrum “De Noordwester”

De Noordwester staat in 2024 in het teken van een flinke verbouwing. Het thema werelderfgoed krijgt een nog prominenter rol en moet jaarrond voldoende mensen trekken om de exploitatie meer sluitend te krijgen.

Wat gaan we doen in 2024?

- Minimaal twee bestuurlijk overleggen houden met stichting De Noordwester
- Betrokken zijn bij de projectgroep rondom de verbouwing en de aanstelling van een projectleider.
- Met De Noordwester in overleg treden over de jaarlijkse subsidie
- Vanaf 2024 ons meerjarig onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen aanpassen op de plannen rondom de Noordwester

Speerpunt 5 : Inzet voor de programmalijn “Toekomstbestendig Ondernemen & Ontwikkelen” van Programma Waddeneilanden

We gaan ons inzetten voor de programmalijn “Toekomstbestendig Ondernemen & Ontwikkelen” van Programma Waddeneilanden waarin we ons onder andere inzetten voor de ontwikkeling van een bredere economie, de gastvrijheidssector verstevigen, de continuïteit en kwaliteit van het onderwijs willen verhogen en willen inzetten om werken en leren meer te combineren.

Wat gaan we doen in 2024?

- Deelnemen aan de werkgroep “Toekomstbestendig Ondernemen & Ontwikkelen” ten behoeve van de uitvoering van Programma Waddeneilanden
- Een bijdrage leveren aan projecten die voortkomen uit dit programma zoals bijvoorbeeld het proces rondom De Vliehorst en het verbreden van de eilander economie.

Verbonden partijen bij dit programma

Stichting Rekreatiebelangen Vlieland
Stichting De Noordwester
Stichting Aanloophaven Vlieland

Kaderstellende nota's

1. Startnotitie Toeristisch beleid 2023
2. Programma Waddeneilanden 2022

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Funciemenging	%	2022	59,3	53,8
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2022	267,8	174,1

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Funciemenging	De funciemengingindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. Laatst bekende cijfers 2022. Bron: waar staat je gemeente
Vestigingen (van bedrijven)	Laats bekende cijfers 2022 Bron: Waar staat je gemeente

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	701.103	931.423	798.662	768.682	761.527	750.357
Baten	410.083	423.050	406.800	399.950	393.100	386.250
Saldo voor bestemming nadelig	-291.020	-508.373	-391.862	-368.732	-368.427	-364.107
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	143.514	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-147.506	-508.373	-391.862	-368.732	-368.427	-364.107

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
300 Economische zaken algemeen	105.823	3.000	-102.823
340 Beheer Noordzeestrand	101.541	24.000	-77.541
350 Aanloophaven	183.951	232.000	48.049
370 Informatiecentrum de Noordwester	145.350	13.000	-132.350
380 Toerisme, evenementen en streekagenda	261.997	134.800	-127.197
Totaal	798.662	406.800	-391.862

Programma 4: Onderwijs

Algemeen

Sinds 1 augustus 2022 zijn zowel het primair als het voortgezet onderwijs een fusie aangegaan met de Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Fryslân-Noord.

Ongeacht achtergrond verdient elk kind de best mogelijke kansen voor de toekomst. Onderwijs en opvoeding leggen daarvoor een belangrijk fundament. Een constructieve relatie van het lokaal bestuur met het (nieuwe) schoolbestuur is van belang om samen te blijven zorgdragen voor een klimaat waar elk kind zo goed mogelijk tot ontwikkeling kan komen. Onderwijs is een basisbehoefte die we in stand willen houden en waar mogelijk willen uitbreiden.

De gemeente streeft primair en voortgezet onderwijs dat voldoet aan de wettelijke eisen en waar leerlingen in een veilige omgeving onderwezen kunnen worden. Samen met de onderwijspartners streven we naar een doorgaande leerlijn. Een intensieve samenwerking tussen primair onderwijs, voortgezet onderwijs, kind- en jeugdzorg, kinderopvang, jeugd- en jongerenwerk en bibliotheek om te komen tot integrale aandacht voor 0 – 18-jarigen: integraal ten aanzien van (voor- en vroegschool) onderwijs, opvoeding en gezondheidszorg.

Onderwijs beperkt zich niet tot de leeftijden van 0-18 jaar. Een leven lang leren en ontwikkelen moet voor alle inwoners van Vlieland mogelijk zijn. We faciliteren hiervoor het digitaal-huis in de bibliotheek en onderzoeken mogelijkheden voor MBO onderwijs op het eiland.”

Voor de inhoudelijke invulling van het primaire en voortgezet onderwijs verwijzen we u naar de schoolplannen van basis- en vmbo-school De Jutter.

Het betreft de taakvelden:

- 4.1 Openbaar basisonderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvesting en
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Investeren in de relatie met het schoolbestuur en in de relatie met het kinderopvangbestuur.**
2. **De mogelijkheden onderzoeken om tot een verbreding van het onderwijsaanbod te komen.**
3. **Werken aan het aanbieden van een (digi)taalhuis voor het terugdringen van**
4. **Laaggeletterdheid en voor het aanbieden van taalonderwijs aan anderstaligen.**

Speerpunt 1 : Investeren in de relatie met het schoolbestuur en in de relatie met het peuter/kinderopvangbestuur

Goede samenwerking is de basis voor goede resultaten. Gemeente, schoolbestuur en KDV bestuur stemmen regelmatig met elkaar af. Dit gebeurt zowel in het (tenminste) tweejaarlijkse LEA overleg als daarbuiten. Jaarlijks worden jaarplannen met elkaar doorgesproken en afgestemd.”

Wat gaan we doen in 2024?

- Vier keer per jaar een afstemmingsoverleg faciliteren om te investeren in de relatie van het gemeentebestuur met het bestuur van de school
- Het ondersteunen van minimaal 2 keer per jaar een regionaal educatief afstemmingsoverleg met betrokken partijen

Speerpunt 2: De mogelijkheden onderzoeken om tot een verbreding van het onderwijsaanbod te komen.

Om een vloeiende doorgaande leerlijn aan te kunnen bieden op Vlieland mogen de opties om op het eiland een MBO (en HBO) opleiding te kunnen volgen eigenlijk niet ontbreken. In samenwerking met het onderwijsbestuur, schoolleider en eilander ondernemers onderzoeken wij de mogelijkheden om opleidingen in horeca, zorg en techniek aan te bieden op Vlieland en/of Terschelling en de mogelijkheden om weg hiernaartoe gemakkelijker te maken.

Wat gaan we doen in 2024?

- Samen met betrokkenen het onderzoek te monitoren. Hier worden ook inwoners bij betrokken.

Speerpunt 3 : Werken aan het aanbieden van een (digi)taalhuis voor het terugdringen van Laaggeletterdheid en voor het aanbieden van taalonderwijs aan anderstaligen

Gelet op de vele buitenlandse werknemers die zich, mogelijk blijvend, vestigen op Vlieland, is het wenselijk taalonderwijs aan te bieden, zodat zij zich zo snel mogelijk thuis zullen voelen op ons eiland en naast het werk ook gemakkelijker deel kunnen nemen aan sociale en maatschappelijke activiteiten. Daarnaast willen we ook aandacht schenken aan bestrijding van laaggeletterdheid op Vlieland.

Het (digi)taalhuis staat en een groot aantal inwoners weet het taalhuis inmiddels te vinden. De komende periode willen wij ons in samenwerking met de bibliotheek richten op de toeleiding naar het taalhuis vanuit werkgevers.

Wat gaan we doen in 2024?

- In samenwerking met de bibliotheek werkgevers tools aanbieden voor het herkennen, bereiken en activeren van een werknemer die moeite heeft met basisvaardigheden.
- In overleg blijven met betrokkenen over de voortgang van het taalhuis.

Verbonden partijen bij dit programma

Kaderstellende nota's

Friese Preventieaanpak

Gezondheidsbeleid Friese Waddeneilanden 2022-2025

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2021		2,5
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2021		nvt
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2020	1,1	1,7

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Absoluut verzuim	Laatst bekende cijfers 2021. In dat jaar was er 0 verzuim. De jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. Bron: waar staat je gemeente
Relatief verzuim	
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	Laatst bekende cijfers 2020. In dat jaar waren er 1.1% vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers). Bron: Waar staat je gemeente

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	481.589	531.112	468.249	469.414	473.592	464.954
Baten	162.187	185.729	87.000	87.000	87.000	87.000
Saldo voor bestemming nadelig	-319.402	-345.383	-381.249	-382.414	-386.592	-377.954
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-319.402	-345.383	-381.249	-382.414	-386.592	-377.954

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
491 Huisvesting Onderwijs	322.118	87.000	-235.118
495 Gemeentelijk onderwijsbeleid	146.130	0	-146.130
Totaal	468.249	87.000	-381.249

Programma 5: Cultuur en recreatie

Algemeen

Kunst en cultuur zijn noodzakelijke ingrediënten van een gezonde maatschappij waarin een mens tot bloei kan komen. Op Vlieland krijgt dat culturele leven vorm door vooral de inzet van vele vrijwilligers in onder meer de kerk, het Museum Tromp's Huys, Informatiecentrum De Noordwester, Podium Vlieland en Stelling 12H en door het werk van kunstenaars, musici en festivalorganisatoren.

Ons eiland kan bogen op een interessante geschiedenis en tradities maken deel uit van onze cultuur. Ook hierbij is de kleinschaligheid dát wat het typisch Vlielands maakt en wat we willen behouden.

Een gezond, welvarend en energiek eiland als Vlieland kan niet zonder een aantrekkelijk aanbod op het gebied van beweging en sport. Sport en beweging dragen bij aan gezondheid, het gevoel van welbevinden en eigenwaarde en het bevorderen van sociaal gedrag. We gaan daarom verder uitvoering geven aan het Sportakkoord en willen onderzoek laten doen naar de toekomstige sportbehoefte in relatie tot gebruik van ons sportcentrum. Daarbij moet ook onderzocht worden hoe we sport financieel bereikbaar houden voor iedereen.

Er wordt gestreefd naar een zo breed mogelijk aanbod van culturele en sportieve voorzieningen voor de inwoners van Vlieland welke voorzieningen tevens een onderdeel vormen van het toeristische aanbod ten behoeve van de gasten van Vlieland.

De gemeente streeft naar een zo veel mogelijk natuurlijke uitstraling van het openbaar groen, waarbij biodiversiteit voorop staat. Biodiversiteit gaat steeds meer een grotere rol spelen in het beheer van openbaar groen. Daar waar het kan worden extra groenelementen aangebracht. Waar het kan wordt terughoudend gemaaid en gesnoeid, zodat planten en bomen hun natuurlijke gang kunnen gaan. Daar waar verkeersveiligheid in het gedrang komt en waar bepaalde planten de overhand beginnen te krijgen, wordt ingegrepen. In de bewoonde omgeving willen we een nette en verzorgde uitstraling van het openbaar groen, waarbij de waardevolle groenelementen, zoals bijvoorbeeld de bomen in de Dorpsstraat en het groen van de begraafplaats de nodige aandacht en verzorging krijgen.

Het gaat om de taakvelden:

- 5.1 sportbeleid en activering
- 5.2 sportaccommodaties
- 5.3 cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- 5.4 musea
- 5.6 media
- 5.7 openbaar groen en (openlucht)recreatie

- 8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Vanuit het preventieakkoord werken aan het bevorderen van een gezonde leefstijl en sporten en bewegen toegankelijk en aantrekkelijk maken voor iedereen.**
2. **In samenwerking met de buurtsportcoaches, ondernemers en jongeren komen tot een passend aanbod op het gebied van ontspanning voor de jeugd.**
3. **Het stimuleren van het drinken van leidingwater**
4. **Kunst en cultuur in de gemeente stimuleren**
5. **Inventariseren waar extra groen kan worden gecreëerd en daar waar mogelijk dit te realiseren.**

Speerpunt 1 : Vanuit het preventieakkoord werken aan het bevorderen van een gezonde leefstijl en sporten en bewegen toegankelijk en aantrekkelijk maken voor iedereen.

Genoeg bewegen helpt om risico's op zowel lichamelijke als geestelijke gezondheidsproblemen kleiner te maken. Meer gezondheid zorgt in de eerste plaats voor een prettiger leven. Maar het zorgt ook voor "meer gezonde levensjaren" en daarmee wordt ook de druk op de zorg verminderd.

Wat gaan we doen in 2024?

- De sportbehoefte en toegankelijkheid van sport onderzoeken
- De inzet van de buurtsportcoach continueren en waar mogelijk intensiveren

Speerpunt 2 : In samenwerking met de buurtsportcoaches, ondernemers en jongeren komen tot een passend aanbod op het gebied van ontspanning voor de jeugd

Het creëren van passend aanbod op het gebied van vrijetijdsbesteding voor onze jeugd is zeer belangrijk. We willen samen met onze jeugd om de tafel gaan zitten om in eerste instantie te peilen waar de behoefte ligt. Het is van belang om hierin ondernemers en buurtsportcoaches te betrekken, zij zijn een belangrijke spil in de route die leidt naar gezonde, gelukkige en weerbare jongeren.

Wat gaan we doen in 2024?

- Jongeren, buurtsportcoaches en ondernemers aan elkaar verbinden, aanschuiven als Gesprekspartner en faciliteren in organiseren van bijeenkomsten tussen de partijen.

Speerpunt 3: Het stimuleren van het drinken van leidingwater

Op verschillende locaties op het eiland bevinden zich al watertappunten.

Het drinken van Vlielands drinkwater is naast dat het gezond is, ook goed voor het milieu. Een watertappunt stimuleert namelijk hergebruik en helpt daarmee de uitstoot van CO2 en de afvalberg van plastic flesjes te verminderen. Bovendien is het een gastvrije service voor fietsers en wandelaars die daarmee gratis hun eigen flesje drinkwater kunnen vullen.

Wat gaan we doen in 2024?

- De exploitatie van watertappunten faciliteren en zorg dragen voor de kosten van onderhoud en water

Speerpunt 4 : Stimuleren van kunst en cultuur in de gemeente

Het stimuleren van kunst en cultuur is zeer belangrijk voor de ontwikkeling van de inwoners. Het draagt bij aan individuele groei, geeft vorm aan samenwerking en zorgt voor deelname van inwoners aan de samenleving. De gemeente wil graag hieraan bijdragen door dit te stimuleren en te faciliteren, tradities in stand te houden en de unieke activiteiten van het eiland niet teloor te laten gaan. Om dit goed te borgen willen we met het hele culturele spectrum in overleg om dit vervolgens vast te leggen in een beleidsnota Kunst en Cultuur

Wat gaan we doen in 2024?

- Het opstellen van een beleidsnota Kunst en Cultuur
- Periodiek, maar tenminste tweemaal per jaar, in (bestuurlijk) overleg treden met museum Tromp's Huys
- In gesprek gaan met het onderwijs om te komen tot het stimuleren van cultuureducatie en -participatie als onderdeel van onderwijsverbreding op de Jutter
- Kleine evenementen in voor- en naseizoen stimuleren, naast een groot evenement als ITGWO
- In afstemming met het bestuur van de Sint Nicolaaskerk zorg dragen voor behoud en onderhoud van de kerk op Vlieland

Speerpunt 5: Inventariseren waar extra groen kan worden gecreëerd en daar waar mogelijk dit te realiseren

Wat gaan we doen in 2024?

- De buitendienst gaat diverse plaatsen in kaart brengen waar mogelijk extra groen kan worden aangelegd.
- De dienst gaat zoveel mogelijk snoeihout zelf verwerken in de plantsoenen. Dit kunnen versnipperde takken of houtrillen zijn.

Verbonden partijen bij dit programma

Stichting Flidunen

Stichting Aanloophaven Vlieland

Kaderstellende nota's

Sport- en beweegbeleid 2022-2027

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Niet-Sporters	%	2020	48,6	49,2

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Niet-Sporters	Laatst bekende data: 2020 Bron: Waar staat je gemeente

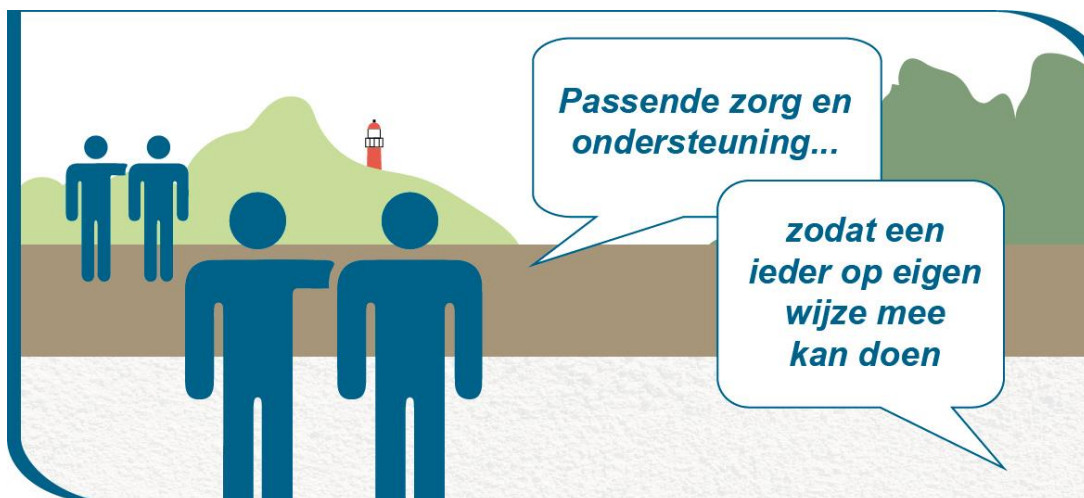
Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	956.625	1.050.048	959.030	927.527	916.316	914.317
Baten	336.219	261.315	211.001	211.001	211.001	211.001
Saldo voor bestemming nadelig	-620.407	-788.733	-748.029	-716.526	-705.315	-703.316
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	50.000	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-570.407	-788.733	-748.029	-716.526	-705.315	-703.316

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
500 Openbaar bibliotheekwerk	89.000	0	-89.000
510 Sport	573.480	206.901	-366.579
515 Bevordering kunst- en cultuurparticipatie	24.400	0	-24.400
520 Musea, monumentenzorg, oudheidkunde	153.700	4.000	-149.700
530 Openbaar groen	118.451	100	-118.351
Totaal	959.030	211.001	-748.029

Programma 6: Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening

Algemeen

Het doel van dit programma is, dat de gemeente zich inzet voor het faciliteren en realiseren van de participatiesamenleving. Met als resultaat dat iedereen op Vlieland meedoet en wel op eigen wijze én dat er een vangnet is voor die personen die tussen wal en schip dreigen te raken. Dit doen we zeker niet alleen, maar samen met onze lokale en regionale partners, zoals Sociaal domein Fryslân (SDF) en de samenwerking binnen Noardwest Fryslân (gemeenschappelijke regeling). Onze ambitie hierin is het realiseren van een sluitende keten waarin voorzieningen beschikbaar zijn voor iedereen en op maat indien nodig.

Specifieke wetgeving die bepalend zijn voor deze opdracht en koers zijn: de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO), de Participatiewet en de Wet Inburgering nieuwkomers. Iedere wet heeft zijn eigen opgave, zoals “veilig en gezond opgroeien” ingevolge de Jeugdwet. Zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen, regie voeren en meedoen zoals de WMO beoogt. En het bieden van bestaanszekerheid en het stimuleren tot het verkrijgen van eigen inkomsten ingevolge de Participatiewet.

De opgaven ten aanzien van het Sociaal Domein voor de lange termijn betreffen voor 2024 de volgende dossiers. Specifiek voor de Jeugdwet gaat het om de Hervormingsagenda Jeugd, de provinciale Regiovisie en jaarplannen SDF. Voor de WMO betreft het Grip op WMO, de woonzorgvisie, visie op de maatschappelijke opvang en visie op het beschermd wonen (naar beschermd thuis). Dossiers ten aanzien van Participatie en bestaanszekerheid zijn de actualisatie beleid Armoedebestrijding, opstellen Armoedepact en de energietransitie voor mensen met een smalle beurs. Bovendien is sociaal domein breed actueel de herijking Kadernota sociaal domein en het “werken vanuit de bedoeling” in combinatie met het versterken van de preventieve instrumenten en de keten.

Het gaat om de taakvelden:

- 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie -speeltuin
- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 WSW en beschut werk
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)

- 6.71b Begeleiding (WMO)
- 6.71c Dagbesteding (WMO)
- 6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)
- 6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig
- 6.73c Jeugdhulp met verblijf overig
- 6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ verblijf
- 6.81a Beschermd wonen (WMO)
- 7.1 Volksgezondheid (jeugd)
- 8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Participatie naar vermogen versterken, bestaanszekerheid vergroten en armoede voorkomen.**
2. **Mensen zo lang mogelijk veilig, gezond en zelfstandig in de eigen vertrouwde omgeving laten wonen en hen de kans geven om goed mee te doen in de samenleving.**
3. **Ieder kind groeit veilig, gezond en weerbaar op.**
4. **Een gedegen meerjarenonderhoudsplan om de toekomst van de Boswijk te waarborgen.**

Speerpunt1: Participatie naar vermogen versterken, bestaanszekerheid vergroten en armoede voorkomen

Wat gaan we doen in 2024?

Naar vermogen participeren in de samenleving

- Inwoners die langdurig afhankelijk zijn van een uitkering willen wij met (aanvullende) dienstverlening ondersteunen zodat zij optimaal meedoen in de samenleving, bijvoorbeeld werken aan digitale vaardigheden en begeleiden naar vrijwilligerswerk.
- We monitoren de lokale effecten van het in 2023 vastgestelde instrumentarium in het kader van de ontwikkeling Breed Offensief (om meer mensen met een arbeidsbeperking bij de arbeidsmarkt te betrekken) en zetten deze voorzieningen zoveel mogelijk pro-actief in via de Dienst SoZaWe Noordwest Fryslân. Deze monitoring vindt plaats vanuit de regionale samenwerkingsafspraken die zijn gemaakt.
- We volgen de stappen die het Rijk zet om voldoende middelen beschikbaar te stellen voor de participatievoorziening Beschut Werk en ondernemen waar nodig actie richting het Rijk. Dit vindt plaats vanuit de regionale samenwerkingsafspraken die zijn gemaakt.
- We stimuleren kwetsbare werkzoekenden gebruik te maken van werkervaringsplaatsen en proefplaatsen door hen daarvoor financieel te belonen en nazorg wordt een belangrijker onderdeel van de dienstverlening met o.a. het werkstartpakket.

Financieel zelfredzame inwoners

- Inkomensbeleid is aan het rijk en we volgen de ontwikkelingen op dit gebied op de voet. Waar nodig stemmen we lokaal beleid af op ontwikkelingen van de rijksoverheid.
- We voeren de wettelijke Energietoeslag uit en leveren waar dat mag en noodzakelijk is, maatwerk.

Sociaal zelfredzame inwoners

- Samen met ketenpartners werken we aan (de bereikbaarheid van) collectieve voorzieningen voor het vergroten van vaardigheden van kwetsbare inwoners, zoals taalvaardigheid en digitale vaardigheid.

Maatschappelijke uitsluiting door schuldenproblematiek voorkomen

- Naar aanleiding van de evaluatie naar de aanpak van Vroegsignalering in 2023 willen we in 2024 vroegsignalering verder verbeteren. Onder meer door een effectieve koppeling tussen vroegsignalering en schulddienstverlening.
- We actualiseren het schulddienstverleningsbeleid in het kader van het beleidsprogramma Bestaanszekerheid 2024 – 2028.
- We gaan werken aan een betere bekendheid van het brede Kindpakket en benaderen actief onze inwoners hierover zodat alle kinderen mee kunnen doen aan sport, cultuur en educatie. We zetten ook het Participatiefonds voor volwassenen voort. Dit wordt opgepakt in combinatie met het uitvoeringsprogramma sport en beweegbeleid.

Armoede voorkomen, bestrijden en verzachten

- We stellen in het eerste kwartaal van 2024 het nieuwe beleid voor Bestaanszekerheid vast. Kernwoorden van dat beleid zijn: autonomie voor de inwoner, integrale aanpak, vereenvoudiging, ervaringsdeskundigheid en vertrouwen.
- We intensiveren de contacten met maatschappelijke ketenpartners (formeel en informeel) en bouwen het uit, om zodoende te komen tot een gezamenlijke aanpak tegen armoede.

Een betere afstemming tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt door te investeren in mensen

- We monitoren de nieuwe gezamenlijke re-integratie-aanpak (gemeente, Dienst NWF en Pastiel). Hoofdzaak daarbij is de introductie van de Dariuz Wegwijzer, een instrument (soort assessment) voor de inwoner om samen met de professional diens competenties en kwaliteiten te ontdekken. Dat is de basis voor maatwerk in het traject naar werk.
- Ten behoeve van inwoners met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt, waaronder uitstromers uit het Pro/Vso onderwijs, sluiten we aan bij initiatieven van de regiodeal.
- We onderzoeken of een werkleercarrousel kan worden ingericht waar doelgroepen certificaten kunnen behalen die nodig zijn om een kansberoep te kunnen krijgen en te houden
- We zijn succesvol in het voorkomen dat jongeren in een uitkering terecht komen, en dat willen we zo houden.

Speerpunt 2: Wmo - Mensen zo lang mogelijk veilig, gezond en zelfstandig in de eigen vertrouwde omgeving laten wonen en hen de kans geven om goed mee te doen in de samenleving

Wat gaan we doen in 2024?

Naar elkaar omkijken

- Uitvoering geven aan het mantelzorgbeleid middels de vastgestelde uitvoeringsagenda 2023-2024
- Er wordt ingezet op het versterken van de leefbaarheid, sociale cohesie en samen kracht (1e doel van de WMO 2015). In samenwerking met ketenpartners aanvullende en nieuwe initiatieven ontwikkelen die bijdragen aan de verbinding tussen verschillende aandachtsgroepen binnen de leeftijd 0 tot 100. Bestaande initiatieven worden uiteraard meegenomen. Dit zal opgepakt gaan worden vanuit en in samenwerking met het taakveld volksgezondheid.
- Senioren (en “nieuwe senioren”) bewust maken van hun eigen kracht, mogelijkheden en verantwoordelijkheden welke bijdragen aan langer zelfstandig wonen. Stimuleren dat inwoners zelf tijdig hun woning levensloopbestendig maken. Dit kan middels een bewustwordingscampagne of door middel van het verstrekken van informatie door lokale ketenpartners en in ontmoetingsplaatsen. Daarnaast wordt gekeken of het beleid aangepast dient te worden.
- Het vrijwilligersbeleid wordt opgepakt vanuit een bredere context, namelijk het versterken van de sociale basis zoals omschreven in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)
- Er wordt ingezet op het verbeteren van de sociale inclusie. Hierbij gaat het niet zozeer over fysieke toegankelijkheid, dit wordt waar nodig opgepakt in de ruimtelijke programma’s, maar om sociale inclusie in relatie tot het versterken van de sociale basis en de leefomgeving (GALA).

Thuis is het veilig

- Uitvoering geven aan het Fries actieplan 'Een duurzame aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties'. Dit vindt plaats vanuit de regionale samenwerkingsafspraken die zijn gemaakt (SDF).
- Uitvoering geven aan het beleid mensenhandel. Dit vindt plaats vanuit de regionale samenwerkingsafspraken die zijn gemaakt (SDF) en maakt onderdeel uit van ondermijning binnen de gemeente.

Alle inwoners krijgen de kans om mee te doen/ iedereen doet mee

- Er wordt onderzoek gedaan of en hoe het aanbod van algemene voor iedereen toegankelijke voorzieningen moet worden uitgebreid om zodoende dure maatwerkvoorzieningen te verminderen.
- Er wordt uitvoering gegeven aan het convenant Weer Thuis: In Friesland werken alle gemeenten, zorgaanbieders en woningcorporaties samen aan een zachte landing van mensen die uit beschermd wonen of een opvangvoorziening naar een reguliere woning doorstromen.
- Er wordt een regiovisie Maatschappelijke Opvang gemaakt vanuit Sociaal Domein Fryslân. Hierbij is aandacht voor meer regionale spreiding en opvang dichterbij, zoals Harlingen en omstreken.
- Er wordt uitvoering gegeven aan de regiovisie Beschermd Wonen. De kanteling wordt doorgevoerd naar beschermd thuis. De decentralisatie krijgt in de loop van 2024 ook zijn beslag.
- Er wordt een plan ontwikkeld voor de komende jaren waarbij ondersteuning zonder indicatie gestalte krijgt. Het gaat hierbij om de waakvlamfunctie. Deze ondersteuning richt zich op mensen met psychische en/of (licht) verstandelijke beperkingen. Deze mensen hebben niet zozeer ondersteuning in de vorm van een maatwerkvoorziening individuele begeleiding nodig, maar hebben wel van tijd tot tijd ondersteuning nodig bij de dagelijkse gang van zaken om zwaardere problematiek te voorkomen.
- We willen dat inwoners en de gemeente in goed vertrouwen met elkaar samenwerken om tot passende oplossingen te komen en inwoners meer bewust laten worden van hun eigen mogelijkheden en hun leefomgeving. Om dit te bereiken wordt er bijvoorbeeld gekeken naar de mogelijke versterking van het gebiedsteam, het verbeteren van de digitale toegang en het vereenvoudigen van werkprocessen/verlagen administratieve lastendruk.
- Senioren (en "nieuwe senioren") bewust maken van hun eigen kracht, mogelijkheden en verantwoordelijkheden welke bijdragen aan langer zelfstandig wonen. Hierbij in gesprek gaan met de doelgroep. Stimuleren dat inwoners zelf op tijd gaan nadenken en starten met het levensloopbestendig maken van hun woning. Dit kan middels een bewustwordingscampagne of door middel van het verstrekken van informatie door lokale ketenpartners en in ontmoetingsplaatsen. Daarnaast wordt gekeken of het beleid aangepast dient te worden. Hierbij moet nagedacht worden over de balans tussen het verstrekken van een verhuiskostenvergoeding of het verstrekken van hulpmiddelen en woonvoorzieningen.
- De woonzorgvisie wordt in 2024 opgesteld. Hiervoor wordt een programmamanager aangesteld. Zie hiervoor programma wonen.

Speerpunt 3: Jeugd – ieder kind groeit veilig, gezond en weerbaar op

Wat gaan we doen in 2024?

Preventie en vroegsignalering

- De verscherpte inkoop van specialistische jeugd hulp geeft aanleiding om te onderzoeken of er in 2024 leemtes in het preventieve aanbod ontstaan. De algemeen toegankelijke voorzieningen moeten aan de voorkant een voldoende sterke sociale basis vormen. Het uitgangspunt is normaliseren: het omarmen en waarderen van variëteit en verschillen tussen kinderen.
- Ingevolge het uitvoeringsprogramma lokaal sport- en beweegbeleid ligt de focus op de versterking van samenwerking van sport, onderwijs, zorg, welzijn en kinderopvang.

Jongeren zijn psychisch gezond en weerbaar

- Er wordt schoolmaatschappelijk werk ingezet op het eiland.
- Er wordt samengewerkt met het onderwijs op het eiland en de scholen aan de wal om de weerbaarheid van het kind/ de jongere te vergroten.

Versterken van eigen kracht en samenkracht

- We bevorderen het gebruik van algemeen toegankelijke voorzieningen zoals bijvoorbeeld het consultatiebureau, schoolmaatschappelijk werk en dergelijke.
- Het gebiedsteam zorgt voor draagvlak voor de aanpak bij de ouders. De ouder is primair verantwoordelijk voor het kind en werkt samen met de professionals.
- Er wordt onderzocht of het preventieve aanbod van lichte kortdurende jeugdhulp in de gemeente dekkend is en de verscherpte inkoop jeugd van SDF wordt gemonitord. Dit vindt plaats vanuit de regionale samenwerkingsafspraken die zijn gemaakt.

Een integrale aanpak van de zorg met het onderwijs

- We onderzoeken op welke wijze de samenwerking en de domeinoverstijgende aanpak met het onderwijs structureel vorm kan worden gegeven. Hierbij geven we invulling aan de uitvoering van het jaarplan Passend Onderwijs en Zorg op basis van de provinciale regiovisie 'Mei-inoar foar ús bern'. De thema's van het jaarplan zijn: bestuurlijke samenwerking, regionaal preventief samenwerken, complexe onderwijs- en ondersteuningsbehoeften vanuit gemeenten en onderwijs en thuiszittende jeugdigen, schoolverzuim en voortijdig schoolverlaters.

Het tijdig bieden van de juiste hulp op maat

- SDF gaat de wachtlijsten en de wachttijden van jeugdzorg zodanig beperken dat er geen overbruggingshulp door het Gebiedsteam meer nodig is. De wachtlijsten zijn dan korter (minder cliënten op de lijst) en de wachttijden eveneens (streven naar zes weken).
- Monitoren van het zorgaanbod provinciaal (SDF) om te kunnen innoveren.
- Ingevolge de Fryske regiovisie 'mei-inoar foar ús bern' wordt een jaarplan opgesteld over partnerschap. Dit betreft het versterken van de keten jeugdzorg met de jeugdgezondheidszorg, scholen en gezondheidsdiensten. Een efficiëntere en effectievere samenwerking in de keten leidt tot een verhoging van de kwaliteit en het beheersen van de kosten.
- Door de specifieke eilandsituatie worden jongeren gedwongen eerder naar de wal te verhuizen. Hierdoor zijn de jongeren mogelijk kwetsbaar en dient er gekeken te worden naar de mogelijkheden van bijvoorbeeld een huiskamerproject zoals in Leeuwarden is gesitueerd. Dit wordt integraal opgepakt vanuit de verschillende domeinen en met de jongeren zelf.

Voor jongeren en jongvolwassenen (13-27 jaar) is er een veilige, toegankelijke plek waar ze elkaar kunnen ontmoeten

Er worden afspraken gemaakt over het begeleiden van jongeren in hun vrije tijd om zich te kunnen ontwikkelen, met activiteiten zoals bijvoorbeeld sport en spel. Dit wordt opgepakt in combinatie met de uitvoering van het GALA.

Speerpunt 4 Een gedegen meerjarenonderhoudsplan om de toekomst van Boswijk te waarborgen

Door middel van een meerjarenonderhoudsplan wordt er in kaart gebracht waar de komende jaren aandacht aan besteed moet worden. De plannen behelzen de gehele wijk, het zorggebouw, het welzijnsgebouw en alle woningen. Bovendien wordt er een onderhoudsplan gemaakt voor het collectieve warmtenet die is aangelegd onder de wijk. Tenslotte dient er in 2024 een keuze gemaakt te worden betreffende het onderhoud van de buitenruimte.

Wat gaan we doen in 2024?

- Een MJOP opstellen voor het zorggebouw, het welzijnsgebouw en de woningen
- Opstellen van een onderhoudsplan voor het warmtenet
- Keuze maken in het onderhoud van de buitenruimte
- Uitvoering geven aan de MJOP's en de keuze voor de buitenruimte

Verbonden partijen bij dit programma

Sociale Dienst Noord West Friesland

Centrumregeling Sociaal Domein Friesland

N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland)

Kaderstellende nota's

1. College uitvoeringsprogramma (CUP) 2022- 2026 Vlieland
2. Verordeningen en beleidsregels van de Participatiewet, Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
3. Regiovisie Mei-inoar foar ús bern
4. Beleidsnotitie ondersteuning en waardering voor Mantelzorgers 2021-2025
5. Verordening Adviesraad Sociaal Domein Noardwest Fryslân 2021
6. Convenant Actieprogramma Weer Thuis
7. Nota 'vaststellen en doorpakken', uitgangspuntennota sociaal domein in Noordwest Friesland;.

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	2022	879,7	704
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2021	0	1%
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2021	0	6%
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2022	75%	72,2%
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2021	0	2%
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2021	144	431
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	2022	116,4	197,7
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	6,3%	nvt
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar			nvt
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar			nvt
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2022	590	700

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Banen	
Jongeren met een delict voor de rechter	Laatst bekende informatie 2021 Bron: waar staat je gemeente
Kinderen in uitkeringsgezin	Laatst bekende informatie 2021 Bron: waar staat je gemeente
Netto arbeidsparticipatie	Bron: waar staat je gemeente
Werkloze jongeren	Laatst bekende informatie: 2021 Bron: waar staat je gemeente
Personen met een bijstandsuitkering	Laatst bekende informatie: 2021 Bron: waar staat je gemeente
Lopende re-integratievoorzieningen	Bron: Waar staat je gemeente
Jongeren met jeugdhulp	Bron: Waar staat je gemeente
Jongeren met jeugdbescherming	Bron: waar staat je gemeente geen data
Jongeren met jeugdreclassering	Bron: waar staat je gemeente geen data
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Bron: waar staat je gemeente

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	1.350.834	1.619.997	1.604.997	1.613.547	1.637.426	1.659.555
Baten	454.423	583.637	612.065	612.056	612.063	611.994
Saldo voor bestemming nadelig	-896.410	-1.036.360	-992.932	-1.001.491	-1.025.363	-1.047.561
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	263.862	171.138	51.297	48.061	44.824	41.590
Saldo na resultaatbestemming	-632.549	-865.222	-941.635	-953.430	-980.539	-1.005.972

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
600 Sociale basisvoorzieningen	93.237	664	-92.573
610 1e lijns ondersteuning Wmo en Jeugd	255.454	0	-255.454
620 2e lijns ondersteuning participatie en inkomens	192.565	125.090	-67.475
630 2e lijns ondersteuning Wmo	218.664	7.141	-211.523
640 2e lijnsonderst. Jeugdwet en gemeent. jeugdbeleid	198.586	0	-198.586
650 Exploit. en ontwikkeling woonzorgcentrum Uiterton	646.492	530.467	-116.025
Totaal	1.604.997	663.362	-941.635

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

*Een gezonde bevolking
door middel van goede
gezondheidszorg en
een CO₂ vrij Vlieland*

Algemeen

Het programma Volksgezondheid en Milieu gaat over de openbare gezondheidszorg volgens de Wet collectieve preventie volksgezondheid (Veiligheidsregio Friesland), de Jeugdgezondheidszorg, afvalverwijdering- en verwerking, riolering, milieubeheer (de kwaliteit van de bodem, de beheersing van geluidshinder, verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven, ongediertebestrijding), lijkbezorging en de begraafplaats.

Aandacht voor welzijn en preventie wordt steeds belangrijker als je het hebt over volksgezondheid. Vanwege toenemende vergrijzing en een steeds groter aantal mensen met psychosociale problematiek belangrijk om in te zetten op een zo gezond mogelijk leven voor zoveel mogelijk mensen. Dit doen we vanuit de principes van "Positieve gezondheid" waarbij niet alleen wordt gekeken naar de lichamelijke kant van gezondheid maar ook naar het vermogen je aan te passen, welbevinden, eigen regie; veerkracht participatie en zingeving.

Ook duurzaamheid behoort tot dit programma. Met het vaststellen van het beleid en meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling 2023-2027 ligt er een nieuwe ambitie voor Vlieland. De opgave die er ligt is groot. We willen de komende jaren belangrijke stappen gaan zetten. Dat is spannend maar biedt gelijktijdig ook kansen voor het eiland en haar bewoners.

Het gaat om de taakvelden:

- 0.9 Vennootschapsbelasting
- 7.1 volksgezondheid
- 7.2 riolering
- 7.3 afval
- 7.4 milieubeheer
- 7.5 begraafplaatsen en crematoria

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Beschermen Volksgezondheid en voorkomen van wateroverlast**
2. **Uitvoeren maatregelen water en riool volgens het GWRP**
3. **Verduurzaming van Vlieland**
4. **pilotproject duurzaam verwarmen bedrijventerrein Vlieland**
5. **Een veilige en efficiënt afvalinzameling**
6. **Doeltreffend en geactualiseerd VTH-beleid**
7. **Verbeteren van de mentale gezondheid**
8. **Een verbeterde fysieke- en sociale leefomgeving**
9. **Een gezamenlijke (i.s.m. Friese Waddeneilanden) aanpak op middelpreventie**

Speerpunt 1. Beschermen Volksgezondheid en voorkomen van wateroverlast

Eind 2023 loopt het huidige, vierde, rioleringsplan af. Om te blijven voldoen aan de wettelijke zorgplichttaken van de gemeente te weten: beschermen van de volksgezondheid en het milieu, voorkomen van wateroverlast en voorkomen of beperken van structureel nadelige gevolgen van een hoge of lage grondwaterstand, is een niet 'Gemeentelijk Programma Water en Riolering' opgesteld, waarin is hoe we deze taken in de komende gaan vormgeven.

Wat gaan we doen in 2024?

- Uitvoering geven aan het nieuwe programma 'water en riolering'.

Speerpunt 2. Uitvoeren maatregelen water en riool volgens het GWRP

Uit het nieuwe Gemeentelijk Programma Water en Riolerings, dat in 2023 wordt opgesteld, zijn maatregelen opgenomen voor 2024 en daaropvolgende jaren.

Wat gaan we doen in 2024?

- Vervanging riool / berging riool Esdoornlaan (doorgeschoven van 2023)
- Een deel van het riool in de Midscheeps vernieuwen (doorgeschoven van 2023)
- Aanpassing duiker hemelwaterafvoer door dijk (i.c.m. reconstructie dijk)
- Groot onderhoud buffer Oosterseveld
- Maatregelen uitvoeren ter bestrijding van de wateroverlast op het sportveld

Speerpunt 3. Verduurzaming Vlieland

Met het ondertekenen van het Nationaal Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt om Nederland te verduurzamen. Onderdeel van het Nationaal Klimaatakkoord is duurzaam verwarmen van de bebouwde omgeving. De regievoering hiervan ligt bij de gemeenten. Gemeente Vlieland heeft in haar Transitie Visie Warmte 1.0 Vlieland op hoofdlijnen aangegeven hoe wij dat tot 2030 willen gaan doen. Het uitvoeren van kansrijke pilots maakt daar onderdeel van uit.

De verduurzaming gaat verder dan alleen de warmtetransitie van de bebouwde omgeving. De raad heeft in juli 2023 het beleid en meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling 2023 – 2027 vastgesteld. In dit document zijn de Vlielandse ambities weergegeven op het gebied van de energietransitie, circulariteit, duurzame mobiliteit en duurzaam gebruik van drinkwater. Op hoofdlijnen is aangegeven wat wij de komende jaren gaan doen om die ambities te bereiken. Ook de projecten uit het Programma Waddeneilanden (Regiodeal) op het gebied van duurzame energie en circulariteit zijn in het meerjarenprogramma opgenomen. Daarmee ligt er voor de komende jaren een ambitieus uitvoeringsprogramma.

Wat gaan we doen in 2024?

- Uitvoering geven aan de projecten zoals benoemd in het beleid en meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling 2023-2027.

Speerpunt 4. pilotproject bedrijventerrein Vlieland gasloos

In de aanloophaven zijn de damwanden aan vervanging toe. Dat biedt kans om energiedamwanden te plaatsen waarmee warmte kan worden gewonnen uit het zeewater. De gewonnen warmte kan worden gebruikt voor de verwarming van gebouwen. Dit projectidee is verder uitgewerkt tot een pilotproject bestaande uit een warmtenet met seizoenbuffer en warmte-opwek uit een combinatie van aquathermie en zonnethermie. Uit onderzoek blijkt dat deze combinatie kansrijk is, en potentie heeft om een groot deel van Vlieland van warmte te voorzien. Passend in het beleid van de TVW 1.0 Vlieland is het projectidee uitgewerkt tot een pilotproject. De raad heeft in juli 2023 een voorbereidingsbudget vastgesteld om het pilotproject verder uit te werken.

Wat gaan we doen in 2024?

- Een investeringsbudget aanvragen bij de gemeenteraad voor uitvoering van het pilotproject bedrijventerrein Vlieland gasloos

Speerpunt 5. Een veilige, efficiënte en circulaire afvalinzameling

Middels een bespreekstuk willen we de gemeenteraad een voorstel voorleggen over de toekomst van de afvalinzameling. Veiligheid en efficiënte staan hoog in het vaandel echter dient ook de circulariteit op dit gebied te worden uitgelicht. De wijze waarop we dit kunnen vormgeven wordt onderzocht en toegelicht verwerkt in het bespreekstuk.

Wat gaan we doen in 2024?

- Een bespreekstuk voorleggen aan de gemeenteraad over de toekomst van de afvalinzameling

Speerpunt 6. Doeltreffend en geactualiseerd VTH-beleid

Het huidige Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving-beleid hierna VTH-beleid dient, om te blijven voldoen aan de wettelijke eisen, te worden geactualiseerd. Het VTH-beleid behelst diverse domeinen waaronder, Milieu, Bouw en Woningtoezicht, APV, Drank- en Horecawet, Brandveiligheid en Handhaving. Met een geactualiseerd beleid kan er op de diverse gebieden doeltreffend worden gehandeld. Het VTH-beleid zorgt ervoor dat de gemeente 'in control' blijft met als resultaat een veilige leefomgeving. De ontwikkelingen op het gebied van het Omgevingsrecht zijn van invloed op het nieuwe VTH-beleid, deze wordt ingericht op de wijze die de Omgevingswet van ons vraagt.

Wat gaan we doen in 2024?

- Een nieuw VTH-beleid realiseren

Speerpunt 7: Verbeteren van de (mentale) gezondheid

Steeds meer mensen hebben te maken met mentale gezondheidsklachten. Door ons te richten op het verbeteren van de mentale gezondheid willen we langdurige psychosociale gezondheidsproblemen voor zijn. Preventie is het sleutelwoord in deze. In 2023 is de Brede SPUK-regeling in het leven geroepen voor alle gemeenten in Nederland. De Brede SPUK-regeling stelt middelen beschikbaar voor preventie zoals sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. Hiervoor is in 2023 het lokaal preventie plan opgesteld. Aan het lokale preventieplan worden op verschillende onderdelen uitvoeringsplannen opgeleverd in de komende periode. Deze uitvoeringsplannen zijn de uitwerking van verschillende beleidsnota's.

Wat gaan we doen in 2024?

- De ambities uit de nota gemeentelijk gezondheidsbeleid 2022-2026 voor de Friese Waddeneilanden voortzetten.
- Uitvoering geven aan het lokale preventieplan.

Speerpunt 8. Een verbeterde fysieke- en sociale leefomgeving

Om te werken aan het verbeteren van (mentale) gezondheid is belangrijk om ook de leefomgeving onder de loep te nemen. In 2024 wordt het uitvoeringsprogramma op ons Sport- en beweegbeleid opgeleverd. Een van de speerpunten in het uitvoeringsprogramma zal o.a. zijn het verbeteren van de fysieke- en sociale leefomgeving.

Wat gaan we doen in 2024?

- Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma van het Sport- en beweegbeleid

Speerpunt 9. een gezamenlijke (i.s.m. Friese Waddeneilanden)aanpak op middelenpreventie

Vlieland heeft zich gecommitteerd aan de Friese Preventieaanpak en het Gezondheidsbeleid Friese Waddeneilanden 2022-2025. Waarin onder andere als 1 van de speerpunten: preventie op en matigen van middelen gebruik genoemd staat. In het voorjaar van 2023 hebben we de Scanner van het Trimbos Instituut uit laten voeren, in 2024 wordt hieraan een vervolg gegeven. We willen hierin optrekken met de andere 4 Friese Waddeneilanden.

Wat gaan we doen in 2024?

- Een plan van aanpak opstellen en hier uitvoering aan geven.

Verbonden partijen bij dit programma

Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)
N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin)
N.V. Fryslân Miljeu Noardwest

Kaderstellende nota's

1. Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) 2016-2023
2. Gemeentelijk Programma Water en Riolerings 2024-2027, in voorbereiding
3. Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats voor de gemeente Vlieland 2013
4. Afvalstoffenverordening gemeente Vlieland 2012
5. VTH-Beleid 2016
6. Beleid en meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling 2023 – 2027, 2023
7. TVW 1.0 Vlieland (transitievisie warmte), 2021

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2021	615,6	169
Hernieuwbare elektriciteit	%	2021	6,6	11,9

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Omvang huishoudelijk restafval	Laatst bekende cijfers 2021. Dit cijfer geeft in onze gemeente altijd een vertekend beeld omdat er door het toerisme veel meer afval per inwoner ontstaat als elders. Bron: waar staat je gemeente
Hernieuwbare elektriciteit	Laatst bekende informatie:2021 Bron: waar staat je gemeente

Ramingen

	Rekening		Begroting		Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Lasten	1.138.260	1.484.406	1.343.854	1.398.726	1.478.334	1.490.721	
Baten	859.596	1.178.484	1.038.698	1.041.130	1.072.545	1.089.308	
Saldo voor bestemming nadelig	-278.665	-305.922	-305.156	-357.596	-405.789	-401.413	
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0	
Toevoeging aan reserve	102.753	0	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserve	199.591	96.000	41.000	86.000	111.000	126.000	
Saldo na resultaatbestemming	-181.827	-209.922	-264.156	-271.596	-294.789	-275.413	

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
700 Openbare gezondheidszorg	96.814	30.000	-66.814
730 Huishoudelijk afval	292.954	360.500	67.546
740 Bedrijfsafval	254.400	255.500	1.100
750 Rioleringen	211.477	302.598	91.120
760 Milieubeheer	118.560	0	-118.560
770 Duurzaamheid	293.988	110.000	-183.988
780 Ongedierebestrijding en afvoeren kadavers	3.410	0	-3.410
790 Lijkbezorging en begraafplaats	72.250	21.100	-51.150
Totaal	1.343.854	1.079.698	-264.156

Programma 8: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Algemeen

De Woonvisie 2018 is opgenomen in de Omgevingsvisie die door de raad op 24 mei 2022 is vastgesteld. In de Omgevingsvisie is aangegeven dat de Woonvisie zal worden opgevolgd door een Programma Wonen. In 2023 heeft de gemeenteraad de startnotitie Wonen vastgesteld en is vervolgens een uitvraag gedaan voor externe ondersteuning bij het opstellen van het Programma Wonen. In 2024 zal het Programma Wonen worden vastgesteld. Onderdeel van het Programma wordt ook de wettelijk vereiste Woonzorgvisie.

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Daarmee verandert het volledige speelveld van de ruimtelijke ordening. De gemeente Vlieland anticipeert hier al meerdere jaren op. Vóór de inwerkingtreding en na de inwerkingtreding moet nog het nodige worden gedaan. Met de meeste zaken is al een begin gemaakt of zijn we al een eind op weg. Het blijft evenwel onzeker wat de impact van het werken onder de Omgevingswet gaat hebben op een kleine organisatie als Vlieland. Ook voor wat betreft het inrichten van de instrumenten bestaat nog veel onzekerheid, die niet alleen inhoudelijk, maar ook technisch van aard zijn.

Vlieland moet een eiland blijven met een eigen gemeenschap, waarvan de samenstelling in balans is, waar goed geleefd kan worden, waar mensen met aandacht en zorg voor elkaar samenleven, dat bereikbaar blijft, waar recreanten naar draagkracht van het eiland worden ontvangen in een natuurlijke omgeving die robuust is, waar de biodiversiteit floreert en waar mens en dier samen in een gezonde en duurzame omgeving kunnen blijven leven.

Het gaat om de taakvelden:

- 8.1 fysieke leefomgeving
- 8.3 grondexploitatie
- 8.3 wonen en bouwen
- 0.3 beheer overige gebouwen en gronden

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Het opstellen van een programma Wonen, inclusief een Woonzorgvisie**
2. **Het opstellen van het omgevingsplan, inclusief een milieueffectrapportage**
3. **Het verder implementeren van de Omgevingswet**
4. **Het leren werken met de Wet kwaliteitsborging**
5. **Het blijven samenwerken met andere Waddeneilanden en ketenpartners voor wat betreft de implementatie van de Omgevingswet**
6. **Inzet voor de programmalijn “Goed Wonen & Leven” van Programma Waddeneilanden.**

Speerpunt 1 : Het opstellen van een programma Wonen, inclusief een Woonzorgvisie

In juni 2023 heeft de gemeenteraad de startnotitie wonen vastgesteld met als doel te komen tot een nieuw programma Wonen. Dat programma zal de gebruikelijk elementen, zoals de opgave voor de woningbouw en potentiële locaties, bevatten die in het programma een plek moeten krijgen, maar er zijn ook een aantal specifieke thema's die we aan de orde stellen en waarin keuzes gemaakt moeten worden. Die thema's zijn onder andere; bevolkingsgroei, kleinschalige woonruimte, personeelshuisvesting en strategisch aankopen. Na vaststelling van de startnotitie is gezocht naar externe ondersteuning om het nieuwe programma vorm te geven en het participatietraject op te zetten. Naar verwachting kan in het voorjaar van 2024 het nieuwe programma worden vastgesteld waarnaar gestart kan worden met de uitvoering.

Parrallel hieraan loopt de gebiedsontwikkeling rondom de oude bibliotheek en het gemeentehuis. In 2023 is gestart met het onderzoek naar woningbouwmogelijkheden op de locatie van de voormalig bibliotheek en gelijktijdig naar het verduurzamen van het gemeentehuis en/of woningbouwmogelijkheden op de locatie van het gemeentehuis. Hoewel het niet rechtsstreek wordt opgepakt in de ontwikkeling van het programma Wonen is er wel overlap en worden er zaken integraal opgepakt als het gaat om participatie en doelgroepsbepaling.

Wat gaan we doen in 2024?

- Vervolg geven aan het participatietraject dat al in het najaar van 2023 is ingezet
- Ketenpartners betrekken bij het proces van het programma Wonen
- Het programma wonen opstellen en vervolgens vaststellen

Speerpunt 2 : Het opstellen van het omgevingsplan, inclusief een milieueffectrapportage

In 2023 lopen de laatste bestemmingsplanprocedures af. Vanaf eind 2023 en begin 2024 moeten procedures worden ingezet die rekening houden met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en het overgangsrecht dat daarin is genoemd. De gemeente moet vanaf 1 januari 2024 kunnen werken met het tijdelijke omgevingsplan.

De implementatie van de Omgevingswet moet op 1 januari 2024 zodanig gereed zijn dat we in ieder geval kunnen werken onder de Omgevingswet. Dat betekent vooral dat de techniek daarvoor klaar moet zijn en dat ook werkprocessen en dergelijke helder zijn. Al lerende zal dat nog tot de nodige aanpassingen leiden. Er zijn ook processen die niet per definitie afhankelijk zijn van de inwerkingtredingsdatum en dus in 2024 nog doorlopen, zoals de interne werkprocessen. In 2024 wordt verder gewerkt aan het opstellen van het omgevingsplan. Dit is een veel intensiever en ingewikkelder opgave dan eerst gedacht. Ten behoeve van dat omgevingsplan wordt in 2024 gewerkt aan de afronding van de cultuurhistorische waardenkaart en de archeologische beleidsadvieskaart, het kwaliteitsdocument, de mer-beoordeling en de aanpassing van de gemeentelijke verordeningen.

Wat gaan we doen in 2024?

- Met de raad en bevolking elementen uit het omgevingsplan bespreken
- Ketenpartners betrekken bij het proces

- Het omgevingsplan en de milieubeoordeling minimaal tot de voorontwerpfase opstellen
- De cultuurhistorische waardenkaart en de archeologische beleidsadvieskaart, het kwaliteitsdocument en de aanpassing van de gemeentelijke verordeningen afronden

Speerpunt 3 : Het verder implementeren van de Omgevingswet

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Dat betekent voor de implementatie dat we klaar moeten zijn om onder de Omgevingswet te werken. Niemand in Nederland weet nog precies wat de impact hiervan zal zijn en wat dit met zich mee zal brengen voor wat betreft de vergunningverlening en de handhaving en het toezicht. Er is een realistische inschatting gemaakt van de gevolgen die dit mogelijk voor Vlieland heeft. Daar is op geanticipeerd en daarvoor is alles in werking. Wat de Omgevingswet echter precies gaat vragen, is nog afwachten. Al lerende zullen de nodige aanpassingen worden gedaan en verder gewerkt worden aan het optimaliseren van het werken onder de Omgevingswet.

In de Omgevingswet komt een sterkere nadruk te liggen op toezicht en handhaving. Dit betekent onder meer structurele controles door toezichthouders op de naleving van de wetgeving. De controles richten zich op het plaatsen en gebruiken van bouwwerken zonder de vereiste omgevingsvergunning dan wel de controle dat in overeenstemming met vergunningen wordt gebouwd. Ook wordt de naleving op de huisvestingsverordening gecontroleerd. Hiervoor maken we gebruik van zowel externe als interne toezichthouders.

Wat gaan we doen in 2024?

- Leren en ervaring opdoen met het werken onder de Omgevingswet in het eerste jaar 2023

Speerpunt 4 : Het leren werken met de Wet kwaliteitsborging

Op 1 januari 2024 treedt ook de Wet kwaliteitsborging in werking. Dat betekent dat het bouwtechnisch bouwtoezicht voor bepaalde categorieën bouwwerken wordt geprivatiseerd. De gemeente krijgt hierin vooral een repressieve toezichthoudende en controlerende taak. Dit gaat voor Bouw- en woningtoezicht een belangrijke verandering met zich meebrengen. Voor het technisch bouwtoezicht en de bouwcontroles wordt tot dusver externe deskundigheid ingezet. Voor 2024 zal dit vooreerst worden voortgezet. Het is belangrijk om in het eerste jaar te kijken wat de gevolgen zijn en ervaring op te doen. Daarna kunnen gerichtere keuzes worden gemaakt.

Wat gaan we doen in 2024?

- De werkwijze van 2023 eerst voortzetten en ervaringen opdoen
- Aan de hand van de ervaringen het 'Vlielandse' proces verfijnen

Speerpunt 5 : Het blijven samenwerken met andere Waddeneilanden en ketenpartners voor wat betreft de implementatie van de Omgevingswet

De gemeente is samen met de andere Friese Waddeneilanden vertegenwoordigd in een werkgroep die provinciebreed de nieuwe ruimtelijke adviescommissie onderzoekt. Hierin wordt gekeken in hoeverre het mogelijk is om tot een eiland-specifieke adviescommissie te komen met inbreng van lokale deskundigheid.

Daarnaast maakt de gemeente deel uit van De Friese Aanpak waarbinnen provincie breed gezamenlijk zaken worden opgepakt met betrekking tot de Omgevingswet.

En tot slot is er een kernteam van alle vijf Waddeneilanden waarin de projectleiders implementatie Omgevingswet iedere zes weken bij elkaar komen om zaken rondom de implementatie te bespreken en waarbij ook de regio vertegenwoordiger van de VNG aangesloten is.

Wat gaan we doen in 2024?

- Binnen de provinciale werkgroep ruimtelijke adviescommissie streven naar een 'eilander' commissie
- Blijven samenwerken in meerdere verbanden aan de implementatie van de Omgevingswet en het afstemmen van beleidsterreinen

Speerpunt 6 : Inzet voor de programmalijn “Goed Wonen & Leven” van Programma Waddeneilanden

De gezamenlijke eilanden werken samen aan het programma Waddeneilanden. Het ziet toe op vijf programmalijnen waarvan dit er één is.

Wat gaan we doen in 2024?

- Deelnemen aan de werkgroep “Goed Wonen & Leven” ten behoeve van de uitvoering van Programma Waddeneilanden
- Een bijdrage leveren aan projecten die voortkomen uit bovenstaand programma

Verbonden partijen bij dit programma

Welstandszorg Hûs en Hiem

FUMO

Samenwerkingsverband Waddeneilanden (programma Waddeneilanden)

Veiligheidsregio Friesland

Kaderstellende nota's

Hier genummerd de meest actuele nota's, beleidsstukken, verordeningen noemen met jaartal er achter.

1. Startnotitie Wonen 2023
2. Beleidsregels Recreatiewoningenterrein 2021
3. Programma Waddeneilanden 2022
4. Alle geldende bestemmingsplannen
5. Herziene welstandsnota 2018
6. Huisvestingsverordening 2020
7. Legesverordening 2021

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2022	70,5	9,3
Demografische druk	%	2023	52,2%	70,3%

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Nieuw gebouwde woningen	Bron: waar staat je gemeente
Demografische druk	Bron: waar staat je gemeente

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	310.320	534.449	521.107	475.062	453.082	460.808
Baten	88.152	90.400	90.400	90.400	90.400	90.400
Saldo voor bestemming nadelig	-222.168	-444.049	-430.707	-384.662	-362.682	-370.408
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	100.000	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-122.168	-444.049	-430.707	-384.662	-362.682	-370.408

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
800 Ruimtelijke ordening	401.070	0	-401.070
810 Bouw- en woningtoezicht	95.410	90.000	-5.410
820 gemeentelijke gebouwen niet voor publieke dienst	24.628	0	-24.628
830 Volkshuisvesting	0	400	400
Totaal	521.107	90.400	-430.707

Programma 9: Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen

Algemeen

Het programma Algemene dekkingsmiddelen en financiering gaat over de treasuryfunctie, aandelen, de algemene uitkering uit het gemeentefonds, algemene baten en lasten zoals stelposten voor onvoorzien, de waardering van onroerende zaken (WOZ), de opbrengsten van algemene gemeentelijke belastingen: ozb, baatbelasting, woonforensenbelasting, toeristenbelasting, hondenbelasting, reclamebelasting, precariobelasting, de lasten die betrekking hebben op de heffing en invordering van de hiervoor genoemde belastingen.

De onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves worden zo veel als mogelijk is verantwoord bij het programma waar de reserve betrekking op heeft.

Het gaat om de taakvelden:

- 0.5 treasury
- 0.61 OZB woningen
- 0.62 OZB niet-woningen
- 0.64 belastingen overig
- 0.7 algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
- 0.8 overige baten en lasten

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. Actuele beleidstukken financiën
2. Een efficiënte oplegging en inning van toeristenbelasting
3. Volg het proces rondom de herijkingen van het Gemeentefonds.

Speerpunt 1 : Actuele beleidstukken financiën

Door middel van verschillende nota's en verordeningen heeft de raad invloed op het financiële proces bij de gemeente. Deze beleidsstukken moeten worden geactualiseerd.

Wat gaan we doen in 2024?

- De financiële verordening en aanverwante beleidsstukken actualiseren

Speerpunt 2 : Een efficiënte oplegging en inning van toeristenbelasting

De gemeenten Terschelling en Vlieland willen samen het heffen en innen van toeristenbelasting efficiënter maken. De belangrijkste reden voor deze omslag is het ontzorgen van de logiesverstrekkers maar zeker ook de wens om een beter en vroeger inzicht in het aantal overnachtingen te krijgen.

De gemeenten verkennen op dit moment de mogelijkheden. Er wordt gedacht aan een systematiek waarbij heffing kan plaatsvinden bij de toerist/bezoeker zelf, waarbij deze verantwoordelijk is voor het betalen van de belasting. Bovendien wordt in deze variant het profijtbeginsel toegepast: de gebruikers van de voorzieningen betalen zelf rechtstreeks hun verschuldigde belasting aan de gemeente.

Wat gaan we doen in 2024?

- Het project wordt gecontinueerd. De precieze invulling is afhankelijk van de besluitvorming van de raad hierover in 2023.

Speerpunt 3 : Volg het proces rondom de herijkingen van het Gemeentefonds

Vanaf 1 januari 2023 wordt een compleet herzien verdeelmodel voor de algemene uitkering uit het Gemeentefonds gebruikt. Het doel van de herziene verdeling is een stabiel verdeelmodel dat zo goed mogelijk aansluit bij de kosten van gemeenten. Het model is geen eindstation en zal continu onderhoud vragen.

Op basis van het advies van de ROB en de VNG en de reacties van gemeenten hebben de fondsbeheerders besloten het ingroeipad – het pad waarmee gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien – te beperken tot 3 jaar. Eind 2025 wordt de invoering van het nieuwe model geëvalueerd. De ROB en VNG zien een verbetering in het nieuwe model ten opzichte van het huidige model, maar benadrukken dat verder onderzoek en continu onderhoud nodig is.

Wat gaan we doen in 2024?

- Onze gemeente zal het proces rondom de verdeling van het Gemeentefonds blijven volgen.

Verbonden partijen bij dit programma

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Kaderstellende nota's

Financiële verordening 2007

Financieringsstatuut 2011

Controleverordening 2004

Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid 2003

Belastingverordeningen 2023;

Precario

Honden

Onroerende zaakbelasting

Toeristenbelasting

Forensenbelasting

Besluit budget beheer 2023

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	2023	392	369
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	2023	690	860
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	2023	830	942

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Gemiddelde WOZ waarde	Bron: waar staat je gemeente Nog niet vastgestelde cijfers
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	1.596.123	535.399	489.062	619.261	743.774	855.843
Baten	7.278.691	7.251.748	7.617.095	7.926.239	7.750.650	7.884.493
Saldo voor bestemming nadelig	0	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming voordelig	5.682.567	6.716.349	7.128.034	7.306.978	7.006.876	7.028.651
Toevoeging aan reserve	300.353	900.000	520.000	0	0	0
Onttrekking aan reserve	397.856	1.148.996	641.000	128.000	134.000	137.000
Saldo na resultaatbestemming	5.780.070	6.965.345	7.249.034	7.434.978	7.140.876	7.165.651

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
900 Beleggingen en financieringsresultaat	32.008	35.891	3.883
920 Uitkeringen gemeentefonds c.a.	0	4.591.000	4.591.000
930 onvoorziene uitgaven en budgetruimte	211.700	0	-211.700
940 Gedetacheerd personeel en werken voor derden	121.832	112.850	-8.982
950 Wet WOZ en heffen en invorderen belastingen	123.521	0	-123.521
970 Gemeentelijke belastingen algemene middelen	0	2.877.354	2.877.354
990 Mutaties van reserves	520.000	641.000	121.000
Totaal	1.009.062	8.258.095	7.249.034

Paragrafen

Paragraaf 1

Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf staat het beleid van de gemeente Vlieland voor de lokale heffingen 2024. De kaders waarbinnen dit beleid zich moet bevinden zijn de Gemeentewet en Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV), artikel 10, bevat de paragraaf lokale heffingen ten minste:

- de geraamde inkomsten
- het beleid voor de lokale heffingen
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt:
  - de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, waarbij de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden
  - de beleidsuitgangspunten die ten grondslag liggen aan deze berekeningen
  - de uitgangspunten die bij de tariefstelling worden gehanteerd
- een aanduiding van de lokale lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Conform BBV nemen gemeenten in de paragraaf lokale heffingen een overzicht van baten en lasten van kostendekkende onderdelen op.

In het begrotingsjaar is 38% van onze inkomsten afkomstig uit gemeentelijke heffingen. Deze paragraaf geeft een overzicht van de diverse lokale heffingen en belastingen op hoofdlijnen. Hiermee ontstaat inzicht in de lokale lastendruk, wat van belang is voor de integrale afweging tussen enerzijds beleid en anderzijds inkomsten. Tevens wordt weergegeven welk beleid de gemeente in het begrotingsjaar zal voeren ten aanzien van de lokale heffingen en de kwijtschelding hiervan. Er is uitgegaan van een stijging van 4,42% inflatiecorrectie, dat is 2,92% hoger dan de 1,5% die is besloten in de Kadernota 2021. De inflatiecijfers op dit moment zijn aanleiding om in ieder geval 2024 met meer dan 1,5% te verhogen. Voor de jaren na 2024 houden we vast aan 1,5% voor de indexering van de overige algemene gemeentelijke belastingen. Uit de Meicirculaire 2023 van het gemeente fonds blijkt ook dat de gemiddelde gemeentelijk woonlasten met 4,42% zijn gestegen van 2022 op 2023, hier sluiten wij ons dus bij aan. Ook de tarieven voor Afvalstoffenheffing, Reinigingsrechten bedrijven, leges omgevingswet, leges burgerzaken en Begravenisrechten en de rioolrechten zullen waarschijnlijk worden verhoogd. Definitieve besluitvorming hierover vindt plaats bij de belastingverordeningen in december. Vergelijkingen met de belastingtarieven in andere gemeenten, de lokale lastendruk en de woonlasten zijn te vinden op de website van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen (www.coelo.nl) en van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (www.waarstaatjegemeente.nl).

Begripsbepaling

De gemeentelijke belastingen bestaan uit algemene belastingen, bestemmingsheffingen en retributies.

- De algemene belastingen komen ten goede aan algemene middelen van de gemeente. De gemeenteraad bepaalt waarvoor deze opbrengsten worden ingezet. Onder de algemene belastingen vallen onder andere de onroerende zaakbelastingen, de toeristenbelasting, de forensenbelasting, de hondenbelasting en de precariobelasting.

- De afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn zogenaamde bestemmingsheffingen. Voor deze heffingen geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de begrote kosten die gedekt worden met de heffing.
- De belangrijkste retributies zijn de leges, vergoedingen voor een bij de gemeente aangevraagde dienst. Zo betalen inwoners een bijdrage voor het aanvragen van een paspoort of een (omgevings)vergunning. Ook voor de leges geldt dat deze niet meer dan kostendekkend mogen zijn.

Gemeentelijke belastingen

De geraamde OZB opbrengsten van 2024 zijn verhoogd met de prijsindexatie (inflatie) van 4,42%. De volgende jaren met de in de Kadernota 2021 vastgestelde 1,5%.

Dit geldt eveneens voor de overige belastingen (hondenbelasting, forensenbelasting, toeristenbelasting en precariobelasting).

Belasting, heffing en leges

Belasting/heffing/leges	2022 Werkelijk	2023 Begroot	2024 Begroot	2025 Begroot	2026 Begroot	2027 Begroot
Ozb niet-woningen Gebruiker vanaf 2023	135.465	191.800	200.395	203.401	206.452	209.548
Ozb niet-woningen Eigenaar vanaf 2023	170.676	170.500	178.163	180.835	183.548	186.301
Ozb woningen	330.226	317.700	331.932	336.911	341.965	347.095
Baatbelasting riolering recreatiewoningenterrein	405	6.000	400	400	400	400
Woonforensenbelasting	290.690	223.300	233.228	236.726	240.277	243.881
Toeristenbelasting	1.689.939	1.789.400	1.869.320	1.897.360	1.925.820	1.954.708
Hondenbelasting	15.121	16.600	17.291	17.551	17.814	18.081
Precariobelasting	42.070	44.600	46.625	47.324	48.034	48.755
Afvalstoffenheffing	323.456	352.000	359.500	359.500	359.500	359.500
Reinigingsheffing bedrijven	183.488	209.000	211.500	211.500	211.500	211.500
Rioolheffing	214.125	220.500	231.525	243.101	255.256	268.019
Leges Algemeen	126.267	112.000	112.000	112.000	112.000	112.000
Registratie woningzoekenden	1.164	400	400	400	400	400
Leges fysieke leefomgeving/omgevingsvergunningen	86.988	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000
Lijk bezorgings- en grafrechten	18.652	21.000	21.000	21.000	21.000	21.000
	3.628.732	3.764.800	3.903.279	3.958.009	4.013.966	4.071.188

Onroerendezaakbelasting

De onroerendezaakbelasting (OZB) genereert de op één na hoogste belastingopbrengst voor de gemeente Vlieland. De OZB bestaat uit een eigenarenbelasting (voor woningen en voor niet-woningen) en een gebruikersbelasting (voor niet-woningen). De gemeente bepaalt het bedrag dat de belastingplichtigen moeten betalen op basis van de waarde van de onroerende zaak. De waarderingsgrondslagen worden periodiek vastgesteld, volgens de regels in de Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet WOZ).

In deze programmabegroting 2024 wordt uitgegaan van een inflatoire opbrengststijging van 4,42%. De feitelijke tariefontwikkeling is afhankelijk van de waardeontwikkeling van de onroerende zaken in de gemeente. Definitieve tarief voorstellen voor 2024 worden voorgelegd bij behandeling van de verordening OZB in de raadsvergadering van uiterlijk december 2023.

Precariobelasting

De opbrengsten worden verhoogd met 4,42% inflatiecorrectie. Het algemene tarief voor terrassen en winkeluitstallingen bedraagt voor 2024 € 58,29 per m2.

Toeristenbelasting

De opbrengsten toeristenbelasting worden met ingang van 2024 verhoogd met 4,42% inflatiecorrectie. Dit zal leiden tot een tarief van € 2,20 p.p.p.n. in 2024. Bij de meerjarenramingen wordt er vanuit gegaan dat er geen wijziging zal zijn in het aantal overnachtingen. De forensenbelasting volgt de toeristenbelasting en wordt met het zelfde percentage verhoogd. Het tarief hiervoor wordt € 1.582,82.

	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2027	2026	2025	2024
hotels/pensions	132.000	132.000	132.000	132.000
groepsverblijven	6.000	6.000	6.000	6.000
kampeertreinen	200.000	200.000	200.000	200.000
recreatiewoningen/appartementen	205.000	205.000	205.000	205.000
jachthaven	88.000	88.000	88.000	88.000
totaal	631.000	631.000	631.000	631.000
overzettingen Doeksen	217.000	217.000	217.000	217.000
totaal grondslag toeristenbelasting	848.000	848.000	848.000	848.000
geraamde opbrengst	€ 1.954.708	€ 1.925.820	€ 1.897.360	€ 1.869.320

Hondenbelasting

De opbrengsten worden verhoogd met 4,42% inflatiecorrectie.

Hondenbelasting	Vieland 2023	Vieland 2024	Stijging t.o.v. 2022	Nederland 2023
eerste hond	€ 83,04	€ 86,71	4,42%	€ 80,07
iedere volgende hond	€ 128,88	€ 134,58	4,42%	

Kwijtscheldingsbeleid

Huishoudens met een inkomen op minimumniveau komen in onze gemeente in aanmerking voor kwijtschelding van lokale belastingen en heffingen. Kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm, waarbij tevens een vermogenstoets plaats heeft. Het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente volgt overigens de advisering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. In de begroting 2024 is, evenals voorgaande jaren rekening gehouden met een totaalbedrag van € 6.000 aan kwijt te schelden lokale heffingen.

Bestemmingsheffingen en leges

Beleidsuitgangspunt is 100% kostendekkendheid van de verschillende heffingen en leges. Vanwege de (landelijk) wettelijk verplicht vastgestelde tarieven voor identiteitsbewijzen en rijbewijzen kan bij deze heffingen dat uitgangspunt niet worden gehanteerd. De toenemende vraag naar politieke en publieke verantwoording van tarieven is een belangrijke reden om over te gaan tot een beter systeem van kostprijsberekening. Dit betekent dat het tarief dat voor een product wordt gerekend op een inzichtelijke manier samengesteld moet worden uit de kosten en baten zoals opgenomen in de primitieve begroting en daarnaast uit de beleidsinhoudelijke keuzes die gemaakt worden. Kortom: het maakt de afwegingen over de hoogte van tarieven inzichtelijk en het

maakt daarmee het besluitvormingsproces helder. Niet alleen voor de gemeente zelf maar ook voor de burger.

Pas wanneer gemeenten duidelijk maken hoe tarieven tot stand gekomen zijn, is een tariefvergelijking van diverse gemeente mogelijk. Als niet duidelijk is hoe een tarief tot stand gekomen is en hoeveel van de toe te rekenen kosten betaald worden uit de algemene middelen levert de onderlinge vergelijking van tarieven niet het gewenste inzicht op.

Leges

Zolang de maximale kostendekkendheid van 100% niet bereikt is, is er ruimte voor verhoging van tarieven. Daarbij mogen de in de tarieventabel voorkomende wettelijk voorgeschreven maximale tarieven niet verhoogd worden. Bij een keuze voor het verhogen van de tarieven is het niet noodzakelijk om alle tarieven te verhogen. Ook is het niet noodzakelijk om tarieven met hetzelfde percentage te verhogen. Zolang de maximale kostendekkendheid van het geheel (per titel) niet overschreden wordt, kan per tarief besloten worden of en met hoeveel procent het tarief verhoogd wordt. Het vaststellen van de tarieven in de Legesverordening is een bevoegdheid van de Raad.

Omdat de toe te rekenen kosten grotendeels gebaseerd zijn op jurisprudentie is een exact 100% kostendekkende legesverordening risicovol. Wanneer nieuwe jurisprudentie tot een wijziging in de toe te rekenen kosten leidt, kan de kostendekkendheid overschreden worden. Door iets onder het toegestane maximum te blijven wordt dit risico opgevangen.

De tarieventabel bij de legesverordening kent 3 titels, te weten;

Titel 1. Algemene dienstverlening

Titel 2. Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Titel 3. Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn.

De afzonderlijke kostendekkendheid van deze onderdelen als ook de integrale kostendekkendheid van deze onderdelen zijn als volgt;

Kostendekkendheid leges

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3	Kosten	Opbrengsten	Kostendekking
Kostendekking Titel 1	nrb	nrb	nrb
Kostendekking Titel 2	nrb	nrb	nrb
Kostendekking Titel 3	nrb	nrb	nrb
Kostendekking totale tarieventabel	nrb	nrb	nrb

Bij titel 1 wordt het verhogen van de tarieven beperkt voor wat betreft de paspoorten en rijbewijzen. Deze tarieven zijn momenteel gelijk aan de maximaal toegestane hoogte. Voor bijvoorbeeld de ontheffingen en huwelijksleges lijkt nog wel ruimte voor verhoging van de tarieven.

Bij titel 2 lijkt een verhoging van de tarieven eveneens mogelijk. Vanwege de komst van de omgevingswet is dit onderdeel zo in beweging dat de tarieven meerdere jaren niet zijn verhoogd. De komende jaren wordt er onderzoek gedaan om te komen tot een snellere dienstverlening met als gevolg een lagere kostenpost wat een drukkend effect zal hebben op de kostendekkendheid.

Titel 3 is een klein onderdeel van de legesverordening wat voor een groot deel bestaat uit evenementenvergunningen. Vanwege de maatschappelijke betekenis ervan is dit bij veel gemeentes niet kostendekkend. In onze begroting worden deze opbrengsten niet apart begroot maar vallen onder de algemene leges.

Wat de tarieven werkelijk zullen worden is nog niet geheel duidelijk. Op het moment dat deze begroting is geschreven is het onderzoek naar de lasten, de baten en de hoogte van de leges op basis van de omgevingswet nog in volle gang.

Begraafplaatsleges

De tarieven worden met 4,42% verhoogd (leges voor werkzaamheden). De tarieven zijn ook een aantal jaren niet verhoogd maar hier is wel ruimte voor.

Begraafplaats leges

Kosten		Bedrag
7.5	Begraafplaatsen	€ 72.150
	Overhead	€ 20.706
	BTW	€ 0
Totaal Kosten		€ 92.857

Opbrengsten		Bedrag
	1 Begraafplaatsen	€ 21.000
Totaal Opbrengsten		€ 21.000

Totaaloverzicht		Bedrag
Totaal kosten		€ 92.857
Totaal opbrengsten		€ 21.000
Kostendeckendheidspercentage		22,62%

Afvalstoffenheffing

Uitgangspunt op grond van de kadernota 2024 is dat de tarieven voor het ophalen en verwijderen van huishoudelijke afvalstoffen kostendeckend zullen worden vastgesteld. Uit de kostendeckendheidsberekening blijkt dat er ruimte is om de tarieven voor 2024 te verhogen. Met hoeveel procent het tarief hierdoor moet stijgen moet bij het opstellen van de verordeningen precies berekend worden met exacte informatie over aantallen meer- en éénpersoonshuishoudens. In onderstaande tabel is voorlopig uitgegaan van een tariefverhoging van 4,42% het percentage wat volgens de Meicirculaire 2023 het gemiddelde stijgingspercentage voor gemeentelijke woonlasten is van 2022 op 2023.

Tarieven Afvalstoffenheffing				
	Vieland 2023	Vieland 2024	Stijging t.o.v. 2023	Nederland 2023
éénpersoonshuishouden	€ 263,55	€ 275,20	4,42%	€ 266,00
meerpersoonshuishouden	€ 351,04	€ 366,56	4,42%	€ 329,00

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Kosten		Bedrag
7.3	Afval	€ 308.200
	Overhead	€ 88.328
	BTW	€ 49.284
Totaal Kosten		€ 445.813
Opbrengsten		Bedrag
1.1	Afvalstoffenheffing	€ 359.500
Totaal Opbrengsten		€ 359.500
Totaaloverzicht		Bedrag
Totaal kosten		€ 445.813
Totaal opbrengsten		€ 359.500
Kostendekkendheidspercentage		80,64%

Reinigingsrecht bedrijfsafval

Bij de berekeningen voor de kostendekkendheid bleek dat er voor de reinigingsrechten nog steeds een behoorlijke ruimte is om de tarieven te verhogen. Dit wordt deels veroorzaakt doordat kosten voor een percentage van 35% van straatvuil ook meegenomen mogen worden in de berekening. Maar de stijgende tarieven van de kosten voor afvalinzameling werken ook voor bedrijfsafval behoorlijk kostenverhogend. Er is echter evenals voor de afvalstoffenheffing gekozen voor een opbrengstverhoging van 4,42%.

Kostendekkendheid bedrijfsafval

Kosten		Bedrag
2.1	Verkeer en vervoer	€ 17.638
7.3	Afval	€ 185.154
	Overhead	€ 57.164
	BTW	€ 0
Totaal Kosten		€ 259.957
Opbrengsten		Bedrag
1.1	reinigingsrecht	€ 211.500
Totaal Opbrengsten		€ 211.500
Totaaloverzicht		Bedrag
Totaal kosten		€ 259.957
Totaal opbrengsten		€ 211.500
Kostendekkendheidspercentage		81,36%

Rioolrechten

De aanslagen zijn afhankelijk van het waterverbruik. Er zijn in totaal ongeveer 900 aansluitingen. Op sommige aansluitingen zijn meerdere huishoudens aangesloten. In mei 2017 is het nieuwe GRP door de raad vastgesteld. Op dit moment wordt bij de rioolrechten uitgegaan van een stijging van het tarief van 5%, in overeenstemming met het MJOP.

Tarieven Rioolheffing				
	Vieland 2023	Vieland 2024	Stijging t.o.v. 2023	Nederland 2023
per 50m ³ , tot 300m ³ waterverbruik	€ 55,13	€ 57,88	5,00%	
per 100m ³ , tussen 301 - 1000m ³ waterverbruik	€ 110,25	€ 115,76	5,00%	€ 212,00
per 1000m ³ , boven 1000m ³ waterverbruik	€ 1.097,54	€ 1.152,42	5,00%	

Kostendeckendheid rioolheffing

Kosten		Bedrag
7.2	Riolering	€ 205.577
	Voorziening	-€ 65.173
	Overhead	€ 60.608
	BTW	€ 30.512
Totaal Kosten		€ 231.525
Opbrengsten		Bedrag
1.1	Rioolheffing	€ 231.525
Totaal Opbrengsten		€ 231.525
Totaaloverzicht		Bedrag
Totaal kosten		€ 231.525
Totaal opbrengsten		€ 231.525
Kostendeckendheidspercentage		100,00%

De tarieven voor afvalstoffenheffing, reinigingsrecht en rioolrecht zijn voorlopig. De definitieve tarieven worden voorgelegd bij het vaststellen van de belastingverordeningen in december.

Paragraaf 2

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het Besluit Begroting en verantwoording provincie en gemeenten wordt het weerstandsvermogen omschreven als de relatie tussen de weerstandscapaciteit van de gemeente en alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. In feite zou het weerstandsvermogen ook kunnen worden omschreven als de mate waarin de gemeente in staat is omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat ingezet kan worden om eenmalige tegenvallers op te vangen. In beginsel betreft dit de opstelsom van het vrij aanwendbare deel van de algemene reserves en de stille reserves. In de in 2022 vastgestelde nota reserves en voorzieningen bedraagt de ondergrens van de algemene reserve € 1.000.000. Op 31 december 2024 bedraagt de algemene reserve naar verwachting € 2.083.952, exclusief het resultaat van 2024. De voeding en de beschikking over de reserve wordt jaarlijks door de gemeenteraad bepaald. Stille reserves zijn er nauwelijks.

Structurele weerstandscapaciteit

Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.

In de begroting 2024 is een stelpost voor prijsstijgingen opgenomen van € 141.700 die oploopt tot € 500.600 in 2027.

Daarnaast is de structurele begrotingsruimte een maat voor de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen.

Inventarisatie van de risico's

Onderstaand volgt een korte inventarisatie van mogelijke risico's. Wij hebben getracht deze lijst zo compleet mogelijk te maken. Toch is niet met zekerheid te zeggen of de lijst uitputtend is.

Sociaal Domein

Met name de kosten van individuele trajecten in de jeugdzorg vormen voor kleine gemeenten een risico omdat deze kosten van jaar tot jaar zeer kunnen verschillen. Als een jongere intensieve zorg nodig heeft kunnen de kosten op lopen tot € 100.000 per client. Regelmatig is het ook zo dat deze intensieve zorg langer nodig is dan 1 jaar.

Ook maatwerkvoorzieningen kunnen van jaar tot jaar zeer verschillen. Bijvoorbeeld woningaanpassingen vormen een risico voor de gemeente Vlieland. De afgelopen jaren laten zien dat de kosten voor maatwerkvoorzieningen zomaar € 160.000 per jaar hoger kunnen zijn dan het vorige jaar. Voor zowel jeugdzorg als voor de maatwerkvoorzieningen zien we de laatste jaren de kosten toenemen en komen er piekjaren voor. Een reserve Sociaal Domein heeft de gemeente Vlieland niet.

Toeristenbelasting

De belangrijkste belastingopbrengst van de gemeente Vlieland is de toeristenbelasting (€ 1.869.320 op een totale opbrengst belastingen van € 3.903.279, dat is 48%). De grondslag van deze opbrengst is gevoelig voor de conjunctuur en afhankelijk van het weer (vooral in de jachthaven en op de

kampeertreinen). Daarnaast bestaat ten aanzien van deze opbrengst het risico dat de grondslag wordt aangetast door structurele ontwikkelingen in de toeristische sector zoals wijzigingen in de vakantiebestemmingen van de gasten. En natuurlijk hebben we in de afgelopen jaren ook kunnen ervaren welke gevolgen overheidsmaatregelen tegen de verspreiding van een virus kunnen betekenen voor ons eiland. Een fluctuatie van 20% (€ 360.000) in de baten kan zich door dergelijke ontwikkelingen voor doen.

Zorgwijk de Boswijk

Er is een 40-jarige lineaire lening aan gegaan met een vast rentepercentage voor de gehele looptijd. Deze lening bedraagt € 15.084.000.

Daarnaast gaat de gemeente er van uit dat het risico van leegstand en dus van huurdering minimaal is en slechts zal bestaan uit mutatieleegstand. Voor de woningen lijkt dat gezien de woningmarkt op Vlieland ook op langere termijn realistisch.

De zorgvilla met zeven studio's is ontworpen uitgaande van de visie in het Visiedocument De Bakens Verzet van "zo gewoon mogelijk wonen", ook in een intramurale zetting van 7x24-uur zorg. Door een zorgvilla te maken met studio's zonder de uitstraling van een instellingsgebouw, is de verwachting dat ook bij eventuele wijzigingen van de financiering van de ouderenzorg door de rijksoverheid, het vastgoed goed verhuurbaar blijft. Oftewel dat ook bij een nog verdere extramuralisering door het rijk, de zorgvilla z'n waarde en verhuurmogelijkheden behoudt.

Tenslotte gaan we er van uit dat er ook voor het welzijnsgebouw steeds voldoende huurders zullen zijn die de benodigde opbrengsten genereren. Naast commerciële functies zoals bijvoorbeeld een fysiotherapiepraktijk en een kapper, zal het gebruik overigens voor een belangrijk deel bestaan uit het ouderenwelzijnswerk van de gemeente Vlieland. Dat betekent dat er vanuit het welzijnsbeleid voldoende middelen beschikbaar moeten zijn om dit gebruik mogelijk te maken.

De geprognoseerde exploitatielasten liggen jaarlijks rond de € 585.000

Al met al een groot project voor de gemeente Vlieland, waar wel wat onzekerheden aan kleven, die zouden kunnen leiden tot negatieve resultaten.

Subsidies Stichtingen

De gemeente verstrekt subsidies aan verschillende stichtingen. Met behulp van deze subsidies kunnen deze stichtingen voorzieningen, op het door de raad voor zowel inwoners als gasten van Vlieland gewenste niveau, in stand houden. Steeds meer dringt zich echter de vraag op, of voorzieningen op het huidige niveau in stand gehouden kunnen worden, met de subsidies zoals ze nu verstrekt worden. Bij één van de stichtingen is een gedetacheerde werknemer van de gemeente werkzaam. Wanneer de stichting niet meer kan blijven voortbestaan wordt de gemeente geconfronteerd met salariskosten van € 53.000.

Pensioen- en wachtgeldvoorziening wethouders

Op grond van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) heeft een Arbeidsongeschikte burgemeester of wethouder recht op doorbetaling van zijn wedde tot zijn aftreden. Vervolgens is er recht op wachtgeld. Een arbeidsongeschikte wachtgeldgerechtigde kan recht houden op een verlengde uitkering bij arbeidsongeschiktheid. Duurt daarna de arbeidsongeschiktheid van de burgemeester/wethouder/wachtgeldgerechtigde voort? Dan is er recht op een verlenging van de wedde of de wachtgelduitkering naar verhouding van de mate van arbeidsongeschiktheid tot uiterlijk de pensioengerechtigde leeftijd. Door verzekeringsvoorwaarden kan de gemeente in sommige gevallen ondanks een afgesloten arbeidsongeschiktheidsverzekering geconfronteerd worden met extra kosten. Daarnaast heeft de gemeente een voorziening voor het pensioen van wethouders. Grondslagen voor de waardering van deze voorziening zijn een rekenrente die in lijn is met de rente die geldt voor individuele waardeoverdrachten en de sterftetafel GBM/GBV met een leeftijdsterugstelling m/v 5/1 of v/m 3/3. Wijzigingen in rekenrente en sterfte tabel maken soms grote extra toevoegingen aan de voorziening nodig.

Voor deze verhogingen van de voorziening is wel een jaarlijks budget opgenomen van € 50.000 maar de gemiddelde jaarlijkse toevoeging over de laatste 5 jaar ongeveer het dubbele.

Leningen

Geldnemer	Restschuld in euro's	
	31-12-2023	31-12-2024
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	560.714	504.643
Stichting Flidunen	178.750	162.500
Tennisvereniging TCV '91	22.917	18.333
Energie coöperatie	183.333	165.000
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	4.827.586	4.655.172
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	250.000	200.000
Duinwijk	140.000	130.000
Totaal	6.163.300	5.835.648

Op dit moment is er geen reden om aan te nemen dat de stichtingen/verenigingen niet aan hun betalingsverplichtingen zouden kunnen voldoen. Het risico is daarom laag.

Gewaarborgde geldleningen

Voor liquiditeitstekorten van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor de G8 staat de gemeente Vlieland garant tot een bedrag van € 908.000.

Bij het instemmen met de koopovereenkomst met WoonFriesland op 11 juli 2011 heeft de gemeenteraad ingestemd met de gemeentelijke achtervangpositie bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Leningen van WoonFriesland ter financiering van investeringen in de gemeente Vlieland worden hiermee geborgd tot een bedrag van 10 miljoen.

Mocht WoonFriesland zijn leningen niet meer kunnen afbetalen, dan neemt het WSW de betaalverplichtingen over. Als het WSW deze betaalverplichting niet uit eigen vermogen en bij de corporatie te innen obligo kan voldoen moeten Rijk en gemeente ieder voor 50% bijspringen. Op grond van hun rol als achtervanger moeten zij in dat geval renteloze leningen aan het WSW verstrekken. Het is op dit moment onwaarschijnlijk dat dit zich voor doet maar mocht het zich voor doen dan zal de gemeente geconfronteerd worden met de rentelasten van ten hoogste 5 miljoen.

Risico	Financieel gevolg	Kansklasse	Benodigde weerstands-capaciteit
Sociaal domein Jeugdzorg	100.000	90%	90.000
Sociaal domein maatwerkvoorzieningen	160.000	70%	112.000
Toeristenbelasting	360.000	50%	180.000
Boswijk	585.000	10%	58.500
Subsidies stichtingen	53.000	30%	15.900
Pensioen en wachtgeldvoorziening wethouders	50.000	90%	45.000
Verstrekke leningen	5.835.648	10%	583.565
Garantstellingen	908.000	10%	90.800
Totaal van de risico's	8.051.648		1.175.765

Voor het kwantificeren van de risico's is gebruik gemaakt van onderstaande tabel;

Kwantiteit	Referentiebeelden	Kansklasse	Toelichting kansklasse
10%	0 of 1 keer per 10 jaar	1	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waaraan het onwaarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
30%	1 keer per 5-10 jaar	2	Deze klasse hanteren we voor risico's waarvan het niet waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar voordoen.
50%	1 keer per 2-5 jaar	3	Deze klasse hanteren we voor risico's die zich in het komende jaar wel maar ook niet kunnen voordoen
70%	1 keer per 1-2 jaar	4	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waaraan het waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar zullen voordoen.
90%	1 keer per jaar of meer	5	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waaraan het zeer waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar gaan voordoen.

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit/Benodigde weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandsvermogen

Algemene reserve 31 december 2024 € 2.083.952

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van bovenstaande risico inventarisatie bedraagt het maximaal benodigde bedrag € 1.175.765. Het is echter niet waarschijnlijk dat alle risico's tegelijk en in hun maximale omvang zullen optreden. Daarom gaan we uit van 90% zekerheid waardoor het bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit € 1.058.188 bedraagt.

De Ratio weerstandvermogen bedraagt 1,97, dit is conform onderstaande tabel (ruim)voldoende Meerjarig stijgt de ratio weerstandvermogen door de stijging van de Algemene Reserve en door de aflossingen van de uitstaande leningen. Na 2026 verwachten we een lichte daling als gevolg van een geprognosticeerd negatief resultaat in 2026 en verder.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

De volgende kengetallen dienen ter ondersteuning bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente:

1. Netto schuldquote
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
3. Solvabiliteitsratio
4. Structurele exploitatieruimte
5. Gemeentelijke belastingdruk

Bij de beoordeling van de financiële positie is het van belang de kengetallen van een adequate toelichting te voorzien.

Netto schuldquote

De nettoschuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De nettoschuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Nu kan er in een gemeente sprake zijn van het doorlenen, door weer aan andere partijen een lening te verstrekken: sportclubs, culturele organisaties, etc. Om vervolgens inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen moet de schuldquote zowel inclusief als exclusief doorgeleende gelden worden weergegeven. Op deze manier ontstaan twee indicatoren:

1. De netto schuldquote.
2. De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.

Deze indicatoren brengen in beeld in hoeverre de netto schulden zich verhouden tot de totale baten (inkomsten) van de gemeente. Hoe hoger het percentage, hoe meer externe financiering de gemeente heeft aangetrokken om de activiteiten (investeringen) te financieren.

Dit inzicht is uiteraard voor Vlieland zelf van belang, maar het is ook verplicht deze kengetallen in begroting en rekening op te nemen. Samen met de andere vier financiële kengetallen geven ze een beeld van de financiële situatie van de gemeente

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	werkelijk	prognose	raming	raming	raming	raming
netto schuldquote	235%	241%	248%	242%	247%	245%
netto schuldquote gecorrigeerd	168%	180%	191%	190%	198%	199%
De netto schuldquote geeft aan of de gemeente investeringsruimte heeft.						
De te hanteren indicaties zijn:						
- Schuldquote onder de 100%:	voldoende					
- Schuldquote boven de 100%:	matig					
- Schuldquote boven de 130%:	onvoldoende					

De gemeente Vlieland heeft volgens deze cijfers meerjarig onvoldoende investeringsruimte. Verhoudingsgewijs heeft de ontwikkeling van de nieuwe zorgwijk ervoor gezorgd, dat voor een kleine gemeente als Vlieland een grote investering werd gedaan. Hiervoor moest een hoge lening worden aangetrokken. Bij kleinere gemeenten hebben dergelijke projecten dan ook gauw een negatieve uitwerking op het kengetal netto schuldquote en automatisch ook op het volgende kengetal solvabiliteitsratio. Een kengetal staat echter nooit op zich zelf maar moet in samenhang met de overige kengetallen beoordeeld worden.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft aan welk deel (percentage) van het totaal van wat de gemeente aan geldwaarde heeft (balanstotaal) wordt gevormd door het eigen vermogen.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Met andere woorden: of ze alles kan betalen en of er voldoende geld beschikbaar is.

De solvabiliteitsratio is een veel gebruikt financieel vergelijkingsgetal. Het geeft relatief snel inzicht in de financiële positie van een organisatie en specifiek in de financiering. De stelregel is hierbij: hoe lager de solvabiliteit, hoe minder eigen vermogen de organisatie heeft om eventuele tegenvallers op te vangen of om te investeren.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Werkelijk	raming	raming	raming	raming	raming
solvabiliteitsratio:						
solvabiliteitsratio	13%	12%	12%	12%	10%	8%
Deze ratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.						
De te hanteren indicaties zijn:						
· Solvabiliteitsratio 50% en hoger:				voldoende		
· Solvabiliteitsratio lager dan 50%:				matig		
· Solvabiliteitsratio kleiner dan 30%:				onvoldoende		

Structurele exploitatieruimte

Deze indicator geeft aan of de begroting structureel en reëel (echt) in evenwicht is. Hierbij gaat het om het onderscheid tussen structurele (meerjarige) en incidentele (eenmalige) inkomsten en uitgaven. Voorbeelden van structurele inkomsten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Structurele uitgaven zijn bijvoorbeeld de personeelskosten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. De incidentele inkomsten en uitgaven verschillen per jaar. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Een begroting waarvan de structurele inkomsten en de structurele uitgaven over meerdere jaren niet veranderen en ongeveer even hoog zijn, is evenwichtiger en zekerder dan een begroting waarin de inkomsten en uitgaven per jaar in hoogte en aard verschillen. Dan is de begroting door de jaren heen afhankelijk van verschillende éénmalige zaken en daarmee zijn er meer onzekerheden. De structurele exploitatieruimte laat zien in hoeverre we structureel middelen beschikbaar hebben voor (noodzakelijk) beleidsinitiatieven.

De begroting moet structureel in evenwicht zijn en de provincie toetst daarop. Het is tevens verplicht dit kengetal in begroting en rekening op te nemen. Samen met de andere vier financiële kengetallen geven ze een beeld van de financiële situatie van de gemeente.

Kengetal structurele exploitatieruimte	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Werkelijk	Prognose				
saldo baten en lasten	-2.410	-599	-180	-162	-645	-779
reservemutaties	3.577	516	213	262	290	305
Begrotingssaldo na bestemming	1.167	-83	34	100	-356	-475
incidentele B&L	-278	-318	109	10	-32	-40
structureel begrotingssaldo	889	-400	142	110	-387	-514
In percentages	9,08%	-3,93%	1,39%	1,05%	-3,73%	-4,89%

Geconcludeerd kan worden dat in 2024 en 2025 geen structurele lasten worden gedekt door incidentele baten en dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is tot en met 2025. Een overzicht van incidentele baten en lasten is in de financiële begroting opgenomen.

Grondexploitatie:

De gemeente Vlieland kent geen grondexploitatie.

Belastingcapaciteit en structurele begrotingsruimte

De onbenutte belastingcapaciteit is een mogelijkheid de belastingen te verhogen om tegenvallers op te vangen of om nieuw beleid te realiseren. Het geeft aan welke rek er nog zit in de gemeentelijke uitgaven via het verhogen van de belastingen. Een maat daarvoor kan zijn de woonlasten per huishouden. Als die hoog zijn, zeker gezien de woonlasten gemiddeld in Nederland, zijn er weinig

mogelijkheden de inkomsten te verhogen. Overigens zijn hier geen objectieve criteria voor te geven maar gaat het om politieke oordelen rond de vraag in hoeverre de hoogte van de woonlasten nog mogelijkheden biedt de onbenutte belastingcapaciteit in te zetten. Aangezien de kosten van riolering al voor 100% worden gedekt door de betreffende tarieven, bestaat de mogelijkheid te voorzien in extra begrotingsruimte met name bij de algemene belastingsoorten: onroerendezaakbelasting, toeristenbelasting, forensenbelasting, afvalstoffenheffing, reinigingsheffing hondenbelasting en precariobelasting.

Gemeentelijke belastingcapaciteit	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024
OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	215	287	291	325	339
Rioolheffing voor gezin	150	150	158	165	173
Afvalstoffenheffing voor gezin	324	324	329	340	355
Eventuele heffingskorting voor gezin	0	0	0	0	0
Totale woonlasten Vlieland voor een gezin	689	761	778	830	868
Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin	776	811	904	944	944
Belastingcapaciteit	89%	94%	86%	88%	92%

Paragraaf 3

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen komt in de verschillende begrotingsprogramma's terug. In deze paragraaf wordt het gevoerde beleid met betrekking tot het beheer en onderhoud als een "dwarsdoorsnede" vanuit de programma's aangegeven. Daarmee is het tegelijkertijd het beleidskader voor dit onderwerp. Kapitaalgoederen worden in deze paragraaf onderverdeeld in de categorieën: wegen (inclusief openbare verlichting en civiele kunstwerken), riolering, waterstaatswerken (inclusief oeverconstructies), groen (inclusief sportparken, speelterreinen en begraafplaatsen) en gemeentelijke gebouwen. Alle kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden en dit onderhoud is onder meer bepalend voor de kwaliteit van het voorzieningsniveau in onze gemeente.

Wegen

Op 23/24 mei 2022 heeft de Raad het onderhoudsplan wegen 2023-2026 vastgesteld. De kosten van groot onderhoud worden ten laste van de voorziening wegen geboekt.

Buiten het onderhoud wat in Programma 2 onder wegen verder is toegelicht is voor 2024 alleen de voorbereiding van de Kampweg volgens het investeringsplan geraamd. De reconstructie zelf zal naar verwachting in 2024 plaatsvinden.

De start voor de reconstructie van de Kampweg is inmiddels ingezet. Het ecologische onderzoek duurt wat langer dan verwacht, maar de uitvoering daarvan is nog steeds gepland voor 2024. Onderzoek en besluitvorming door de raad moeten nog uitwijzen hoe de Kampweg precies zal worden vormgegeven. Tot op heden is het nog niet bekend of voor een eventuele reconstructie van deze orde subsidie verkregen kan worden. Met de (voorzichtig) geraamde kosten voor de Kampweg wordt de voorziening niet belast. De kapitaallasten komen ten laste van de exploitatie. Voor de reconstructie zal een separaat raadsvoorstel worden voorgelegd voor de uiteindelijke investering waarin tevens een keuze wordt gemaakt op welke wijze deze reconstructie wordt uitgevoerd.

Na 2026 wordt een aantal grotere werken voorzien, zoals het westelijk deel van de Dorpsstraat, het zuidelijk deel van de Badweg, de Postweg en een volgende onderhoudsbeurt van het fietspad langs de zeereep.

Het lange-termijnvoorzicht van het verloop van de wegenvoorziening wordt na een aantal jaren negatief. Na een nadere analyse voor de lange termijn van de benodigde verwachte onderhoudsinspanningen, zal er de komende jaren moeten worden nagedacht over hoe de wegenvoorziening voldoende op peil blijft. Voor de begroting van 2025 zal er een beter beeld zijn wat het peil van de voorziening moet worden. Dit om vanaf 2026 de noodzakelijke onderhoudswerken aan de wegen te kunnen uitvoeren omdat op de middellange termijn combinatie met rioleringswerkzaamheden steeds minder zal voorkomen.

Openbare Verlichting

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor de verlichting langs de openbare wegen. De lichtmasten zijn eigendom van de gemeente, het beheer en onderhoud van de lantaarnpalen is gezamenlijk met Friese gemeenten en de provincie uitbesteed aan een uitvoeringsorganisatie. De

organisatie van het beheer is in handen van een gezamenlijk opgerichte stichting, die in 2018 is omgevormd naar de coöperatie Openbare Verlichting en Energie Fryslân U.A., afgekort OVEF.

De gemeente heeft momenteel 325 lantaarnpalen/Openbare Verlichting-punten in beheer:

- in de bebouwde kom (inclusief veerdam): 245 stuks
- buiten de bebouwde kom (inclusief bedrijventerrein): 65 stuks
- signaalverlichting in de vorm van bolders bij de veerdam en bij de Jutter: 15 stuks

In december 2020 is een beleidsplan openbare verlichting door de raad vastgesteld. Mede op basis van dit plan is in mei 2022 een meerjarenraming voor onderhoud en vervanging van de openbare verlichting op Vlieland vastgesteld en aan de raad aangeboden, om de te verwachten kosten voor onderhoud en vervangingsinvesteringen de komende jaren te kunnen inschatten. Openbare verlichting (beheer en onderhoud) maakt onderdeel uit van de meerjarenraming wegen. De vervangingsinvesteringen voor openbare verlichting zijn toegevoegd aan de meerjarenraming (MJOP) wegen 2023-2026. Vervangingen zijn gebaseerd op leeftijd en theoretische levensduur van lichtmasten en armaturen.

Elk jaar wordt bekeken of de geplande vervangingen van lichtmasten noodzakelijk zijn of eventueel uitgesteld kunnen worden.

Onderhoud wegen 2023-2026			
	2024	2025	2026
stand voorziening per 1/1	506.390	395.303	184.679
KOSTEN:			
<u>eenmalige budgetten onderhoud</u>			
jaarlijks onderhoud Dorpsstraat	10.500	12.250	14.000
verwijderen warmteleiding Nuon	p.m.	p.m.	p.m.
regulier onderhoud fietspaden	4.000	4.000	4.000
Diverse gloppen			
Diverse gloppen	35.500		
Diverse gloppen		28.000	
Diverse gloppen			22.500
Kerkplein			100.000
middenweg		94.000	
Esdoornlaan (combi)		6.250	
Nieuwestraat		110.667	
Lutinelaa	70.000		
fietspad uitlegger			
midscheeps (combi)			
Badweg		24.300	
Camping weg			66.000
Torenpad	36.500		
Dreef	27.000		
Pad van 30 autopad			
Oude Postweg			
subsidie recreatiefonds pad van 30			
subsidie recreatiefonds fietspaden	p.m.	p.m.	p.m.
	<u>183.500</u>	<u>279.467</u>	<u>206.500</u>
<u>Exploitatie</u>			
papierbakken en straatmeubilair	15.000	15.000	15.000
OV volgens MJOP	24.503	24.503	24.503
Kapitaallasten Fietspaden			
Kapitaallasten Kampweg			
gladheidsbestrijding	5.000	5.000	5.000
onderhoud en beheer algemeen	13.100	13.100	13.100
vegen wegen	5.000	5.000	5.000
totaal KOSTEN	246.103	342.070	269.103
BATEN:			
Toevoeging aan de voorziening	135.016	131.446	132.335
totaal BATEN	135.016	131.446	132.335
Geraamde stand van de voorziening per 31/12	395.303	184.679	47.911

Het MJOP wegen loopt t/m 2026. In de begroting is voor 2027 rekening gehouden met dezelfde kosten als in 2026.

Rioleringen

In mei 2017 heeft de gemeenteraad een nieuw basisrioleringsplan (BRP) en een nieuw Gemeentelijk rioleringsplan Vlieland 2016 – 2023 (GRP) vastgesteld. Het plan werd opgesteld door een extern deskundig ingenieursbureau. In 2022 hebben college en raad een geactualiseerd meerjarenonderhoudsplan (mjop) vastgesteld. In deze geactualiseerde planning zijn ook opgenomen de kosten van BTW en totale overhead gerelateerd aan het onderhoud van het rioolstelsel.

In mei 2023 is gestart met het opstellen van de opvolger van het GRP, het Gemeentelijk Programma Water en Rioleringen (GPWR). In dit programma zal nadrukkelijk ook meer aandacht geschonken worden aan de gemeentelijke zorgplicht voor het grond- en hemelwater in het bebouwde gebied, ook met het oog op klimaatverandering. Het nieuwe GPWR zal een geactualiseerde planning voor onderhouds- en vervangingsinvesteringen bevatten, alsmede een geactualiseerd financieel meerjarenperspectief, waarmee in de volgende begroting rekening kan worden gehouden.

Meerjarenraming rioleringen 2023-2026 onderhouds en vervangingsinvesteringen bedragen excl. Inflatie				2024	2025	2026	2027
	kosten prijspeil 2022 (jaren)	afschr. termijn	jaar geplande uitvoering				
stand voorziening aan het begin van het jaar				379.331	346.193	305.499	228.897
			was:				
KOSTEN							
kapitaallasten							
afschrijvingen uit het verleden t/m 2021				53.054	53.054	53.054	53.054
rente uit het verleden t/m 2021				19.976	18.599	30.906	29.827
fictieve BTW over de afschrijvingen				11.141	11.141	11.141	11.141
<u>Vervangingsinvesteringen / kapitaallasten</u>							
vervanging besturings software schuif dijk	10000	15	2022	840	827	813	800
vervanging / berging riool / infiltratieriool Esdoornlaan	80000	50	2022	3.136	3.104	3.072	3.040
Midscheeps (50 m vernieuwen)	15000	50	2023	594	588	582	576
aanpassing duiker hemelwaterafvoer door zeedijk	70000	50	2024 (200000)	1.400	2.772	2.744	2.716
groot onderhoud buffer Oosterseveld	100000	50	2024	2.000	3.960	3.920	3.880
vervanging AC-leiding Eureka en Doniastate	120000	50	2025		2.400	4.752	4.704
vervanging kolkenzuiger	85000	10	2025 (80000)		8.500	10.030	9.860
vervanging rioolcamera	8000	15	2025		533	683	672
vervanging riool Sparrenlaan	140000	50	2026 (130000)			2.800	5.544
vervanging riool Molenglop	60000	50	2026			1.200	2.376
Dorpsstraat Molenglop - Westend	1000000	50	2029 (900000)				
fictieve BTW over de afschrijvingen				1.253	3.696	4.536	4.536
<u>overige vervangingsinvesteringen vrij verval riolen / kapitaallasten volgens globale raming GRP 4</u>							
diversen, nader te bepalen 2024 (vlgs GRP 4)	10000	50		200	396	392	388
diversen, nader te bepalen 2025 (vlgs GRP 4)	10000	50			200	396	392
diversen, nader te bepalen 2026 (vlgs GRP 4)	10000	50				200	396
diversen, nader te bepalen 2027 (vlgs GRP 4)	10000	50					200
diversen, nader te bepalen 2028 (vlgs GRP 4)	10000	50					
diversen, nader te bepalen 2029 (vlgs GRP 4)	10000	50					
diversen, nader te bepalen 2030 (vlgs GRP 4)	10000	50					
diversen, nader te bepalen 2031 (vlgs GRP 4)	39000	50	(36000)				
diversen, nader te bepalen 2032 (vlgs GRP 4)	10000	50					
diversen, nader te bepalen 2033 (vlgs GRP 4)	10000	50					
diversen, nader te bepalen 2034 (vlgs GRP 4)	10000	50					
diversen, nader te bepalen 2035 (vlgs GRP 4)	36000	50	(33000)				
diversen, nader te bepalen 2036 (vlgs GRP 4)	74000	50					
diversen, nader te bepalen 2037 (vlgs GRP 4)	10000	50					
diversen, nader te bepalen 2038 (vlgs GRP 4)	10000	50					
diversen, nader te bepalen 2039 (vlgs GRP 4)	10000	50					
diversen, nader te bepalen 2040 (vlgs GRP 4)	10000	50					
vervangen drainage sportveld	50000	15	2035				
diversen, nader te bepalen 2041 (vlgs GRP 4)	10000	50					
diversen, nader te bepalen 2042 (vlgs GRP 4)	10000	50					
fictieve BTW over de afschrijvingen				42	84	126	168

<u>Uitbreidingsinvesteringen / kapitaallasten</u>							
Riool + hemelwatervoorzieningen Boswijk	105000	50	2022	4.074	4.032	3.990	3.948
maatregelen IT-riool Bremweg (bv. verticale putten)	20000	30	2023	1.027	1.013	1.000	987
verticale infiltratie sportveld	40000	30	2023	2.053	2.027	2.000	1.973
herstel riool omgeving Vorkduin 14	10000	50	2023	396	392	388	384
afkoppelen hemelwater Duinwijk	25000	50 p.m.		990	980	970	960
fictieve BTW over de afschrijvingen				1.008	1.008	1.008	1.008
<u>exploitatie / eenmalig</u>							
apparaatskosten en doorbelasting huisvesting	27000 -			27.000	27.000	27.000	27.000
belastingen en leges	500 -		(2000)	500	500	500	500
rioolbeheerpakket Kikker	2500 -			2.500	2.500	2.500	2.500
samenwerking in de waterketen (bv. Wateramb.)	5000 -			5.000	5.000	5.000	5.000
Camera-inspectie riolen	15000 (8)						
reinigen riolen	5000 (3)					5.000	
grondwaterbeheer	2000		(1000)	2.000	2.000	2.000	2.000
herziening GRP	25000 (8)		2023 (20000)				
onderzoek (persleidingen / watertaken)	12500 -					10.000	
jaarlijks onderhoud en beheer (externe kosten)	20000 -			20.000	20.000	20.000	20.000
gas, elektra, telefoon/data	10000 -		(7000)	10.000	10.000	10.000	10.000
vrij verval- en drukriolen	10000 -			10.000	10.000	10.000	10.000
rioolgemalen en -pompen	5000 -			5.000	5.000	5.000	5.000
drinkwaterbesparing en klimaatadaptatie**	20000 -			20.000	20.000	20.000	20.000
verleggen rioolaansluitingen voetpad dijk incl. BTW	20000		2023				
bijdrage aan AD ivm BTW-comp. En correcties	21% van de externe B&O-kosten (excl app & leges)			15.645	15.645	18.795	15.645
<u>totaal KOSTEN excl. overhead</u>				220.830	236.952	276.499	261.175
Overhead 22% over totale kosten (niet over BTW)				45.634	48.643	57.159	53.788
totaal kosten incl. overhead				266.463	285.595	333.658	314.963
BATEN:							
leges diensten	1800			1.800	1.800	1.800	1.800
(benodigde) opbrengst rioolrechten				231.525	243.101	255.256	268.019
totaal BATEN				233.325	244.901	257.056	269.819
Geraamde stand van de voorziening per 31/12				346.193	305.499	228.897	183.753
berekend benodigd nominaal stijgingspercentage rioolrechten				5	5	5	5
benodigde hoogte voorziening volgens GRP 2016-2023 (prijsspeil 1 jan. 2022 = + 27%)				494.030	483.870	455.930	407.670

Gemeentelijke gebouwen

Jaarlijks worden de gebouwen van de gemeente geïnspecteerd en vindt er overleg met de beheerders of gebruikers plaats. Doel is een goede onderhoudstoestand van de gemeentelijke gebouwen en het voldoen aan de wettelijk gestelde eisen. Op basis van deze inspecties wordt een inschatting gemaakt van het te verwachten regulier en groot onderhoud en de daarmee gemoeide onderhoudskosten in de meerjarenonderhoudsplaning (MJOP).

Het actuele plan is voor de periode 2023-2026 en wordt jaarlijks bijgesteld.

Alle objecten die hieronder worden genoemd heeft de gemeente momenteel in eigendom en soms in beheer en/of onderhoud.

Gemeentehuis – Dorpsstraat 127

Eerder is al aan de orde geweest om het gebouw te verduurzamen. Wettelijk gezien moeten de kantoorgebouwen voldoen in 2023 aan de eisen voor een energielabel C. Door een gewijzigde berekeningsmethodiek voldoet het gebouw daar momenteel niet meer aan.

Inmiddels is er een energiescan gemaakt waaruit blijkt welke maatregelen en investeringen genomen moeten worden om aan de wettelijke eisen te voldoen. Omdat het om aanzienlijke investeringsbedragen gaat worden gefaseerd en in samenhang met de ontwikkeling van de oude bibliotheek meerdere scenario's uitgewerkt.

Dit plan wordt lopende 2023 verder opgepakt en naar alle waarschijnlijkheid zal voor 2024 e.v. een keuze worden voorgelegd.

Gemeentewerken – Fortweg 1A en 2A

De gemeentelijke werkplaatsen, waaronder ook "FRAM-loods" moeten de buitengevels opnieuw worden bekleed.

Omdat het zout uit deze loods is weggehaald kan de vloer worden gerepareerd en kan de indeling wat worden aangepast. Zodoende kunnen ook de overheaddeuren worden vervangen.

Door de recentelijke gewijzigde beleidsvoornemens voor het wijzigen en verduurzamen van het rollende materieel moet ook rekening worden gehouden met aanpassingen van de elektrische installatie.

Voormalige bibliotheek – Dorpsstraat 152

Dit pand is intern verbouwd voor de fysiotherapie en aula. Met het gereedkomen van de Vliestroom zijn deze functies niet meer nodig en wordt gekeken naar de (on)mogelijkheden van dit pand, mogelijk in combinatie met de locatie van het gemeentehuis. In de tussentijd is er een tijdelijk start-up project gevestigd voor de looptijd van 1 jaar.

De Jutter – Lutinelaan 3

In dit multifunctionele gebouw dat gerealiseerd is in 2015 zijn gevestigd: de openbare school voor basisonderwijs en VMBO, de kinderopvang, de bibliotheek en jeugd- en jongerenwerk de Vliering. Al eerder is als aandachtspunt de vloeren genoemd. Daarvoor zullen delen moet worden vervangen.

Een groter probleem is de forse lekkage van het oostelijke gedeelte van het dak.

Diverse deskundigen zijn inmiddels geraadpleegd, maar tot op heden is de oorzaak daarvan niet te vinden zonder dat een heel groot gedeelte van het dak moet worden verwijderd. Bij het structureel repareren van het dak moet aan bedragen worden gedacht van € 150.000 en meer. De inspanningen zijn momenteel primair gericht op het vinden van de oorzaak en het herstellen ervan. Parallel daaraan loopt – afhankelijk van de aard van de oorzaak – de ingebrekestelling van een of meerdere betrokken partijen.

Sportcentrum Flidunen/zwembad – De Uitlegger 2

De Stichting Recreatiebelangen Vlieland (SRV) heeft de exploitatie overgenomen van de Stichting Flidunen. Op basis van de samenwerking tussen de stichtingen en de gemeente is er een nulmeting is er een MJOP en conditiescore opgesteld. Afspraken over de verdeling van het onderhoud zijn gemaakt. Het (groot) onderhoud en beheer van het gebouw en de technische installaties blijft vooralsnog eerst nog bij de gemeente. Het pand is in 1992 gebouwd en vertoont tekenen van noodzakelijk onderhoud Met name het plenum (de kelderbak rondom het zwembad zelf) met de daar aanwezige kabels en leidingen kent problemen door grondwater en luchtvochtigheid. Ook grote uitgaven zijn te verwachten bij het nog verder verduurzamen van het zwembad door onder meer verdere isolatiemaatregelen, en de vervanging van het zandfilter systeem. Tenslotte zal te zijner tijd een nieuwe vloer in de sporthal moeten worden aangebracht.

Tevens heeft het stichtingsbestuur de wens geuit de kleedruimten aan te passen naar de huidige maatstaven.

Verder zijn er problemen naar voren gekomen met het voegwerk van de tegels op het perron (gedeelte om het zwembad zelf). De omvang van het benodigde groot onderhoud is zodanig, dat in de zomer van 2023 op hoofdlijnen is onderzocht op welke wijze Flidunen in de toekomst op een exploitierbare wijze kan voldoen aan de gestelde eisen en de gewenste gebruiksfuncties. Naar verwachting zal de rapportage met daarin voorstellen voor de toekomst van Flidunen eind 2023 bekend zijn, waarna een keuze kan worden gemaakt hoe het zwembad in 2024 e.v. in stand zal worden gehouden.

Bezoekerscentrum de Noordwester – Dorpsstraat 150

De Noordwester, waddencentrum en zeeaquarium is een informatie- en bezoekerscentrum dat de beleving van de natuur en de (cultuur)historie van Vlieland wil stimuleren, zowel voor inwoners als voor bezoekers van het eiland. Het centrum is sinds 1983 gevestigd in het pand Dorpsstraat 150 (voormalige lagere school). Gebouw en presentatie van De Noordwester zijn aan vernieuwing toe, en de structuur van het gebouw is inefficiënt en versnipperd. Het bestuur van Stichting De Noordwester wil toe naar een algehele herpositionering van het centrum, inspelend op de wereld-erfgoedstatus van de Waddenzee. Hiervoor is een separaat plan gemaakt. Inmiddels is de uitvraag voor een aannemer gestart. De beoogde nieuwe entree in glas en potvis in de hal aan plafond zal ten vroegste in 2024 worden gerealiseerd.

Apotheekhoudende huisartsenpraktijk – Molenglop 6

Gebouwd in de zomer van 2009. Er zijn weinig te verwachten onderhoudskosten voor dit pand.

Schuurtje begraafplaats – Kerkplein 7

Er zijn weinig te verwachten onderhoudskosten voor dit zeer kleinschalige pand.

Ambtswoning burgemeester – Lutinelaan 35

In 2016 is de ambtswoning geheel gerenoveerd, echter het keukenblok is toen niet meegenomen.

Planmatig staat deze opgenomen om te worden vervangen.

Boswijk het Zorggebouw en het Welszijnsgebouw – Boslaan 1 en Lutinelaan 2C

Project Boswijk: nieuwbouw zorgbouw met zorg- en welzijnsgebouw en 36 woningen is momenteel gerealiseerd. Alle woningen en gebouwen zijn opgeleverd en reeds in gebruik.

Met Woon Friesland is overeengekomen dat zij het onderhoud van de 36 woningen voor ons uitvoeren.

Het welzijnsgebouw is voor onderhoud van de gemeente. Hiervoor zal in 2023 een eerste opzet worden gemaakt voor een onderhoudsplan. Vooralsnog zijn voor 2024 weinig onderhoudskosten te verwachten.

Helihaven – Havenweg 18A

De gemeente is eigenaar van de helikopterhaven en hangar en verhuurt deze aan UMCG ambulancezorg. De hangar bestaat uit een ruimte voor stalling van vervoermiddelen ten behoeve van ambulancevervoer en materieel/materialen voor de Grootschalige Geneeskundige Bijstand die op Vlieland wordt ingevuld door gemeentelijke vrijwilligers, en een afgescheiden ruimte ten behoeve van het onderbrengen van medewerkers die tijdens hun diensten gebruik maken van deze woon- en slaapvertrekken. Het pand is verbouwd en in gebruik en wordt volledig onderhouden door UMCG Ambulancezorg.

De landingsplaats met apparatuur en uitrusting, zoals verlichting en hekken is wel in beheer bij de gemeente.

Momenteel wordt de landingsplaats voorzien van de goede belijning en kleurenschakering.

Havengebouw jachthaven - Havenweg 68-70-72-74

Het Havengebouw is eigendom van de gemeente, het onderhoud van dit gebouw wordt volledig gedaan door de pachters.

De energie besparingen

Het Nationaal Klimaatakkoord heeft ook duurzaamheidsverplichtingen voor ons gemeentelijk vastgoed. Eind 2023 zal een overzicht van de stand van zaken m.b.t. de verduurzaming van ons eigen gemeentelijk vastgoed worden opgeleverd. De afgelopen jaren is er al veel gebeurd echter enkele gebouwen behoeven de benodigde aandacht. Dat betreffen het gemeentehuis, zwembad Flidunen, De Noordwester en de bibliotheek. Niet toevallig staan juist deze gebouwen voor het moment dat grootschalig onderhoud nodig is. In 2024 wordt voor deze gebouwen verder onderzocht wat de mogelijkheden zijn, en keuzes voorgelegd. Bij renovatie/grootschalig onderhoud zal de verduurzaming een belangrijke onderdeel zijn. Bij nieuwbouw is uitgangspunt volledig duurzaam. De verduurzaming van de gemeentelijk tractie zal mogelijk ook aanpassingen op de gemeentewerf nodig maken..

In 2024 zullen de resultaten van de onderzoeken en plannen in separate voorstellen en/of adviezen worden aangeboden met betrekking tot de Noordwester, Flidunen, het gemeentehuis en de voormalige bibliotheek.

Meerjarenraming gebouwen 2023-2026 onderhouds en vervangingsinvesteringen bedragen excl. Inflatie		2024	2025	2026	2027
	stand voorziening per 1-1	180.650	122.800	105.650	94.800
	<u>exploitatie / eenmalig</u>				
EP000 010 ambtswoning	Onderhoud Installaties	500	500	500	500
	Onderhoud en beheer algemeen	4.000	4.000	4.000	4.000
	Schilderwerk klein				
	Schilderwerk groot		3.500		
EP000 101 Flidûnen	Onderhoud Installaties	18.000	18.000	18.000	18.000
	Onderhoud en beheer algemeen	15.000	15.000	15.000	15.000
	Bedrading plenum vervangen	10.000			
	Glijbaan				
	Schilderwerk klein				
	Schilderwerk groot	3.500			
	Dak sporthal		pm		
	Daktrimmen, of gelijktijdig met dakleer	15.000			
	Vervangen vergaarbakken				
	Schoonmaken m.b.v. hoogwerker		2.000		2.000
	Ophalen straatwerk zijkant				
	Beplating binnenzijde / 2 componenten schilderwerk				
	Onderhoud vloeren	4.500	4.500	4.500	4.500
	Epoxyvoegen vloeren	500	500	500	500
	Deuren kleedkamer				
	Jaarlijks onderhoud voeg- en tegelwerk	1.000	1.000	1.000	1.000
	Legionellaplan uitvoeren	8.000			
	Electra bekabeling zwemhal	4.000			
	Trichlooramine meting	500	500	500	
	Vloertegels perron vervangen/coaten				
EP000 153 Huisartspraktijk	Onderhoud en beheer algemeen	500	500	500	500
	Vervangen 3 deuren				
	Schilderwerk klein				
	Schilderwerk groot		3.000		
EP000 185 Dooienhûsje	Onderhoud en beheer algemeen	100	100	100	100
	repareren goot				
	vervangen asbestdak	6.000			
	Schilderwerk klein				
	Schilderwerk groot		300		
EP000 199 Noordwester	Onderhoud en beheer algemeen	6.500	6.500	6.500	6.500
	Schilderwerk klein				2.500
	Schilderwerk groot		pm		
	Uitvoering plan				
EP000 289 De Jutter	Onderhoud Installaties	1.000	1.000	1.000	1.000
	Onderhoud en beheer algemeen	16.000	16.000	16.000	16.000
	Detailering volgens beheerplan	7.000	8.000	8.000	
	Vloerbedekking jaarlijkse coating	4.000	4.000	4.000	4.000
	Schilderwerk klein binnen			2.500	
	Schilderwerk groot binnen				
	Schilderwerk klein buiten				
	Schilderwerk groot buiten				
EP000290 De Jutter	Onderhoud en beheer algemeen	7.500	7.500	7.500	7.500
EP000 302 Gemeentehuis	Onderhoud Installaties	7.000	7.000	7.000	7.000
	Onderhoud en beheer algemeen	7.500	7.500	7.500	7.500
	Schilderwerk klein	2.500			
	Schilderwerk groot				4.500
EP000 303 Werkplaatsen	Onderhoud Installaties	10.250	10.250	10.250	10.250
	Onderhoud en beheer algemeen	16.000	16.000	16.000	16.000
	Aanpassen deur				
	Schilderwerk klein	1.500			
	Schilderwerk groot				
	CV-ketel		pm		
	<u>totaal exploitatie KOSTEN</u>	<u>177.850</u>	<u>137.150</u>	<u>130.850</u>	<u>128.850</u>
	Jaarlijkse toevoeging	120.000	120.000	120.000	120.000
	Geraamde stand van de voorziening per 31/12	122.800	105.650	94.800	85.950

Tractie- en overige hulpmiddelen

Voor het beheer de tractiemiddelen is geen totaalbeleid vastgesteld. Wel is een meerjarenonderhouds- en vervangingsschema voor de tractie- en overige hulpmiddelen opgesteld. Gezien het geringe aantal voertuigen dat bij onze dienst in gebruik is wordt dit schema door de eigen dienst opgesteld. Naar de huidige inzichten zijn voor de loop van de onderhavige meerjarenbegroting de bestaande budgetten voldoende om de vervangingsinvesteringen te kunnen dekken.

Groenvoorziening

Gezien de geringe omvang van de hoeveelheid openbaar groen achten wij het niet zinvol hiervoor een beleidskader door uw raad vast te laten stellen. Het onderhoud vindt plaats binnen het bestaande budget van € 25.000 (product 530, openbaar groen), naast de inzet van de eigen dienst.

Water- en kunstwerken

Met ingang van 2008 zijn enige objecten van Rijkswaterstaat overgenomen: damwanden in de (jacht-) haven, de glooiing, strandovergangen. Er is een afkoopsom ontvangen van Rijkswaterstaat. In de begroting 2024 is een beheers- en onderhoudsbudget opgenomen en is gerekend met de inzet van uren van de eigen dienst. Daarnaast is een budget opgenomen om toe te voegen aan de afkoopsom, die is gestort in een bestemmingsreserve, die in 2022 is omgezet naar een voorziening om de gevolgen van de inflatie op te vangen. Het onderhoud van de damwanden in de haven wordt integraal afgestemd met de Stichting Aanloophaven Vlieland. Anders dan in het verleden zullen toekomstige vervangingen van deze damwanden worden geactiveerd.

Tot nu toe werd het schadeherstel aan de klinkerglooiing in de west betaald uit het jaarbudget. Dit is echter een methode van pappen en nathouden. Daarom gaat vanaf 2023 het onderhoud aan de klinkerglooiing op een meer gestructureerde wijze plaatsvinden, waarbij een bekleding wordt aangebracht die beter tegen stormen bestand is. Omdat het een reconstructie betreft zal deze investering geactiveerd gaan worden. Het is de bedoeling eerst een proefstuk met de nieuwe bekleding aan te leggen.

Het onderstaande overzicht MJOP Waterstaatsobjecten is in de raadsvergadering van 23/24 mei 2022 door de raad vastgesteld.

meerjarenraming onderhoud waterstaatswerken				
	2024	2025	2026	2027
voorziening per 1/1	2.134.811	2.099.172	2.065.533	2.031.894
KOSTEN				
exploitatie				
klein onderhoud voormalige rijkshaven c.a.	10.000	10.000	10.000	10.000
schade herstel glooiingen	24.000	22.000	22.000	20.000
onderhoud strandovergangen	17.000	17.000	17.000	17.000
ophogen strandovergang Badhuys				
diktemetingen damwanden werkhaven				
salarissen team buitendienst	21.000	21.000	21.000	21.000
totaal kosten (excl. kapitaallasten)	72.000	70.000	70.000	68.000
BATEN				
inkomsten uit erfpacht percelen bedrijventerrein	6.595	6.595	6.595	6.595
inkomsten uit erfpacht ondergrond meetverblijf	4.766	4.766	4.766	4.766
benodigde extra toevoeging reserve / voorziening	25.000	25.000	25.000	25.000
totaal baten	36.361	36.361	36.361	36.361
saldo kosten - baten excl. kapitaallasten	35.639	33.639	33.639	31.639
prognose voorziening per 31/12	2.099.172	2.065.533	2.031.894	2.000.255

Naam beheerplan	Vastgesteld	Looptijd	Lasten verwerkt in de begroting?	Is er achterstallig onderhoud?	Zo ja, hoeveel?
Wegen	Mei 2022	2023 - 2026	Ja, via voorziening € 221.600	Nee	
Gebouwen	Mei 2022	2023 - 2027	Ja, via voorziening € 177.850	Nee	
Riolering			Ja, via voorziening € 84.000 wijkt iets af van MJOP vanwege verschillen rente omslag- en overhead percentage	Nee	
Waterstaatswerken	April 2022	2023 - 2032		Nee	
	Mei 2022	2023 - 2032	Ja, via voorziening € 72.000	Nee	
Openbare verlichting	Mei 2022	2023 - 2026	Ja, via voorziening € 29.503	Nee	

Investerings

Voorgenomen investeringen voor bovengenoemde kapitaalgoederen vindt u terug in het overzicht investeringen in de financiële begroting.

Paragraaf 4

Financiering

Inleiding

In de paragraaf Financiering wordt de financieringsfunctie van de gemeente Vlieland uiteengezet voor de jaren 2023-2027. De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Deze financieringsparagraaf is, samen met de financiële verordening en het treasurystatuut, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

Anders dan in de paragraaf “weerstandsvormogen” gaat het in de financieringsparagraaf om risico's op het gebied van enkel het financieringsbeleid en die goed kwantificeerbaar zijn. In de paragraaf “weerstandsvormogen” zijn risico's opgenomen, die door de gemeente beperkt of niet beïnvloedbaar zijn en waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Voor de financieringsrisico's kan vooraf wel een inschatting worden gemaakt van de bedragen, die met de verschillende risico's gemoeid zijn

Renteontwikkelingen

De rente op de geld- en kapitaalmarkt wordt voornamelijk bepaald door het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). Het belangrijkste rentetarief van de ECB (herfinancieringsrente) is voor het eerst sinds 11 jaar in 2022 verhoogd naar 1,25%. In 2023 is deze rente gestegen tot 4,25 % in augustus. Naast het beleid van de ECB zijn ook andere macro-economische effecten van belang voor de renteontwikkeling. Nog steeds is veel onzeker door wereldwijde spanningen en wat die betekenen voor onze economie. Uiteindelijk moet de inflatie het gewenste peil van 2% bereiken. Inmiddels daalt de inflatie wel en de verwachting van DNB is dat de inflatie uiterlijk eind 2025 weer op het normale niveau zal zijn. Of daarvoor nog extra renteverhogingen nodig zijn is de vraag.

Interne ontwikkelingen

Voor een goede uitvoering van de financieringsfunctie is het tijdig, juist en volledig beschikbaar hebben van financiële informatie van wezenlijk belang. Hierbij gaat het bij onze gemeente vooral om de informatie die betrekking heeft op de liquiditeitsplanning.

Financieringen

Wij streven ernaar de benodigde leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken en tegelijkertijd de renterisico's van de gemeente te beheersen. Daartoe wordt bij het afsluiten van leningen rekening gehouden met de bestaande liquiditeitsplanning, de rentevisie en de renterisiconorm. Op basis van de meerjarenraming 2024 – 2027 zal er in de loop van 2024 opnieuw een lening nodig zijn om de voorgenomen investeringen te kunnen betalen. Er is een stelpost van € 70.000 opgenomen voor de rentekosten van deze lening.

Er wordt geen gebruik gemaakt van derivaten. Overtollige middelen worden uitgezet bij 's Rijks schatkist.

Vaste opgenomen geldleningen

Bij het opmaken van deze begroting zal de boekwaarde op 1 januari 2024 van alle vaste geldleningen € 26.804.769 bedragen. Het gemiddelde rentepercentage is hierbij 1,32%.

Langlopende schulden 2024

Onderstaand overzicht geeft een specificatie van de langlopende schulden weer;

Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Jaar van laatste aflossing	Rente-percentage	Le-loop tijd	Le-ningsvorm	Geldgever	Restschuld 31-dec-23	Restschuld 31-dec-24	Restschuld 31-dec-25	Restschuld 31-dec-26	Restschuld 31-dec-27
870.350	2034	4,800		ann.	BNG 40.0098922	434.950	404.013	371.591	337.613	302.004
1.000.000	2023	4,510		lin.	BNG 40.0098025	0	0	0	0	0
2.500.000	2028	4,770	25	lin.	BNG 40.0098176	500.000	400.000	300.000	200.000	100.000
2.000.000	2038	5,025	30	ann.	BNG 40.103842	1.351.988	1.289.452	1.223.773	1.154.794	1.082.348
1.000.000	2028	5,200	20	lin.	BNG 40.104019 t.b.v. SRV	250.000	200.000	150.000	100.000	50.000
5.000.000	2056	1,610	40	ann.	BNG 40.110467	4.338.664	4.238.006	4.135.727	4.031.802	3.926.204
16.500.000	2060	0,890	40	lin.	BNG 40,113789	15.262.500	14.850.000	14.437.500	14.025.000	13.612.500
5.000.000	2051	0,465	30	lin.	BNG40.115023	4.666.667	4.500.000	4.333.333	4.166.667	4.000.000
totaal						26.804.769	25.881.471	24.951.925	24.015.876	23.073.056

De geprognostiseerde balans laat zien dat in de loop van 2024 een liquiditeits tekort zal ontstaan bij de geldstromen die horen bij de baten en lasten zoals ze in deze begroting zijn opgenomen.

Verstreckte vaste geldleningen

De gemeente heeft aan derden langlopende geldleningen verstrekt. De leningen zijn (deels) rentevast en (deels) vervroegd aflosbaar. Bij het opmaken van deze begroting zal de boekwaarde op 1 januari 2024 van alle verstreckte geldleningen € 6.163.301 bedragen. Het gemiddelde rentepercentage bedraagt 2,7%.

Rentekosten en opbrengsten

In de begroting is rekening gehouden met rentekosten van € 346.967.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij het uitvoeren van het financieringsbeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder wordt weergegeven op welke wijze de gemeente deze risico's beheerst.

Koersrisicobeheer

De koersrisico's van de onze gemeente zijn zeer beperkt omdat uitsluitend middelen worden uitgezet in *vastrentende waarden*, zoals deposito's. Door afstemming van de looptijden op de liquiditeitsplanning kunnen deze in principe tot het einde van de looptijd worden aangehouden. Vastrentende waarden garanderen dat op de einddatum de nominale waarde wordt uitgekeerd. Op deze einddatum is dus geen sprake van koersrisico's. Ook de koersschommelingen gedurende de looptijd zijn beperkt, omdat de uitzettingen een relatief korte gemiddelde looptijd hebben.

Renterisicobeheer

1. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. Juist voor de korte termijn geldt dat de renterisico's aanzienlijk kunnen zijn, gezien de fluctuaties op geldmarkt. De kasgeldlimiet voor onze gemeente bedraagt voor het jaar 2024 8,5% van de begroting.

De kasgeldlimiet wordt in het begrotingsjaar naar verwachting niet overschreden. Dit wordt veroorzaakt doordat investeringen bij voorkeur gefinancierd worden met vreemd vermogen, terwijl de (onderhouds-)voorzieningen en de bestemmingsreserves voor een gedeelte in liquide vorm worden aangehouden.

2. Renterisiconorm

De renterisico's op de vaste schuld worden beperkt door de renterisiconorm. Jaarlijks mogen de renterisico's uit hoofde van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Het doel is op deze wijze spreiding te krijgen in de rentetypische looptijden in de leningenportefeuille waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt op de rentelasten.

De renterisiconorm zal in 2024 niet worden overschreden.

3. Kredietrisico's

De gemeente zal in het begrotingsjaar slechts in zeer beperkte mate te maken hebben met kredietrisico. Deze hebben onder andere betrekking op de uitzettingen in het kader van de publieke taak. Het gaat om de volgende uitgezette leningen:

Geldnemer	Restschuld in euro's	
	31-12-2023	31-12-2024
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	560.714	504.643
Stichting Flidunen	178.750	162.500
Tennisvereniging TCV '91	22.917	18.333
Energie coöperatie	183.333	165.000
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	4.827.586	4.655.172
Stichting Rekreatiebelangen Vlieland	250.000	200.000
Duinwijk	140.000	130.000
Totaal	6.163.300	5.835.648

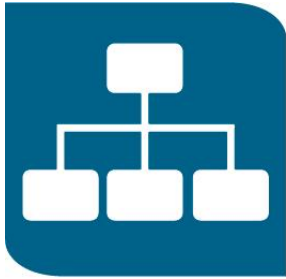
Rente

De rentekosten worden verdeeld over de begrotingsonderdelen naar rato van de boekwaarden van de investeringen die voor die onderdelen in het verleden zijn gedaan. Het rente-omslagpercentage bedraagt in 2024: 1,49 (2022: 1.62%) en is als volgt berekend:

	Werkelijk 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
berekening netto rentelast voor omslagrente taakvelden						
a. de externe rentelasten over de korte en lange financiering (rentekosten langlopende leningen en r.c., zie KPL100)	386.270	366.388	346.967	328.786	310.344,63	291.630,77
b. +/- de externe rentebaten (BNG, SRV, Tennisclub, Flidunen, zie KPL100)	-177.092	-173.816	-163.891	-153.965	-144.040	-134.114,17
saldo werkelijke rentelasten en rentebaten: financieringskosten	209.178	192.571	183.076	174.821	166.305	157.516,60
c1. +/- rentelast naar grondexploitatie	0	0	0	0	0	0
c2. +/- rentelast naar projectfinanciering	-183.146	-176.100	-169.055	-162.009	-154.961	-148.223,00
c3. +/- rentebaten verstrekte leningen met projectfinanciering	141.450	138.850	132.000	125.150	118.300	111.450,00
per saldo aan taakvelden toe te rekenen werkelijke externe rente	167.482	155.321	146.021	137.962	129.644	120.744
d1. +/- fictieve rentekosten eigen vermogen	0	0	0	0	0	0
d2. +/- fictieve rentekosten voorzieningen	0	0	0	0	0	0
totaal aan taakvelden excl. treasury toe te rekenen netto rentekosten	167.482	155.321	146.021	137.962	129.644	120.744
berekening renteomslag						
boekwaarde 1-1 mat., immat. en fin. vaste activa	30.063.162	32.905.249	33.342.927	33.695.419	33.406.166	32.674.011
-/- projectgefinancierd en verstrekte leningen	-20.486.191	-22.529.610	-22.330.841	-21.748.684	-21.166.527	-20.584.370
boekwaarde als grondslag voor renteomslag	9.576.971	10.375.639	11.012.086	11.946.735	12.239.639	12.089.641
omslagpercentage	1,7488%	1,4970%	1,3260%	1,1548%	1,0592%	0,9987%
e1. aan taakvelden toegerekende rente (objectfinanciering)	183.146	176.100	169.055	162.009	154.961	148.223
e2. aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	167.482	157.571	146.020	137.961	129.642	120.739
f. renteresultaat op het taakveld treasury	0	0	-1	-1	-2	-4

Financiële positie

Onze financiële positie wordt bepaald door solvabiliteitsratio, verhoudingsindex schuldpositie, weerstandsratio en EMU-saldo/referentiewaarde. De solvabiliteitsratio, de schuldpositie en weerstandsratio worden toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen. Het EMU-saldo wordt weergegeven en toegelicht in het hoofdstuk Financiële begroting.

Paragraaf 5

Bedrijfsvoering

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is het inzichtelijk maken van de bedrijfsvoering voor de gemeenteraad. De bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen personeel & organisatie, financiën, informatisering & automatisering, huisvesting en facilitaire ondersteuning. Het slagen van programma's hangt in belangrijke mate af van de externe gerichtheid, transparantie en de kwaliteit van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering is daardoor ook van belang voor de gemeenteraad. De raad zal zich daarom ook een oordeel moeten vormen over de bedrijfsvoering, daarvoor kaders moeten stellen, en het dagelijkse bestuur daarop moeten controleren. De duale verhouding tussen raad en college is van belang bij de rolverdeling tussen beide bestuursorganen voor wat betreft de bedrijfsvoering. De raad stuurt, door het formuleren van heldere beleidsdoelen gericht op het realiseren van maatschappelijke effecten en het aangeven van de financiële en beleidsmatige kaders waarbinnen het college moet opereren, bij het realiseren van deze maatschappelijke effecten.

De actuele thema's en de wijze waarop we hier vanuit de bedrijfsvoering invulling aan geven, lichten we toe in deze paragraaf.

Algemeen

De algemene leiding ligt bij de gemeentesecretaris/algemeen directeur die tevens leidinggevende is van het team Beleid. Naast het team Beleid zijn er de teams Uitvoering & Ondersteuning en de Buitendienst met elk een eigen leidinggevende (teamleider). De twee leidinggevenden en de gemeentesecretaris vormen samen het managementteam (MT) dat maandelijks bijeen komt.

Het team Beleid bespreekt regelmatig in het werkoverleg beleidszaken. In dit werkoverleg krijgt de bedrijfsvoering concreet gestalte. Het team Uitvoering & ondersteuning komt iets minder frequent maar ook regelmatig bij elkaar. Ook is er een wekelijks overleg waarin het team Beleid en het team Uitvoering & Ondersteuning bij elkaar komen om zo nog meer synergie te bewerkstelligen en om een gezamenlijke terugkoppeling te krijgen van de besluiten uit de vergadering van het college van burgemeester en wethouders. De algemeen directeur bezoekt maandelijks de Buitendienst voor een afstemmingsoverleg. Daarnaast zijn er bilaterale overleggen tussen individuele medewerkers en hun leidinggevenden.

Om het integraal werken verder te bevorderen wordt met een andere inrichting van bovenbeschreven overlevormen geëxperimenteerd, waarbij enerzijds de teams meer gezamenlijk (op hoofdlijnen) het onderhanden werk bespreken en anderzijds dit verder in kleinere inhoudelijke overleggen wordt besproken, zodat er aan de voorkant reeds meer overleg en afstemming is tussen de verschillende betrokken vakdisciplines.

De raad wordt op de hoogte gehouden van de voortgang van het raadsbreed akkoord 2022 - 2026 middels een overzicht van de lange-termijnagenda. Het raadsbreed akkoord is nader uitgewerkt in een college-uitvoeringsprogramma.

Samenwerking Waddeneilanden

De eilanden zijn beter in staat invulling te geven aan de programma's/speerpunten als die vanuit de samenwerking gevoed worden. De samenwerking is vastgelegd in een Gemeenschappelijke Regeling. Tevens is het samenwerkingsverband een convenant overeengekomen met het ministerie van

Binnenlandse Zaken en de Provincies Noord-Holland en Friesland. Het convenant beschrijft de samenwerking en verzekert de bestuurlijke zelfstandigheid van de eilanden voor de komende jaren. De gemeenschappelijke regeling (GR) de Waddeneilanden heeft voor de periode 2023-2026 een Meerjarig programmaplan opgesteld: "Wad nu, wat later". Dit is op 23 maart 2023 vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de GR de Waddeneilanden. Dit plan bevat een weergave van de werkzaamheden en speerpunten voor de genoemde periode.

Samenwerking met de gemeente Leeuwarden

Met de gemeente Leeuwarden werken wij samen op de volgende terreinen:

- ICT (evenals de andere Friese Waddeneilanden en gemeenten in Noord Friesland)
- Personeelsfunctie en de salarisadministratie
- Belastingheffing en -inning
- Uitvoering Wet Woz
- Basisadministratie Gebouwen en Adressen en de Basisadministratie Grootchalige Topografie

Dit zijn stuk voor stuk taken die beleidsmatig weinig lokale invulling behoeven, maar waarvoor schaalgrootte, beschikbaarheid, kennis en kunde van groot belang zijn om ze te doen slagen. Bij uitstek daardoor dossiers waarvoor de samenwerking met de gemeente Leeuwarden zeer waardevol is.

Samenwerking met de gemeenten Terschelling en Waadhoeke

Sinds de omzetting van de Dienst SoZaWe naar een bedrijfsvoeringsorganisatie zijn we op het gebied van beleid met betrekking tot het sociaal domein een samenwerking aangegaan met de gemeenten Harlingen, Terschelling en Waadhoeke. In 2023 heeft Harlingen zich echter teruggetrokken uit deze samenwerking. De gemeenten Terschelling, Waadhoeke en Vlieland zetten deze samenwerking voort en hebben hiervoor een dienstverleningsovereenkomst (DVO) opgesteld. Gezamenlijk vormen we op deze wijze het Intergemeentelijk Beleidsteam Sociaal Domein.

Personeel en organisatie

De sturingsfilosofie die in 2007 voor de organisatie is vastgesteld, is onverminderd van belang. Enkele basiswaarden daaruit zijn:

- gerichtheid op het bestuur en op de burger
- resultaatgericht
- samenwerking
- integraliteit

In 2021 heeft het college het Strategisch Personeelsplan (SPP) vastgesteld. Dit plan is in uitvoering en ook het komende jaar zal hier verder uitvoering aan gegeven worden. Speerpunten uit het SPP zijn het verminderen van de werkdruk, het verbeteren van het integraal werken, het opstellen van een nieuwe missie en visie en het opstellen van een wervingsplan in verband met de uitstroom als gevolg van de pensionering van een aantal medewerkers.

Ook is in 2021 de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE) vastgesteld. De belangrijkste aandachtspunten zijn reeds opgepakt. Ook in 2024 zullen de nodige aandachtspunten worden opgepakt. Bovendien is hiervoor een systematiek gebruikt die ervoor zorgt dat we telkens een actuele RIE houden, doordat, op basis van voortschrijdend inzicht en nieuwe ontwikkelingen, de RIE gevuld wordt en (nieuwe) zaken opgepakt worden.

Voor 2024 en volgende jaren is voorzien in een uitbreiding van de ambtelijke capaciteit. Het binnenhalen van de Regio Deal, de invoering van de Omgevingswet en de uitvoering van het raadsbrede programma maken het noodzakelijk de formatie uit te breiden. Dit om de uitbreiding van taken goed uit te kunnen voeren en te hoge werkdruk te voorkomen. Hierbij zal rekening worden gehouden met het feit dat er binnen afzienbare tijd medewerkers met pensioen gaan, zodat daarmee te zijner tijd de formatie weer in omvang afneemt, één en ander zoals in de Kadernota 2024-2027 reeds uitgebreid is toegelicht.

De salariskosten zijn als directe kosten geraamd op de programma's waar ze betrekking op hebben. Een deel van de kosten van de ambtelijke dienst betreft overheadkosten. Deze salariskosten zijn overeenkomstig de bepalingen van het Besluit Begroten en Verantwoorden, geraamd op taakveld 0.4 overhead dat onderdeel uitmaakt van het onderhavige programma 0, Algemeen bestuur.

Informatisering en automatisering

Sinds 2012 is de automatiseringsomgeving grotendeels ondergebracht bij de gemeente Leeuwarden.

Informatiebeveiliging en privacy

De overheid werkt steeds meer digitaal. Dat heeft onder andere als voordeel dat diensten deels geautomatiseerd afgehandeld kunnen worden, dat gegevens sneller uitgewisseld kunnen worden, dat de kwaliteit van gegevens sterk is verbeterd en dat de beschikbaarheid van informatie enorm is. Een betrouwbare overheid draagt zorg voor de veiligheid van zijn inwoners, zowel fysiek, als digitaal. Daarvoor worden maatregelen genomen, wetten en regels opgesteld en aandacht besteed aan bewustwordingscampagnes. In de fysieke leefomgeving zijn we daar aan gewend en bepalen de wetten en regels vaak onze norm. In de digitale omgeving is dat nog niet zo. Daar voelen we ons soms zelfs belemmerd door wetten, regels en maatregelen. Toch is het vanuit het oogpunt van een betrouwbare overheid belangrijk om ook te zorgen voor een veilige digitale omgeving.

Om die reden gelden er op Europees en landelijk niveau wetten en regels waar aan voldaan moet worden uit het oogpunt van informatieveiligheid en privacy. De gemeente Vlieland voert die wetten uit en waar nodig worden ze vertaald in specifiek beleid. Vanaf 2020 geldt er een nieuw normenkader voor informatiebeveiliging, de baseline informatiebeveiliging overheid. Voor gegevensbescherming is de Algemene Verordening Gegevensbescherming het wettelijk geldende kader.

De gemeente Leeuwarden geeft voor ons uitvoering aan dit beleid.

Maatregelen

De gemeente heeft een scala aan ICT beveiligingsmaatregelen getroffen om haar informatie- en automatiseringssystemen te beveiligen tegen aanvallen, storingen en calamiteiten. Denk hierbij aan noodvoorzieningen, back-upsystemen en informatiebeveiligingssystemen.

Met het vormgeven van het informatie- en privacybeleid is er ook nadrukkelijk aandacht voor het vastleggen en de publicatie van het beleid, bewustwording en naleving.

Stijging ICT kosten de Waddeneilanden

Als Waddengemeenten nemen we via ambtelijke werkgroepen deel aan de beleidsvorming van het SSC en werken we gezamenlijk aan het uitvoeren van ICT-projecten. Zo is de digitale werkomgeving omgebouwd naar een plaats onafhankelijke (samen)werkplek en is in 2022 een nieuw social intranet en website voor alle eilanden en waddenkantoor gerealiseerd. Door aanschaf van een nieuw eHRM-pakket is een grote stap gemaakt in het digitaliseren van de processen op HRM-gebied. Nieuwe digitale eisen vanuit bijvoorbeeld de Wet Open Overheid en Wet Elektronische Publicaties worden gezamenlijk opgepakt.

Door het investeren in deze nieuwe ICT-voorzieningen zien we dat de kosten de afgelopen jaren stijgen. Ook de strengere eisen van de overheid op gebied van informatiebeveiliging leiden tot hogere ICT-kosten. De kosten voor 2024 zijn vooralsnog op het niveau van 2023 geraamd met indexering van 5% en daarnaast stijgen de beveiligingskosten. Door de steeds strenger wordende eisen van de overheid op gebied van informatiebeveiliging zullen de ICT-kosten de komende jaren nog verder stijgen. Het college blijft deze kosten langs de lat van nut en noodzaak leggen. Tevens zullen de kosten van ICT en telefonie stijgen als gevolg van de geplande personeelsuitbreiding, zoals hierboven reeds is toegelicht.

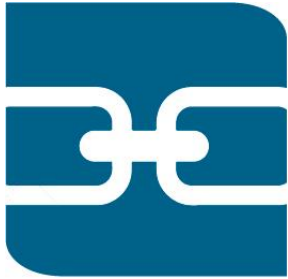
Huisvesting

Vanaf 1 januari 2015 beheert de gemeente Vlieland de gemeentelijke gebouwen weer zelf. Ten behoeve van het onderhoud en beheer is enige jaren geleden een bestemmingsreserve ingesteld. Verwezen wordt tevens naar de paragraaf kapitaalgoederen.

Rechtmatigheid

Met ingang van het boekjaar 2023 gaat het college van burgemeester en wethouders via de jaarrekening verantwoording afleggen over rechtmatigheid. De accountant controleert vervolgens de getrouwheid van deze rechtmatigheidsverantwoording en geeft geen separaat accountantsoordeel over de rechtmatigheid meer af.

Paragraaf 6

Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een *bestuurlijk* en een *financieel belang* heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is, of waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

In deze paragraaf betreffende verbonden partijen treft u een opsomming aan van organisaties die beschouwd kunnen worden als een verbonden partij.

Algemeen.

Om de grip van gemeenteraden op samenwerkingsverbanden te versterken, is op 1 juli 2022 de wijziging van de Wet op de gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Doel hiervan is een verbetering van de betrokkenheid van raadsleden bij het bestuur van een samenwerkingsverband. De raadsleden krijgen meer invloed op besluiten van een gemeenschappelijke regeling, zoals:

- recht op indienen van zienswijzen ten aanzien van belangrijke onderwerpen
- mogelijkheid tot het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie
- afspraken hoe om te gaan met burgerparticipatie
- actieve informatieplicht van het college
- afspraken over de evaluatie van de regeling
- afspraken over (financiële) gevolgen van uittreding
- mogelijkheid om gezamenlijk enquête uit te voeren.

Voor zaken waarvoor de gemeenschappelijke regeling moet worden aangepast geldt een implementatieperiode van twee jaar.

Samenwerkingsverband De Waddeneilanden

Gemeenschappelijke regeling tussen de vijf Waddeneilanden. Dit is een bestuurlijk overlegplatform en instrument om als gezamenlijke Waddeneilanden contacten te onderhouden met andere overheden. Daarnaast heeft het samenwerkingsverband een belangrijke taak in de onderlinge dienstverlening tussen de eilandgemeenten en bij het gezamenlijk uitvoeren van taken, zoals de uitbesteding van de automatisering aan de gemeente Leeuwarden. Het Algemeen Bestuur heeft in 2023 het Meerjarig Programmaplan “Wad nu, wat later” vastgesteld. In dit plan staan de werkzaamheden en speerpunten voor de jaren 2023-2026 vermeld. Een belangrijke taak voor het Samenwerkingsverband is de ondersteuning bij de verdere concretisering en uitvoering van het Programma Waddeneilanden. Het samenwerkingsverband merkt in toenemende mate de behoefte van de portefeuillehouders om incidenteel en themagericht in gezamenlijkheid te overleggen. Dat is een logisch vervolg op beleidsontwikkelingen. Het voorbereiden, ondersteunen en uitwerken van acties uit deze overleggen vraagt vanzelfsprekend capaciteit.

Op basis hiervan verwacht men in 2024 meer flexibel inzetbare formatie nodig te hebben voor de beleidscoördinatietaken, ondersteuning en advisering ter ondersteuning aan de eilanden. Aangezien het steeds lastiger wordt voor medewerkers van de eilanden zelf om te participeren, wordt de vraag naar capaciteit voor samenwerking/coördinatie vanuit het waddenkantoor steeds groter. Het budget voor onze bijdrage aan De Waddeneilanden moet daarom naar boven worden bijgesteld.

Dienst Sociale Zaken en werkgelegenheid Noardwest Fryslan

De Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân is met ingang van 1 januari 2021 een bedrijfsvoeringsorganisatie geworden.

De volgende taken zijn bij de gemeenten Waadhoeke, Harlingen, Vlieland en Terschelling belegd:

- het vaststellen van de begroting voor het sociale domein
- het vaststellen van beleid
- Het evalueren van beleid
- de uitvoering van de toegang tot jeugd en WMO-maatwerkvoorzieningen.

Bij het vaststellen van beleid kunt u denken aan het vaststellen van de verordeningen op het sociale domein (WMO, Jeugd en Participatie) maar ook het vaststellen van het inkoopbeleid is een verantwoordelijkheid van de gemeenteraad.

De Dienst voert de volgende taken voor de gemeenten uit:

- Monitoren van de beleidsuitvoering
- De toegang tot de inkomensvoorzieningen
- Het beschikken (in mandaat van de gemeente)
- De behandeling van bezwaar en beroep
- De uitvoering van het contractmanagement
- De administratie
- Het betalen

Centrumregeling Sociaal Domein Fryslan

Het college en de burgemeester van de centrumgemeente (Leeuwarden) voeren voor het college en de burgemeester van de gastgemeenten de inkoop, de regiocoördinatie en het accounthouderschap voor gecontracteerde partijen en facultatief het financieel-administratief verwerken alsmede het cliëntenbeheer uit.

wettelijk verplichte samenwerking voor de WMO:

- Beschermd wonen
- Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang
- Veilig thuis, waaronder advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling

wettelijk verplichte samenwerking voor de Jeugdwet:

- gesloten jeugdhulp
- jeugdbescherming
- jeugdreclassering

Vrijwillige samenwerking voor de WMO:

- Openbare GGZ
- Preventief verslavingsbeleid
- Prostitutiebeleid
- Mensenhandel

Vrijwillige samenwerking voor de Jeugdwet:

- spoedeisende zorg, als bedoeld in de Norm voor Opdrachtgeverschap
- weinig voorkomende jeugdhulp, als bedoeld in de Norm voor Opdrachtgeverschap
- pleegzorg
- Hoog specialistische zorg
- Gespecialiseerde jeugdhulp (specialistische jeugdhulp, ernstig enkelvoudige dyslexie en wonen)

Veiligheidsregio Friesland (GGD, rampenbestrijding en Regionale Brandweer)

Gemeenschappelijke regeling, gevestigd in Leeuwarden. Voert gemeentelijke taken op het gebied van de volksgezondheid, brandweer en rampenbestrijding uit. De regeling heeft tot doel het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten op de terreinen van: publieke gezondheidszorg, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing, het bevorderen van de multidisciplinaire samenwerking en coördinatie in de

uitvoering van rampenbestrijding en crisisbeheersing, het in stand houden en beheren van een gemeenschappelijke meldkamer.

Gemeenschappelijke regeling Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving (FUMO)

Het behartigen van de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van taken en bevoegdheden op het gebied van het milieu- en omgevingsrecht in de ruime zin in het algemeen en van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede taken en bevoegdheden op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.

Gemeenschappelijke regeling "Welstandszorg Hûs en Hiem"

De gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen op het gebied van de bouwkundige, stedenbouwkundige en landschappelijke schoonheid in de provincie Friesland. In 2024 wordt provinciebreed door een werkgroep onder leiding van de VFG bekeken in hoeverre onder de Omgevingswet verder gewerkt wordt binnen de Gemeenschappelijke Regeling of dat er een andere rechtsvorm wordt bedacht voor de ruimtelijke adviescommissie.

N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin)

Het voorkomen, verwijderen, bewerken en verwerken van het Friese afval conform de voorgeschreven milieudoelstellingen tegen zo laag mogelijke kosten. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van € 20.420.

N.V. Friesland Milieu Noordwest

Het komen tot een doelmatige en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde uitvoering van milieu- en reinigingstaken. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van € 2.265. De aandelen van Fryslân Miljeu NV zijn in handen van 12 Friese gemeenten en 3 Groningse gemeenten.

N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland)

Financiële dienstverlening aan personen die om wat voor reden dan ook niet bij een reguliere bankinstelling terecht kunnen.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. Stemrecht naar rato aandelenbezit. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van 3510 aandelen van €2,50 nominaal.

Stichting Flidunen

De stichting die het zwembad/sporthalcomplex exploiteert. Het betreft een zogenaamde "gemeentelijke stichting", wat o.a. betekent dat het college van B&W de bestuursleden benoemt en de begroting en de jaarrekening goed moeten keuren. Er is een huurovereenkomst voor het complex, dat in eigendom is bij de gemeente Vlieland. Indirect is er een financieel belang omdat bij het staken van de activiteiten door de stichting de gemeente als eigenaar de verantwoordelijkheid houdt voor het zwembad/sporthalcomplex. De gemeente heeft ten behoeve van enige investeringen in kwaliteitsverbeteringen aan de stichting een lening verstrekt.

Stichting Aanloophaven Vlieland

De stichting die de aanloophaven exploiteert. Het betreft een zogenaamde "gemeentelijke stichting", wat o.a. betekent dat het college van B&W de bestuursleden benoemt en de begroting en de jaarrekening goed moeten keuren. Er is een huurovereenkomst voor de havenkom. De stichting ontvangt geen subsidie of bijdrage in een eventueel tekort. De stichting beheert de nieuwe aanloophaven waartoe een huurovereenkomst is opgesteld. De stichting is verantwoordelijk voor het beheer, het onderhoud en de vervangingsinvesteringen voor het gehele havencomplex, exclusief de damwand die deel uitmaakt van de overdracht tussen Rijkswaterstaat en de gemeente.

Stichting Recreatiebelangen Vlieland

De stichting die het kampeerterrein Stortemelk exploiteert. Het betreft een zogenaamde "gemeentelijke stichting", wat o.a. betekent dat het college van B&W de bestuursleden benoemt en de begroting en de

jaarrekening goed moet keuren. De stichting ontvangt geen structurele subsidie of bijdrage in een eventueel tekort. De gemeente heeft ten behoeve van enige investeringen in kwaliteitsverbeteringen aan de stichting een drietal leningen verstrekt.

Overzicht verbonden partijen	
	Bestuurlijk vertegenwoordiger
<i>Publiekrechtelijke verbonden partijen, de gemeenschappelijke regeling</i>	
Sociale Dienst Noord West Fryslân	M. Vellinga Beemsterboer
Centrumregeling Sociaal Domein Fryslân	M. Vellinga Beemsterboer
Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)	Burgemeester M. Schrier
Veiligheidsregio Fryslân	Burgemeester M. Schrier
Samenwerkingsverband De Waddeneilanden	burgemeester M. Schrier
Welstandszorg Hûs en Hiem	R. de Jong
<i>Privaatrechtelijke verbonden partijen</i>	
N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin);	R. de Jong
N.V. Fryslân Miljeu Noardwest;	R. de Jong
N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland)	M. Vellinga Beemsterboer Burgemeester M. Schrier
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten;	Schrier
<i>Subsidie ontvanger verenigingen of stichtingen</i>	
Stichting Flidunen	M. Vellinga Beemsterboer
Stichting Aanloophaven	R. de Jong
Stichting Recreatiebelangen Vlieland	R. de Jong

Gemeenschappelijke regeling
Sociale Dienst Noord West Fryslân

Rechtsvorm	Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO)
Vestigingsplaats	Franeker
Doelstelling en openbaar belang	De Dienst heeft als doel het (doen) uitvoeren van taken van de deelnemende gemeenten op de terreinen van sociale zekerheid, maatschappelijke zorg, jeugdzorg en gesubsidieerde arbeid, voor zover een gemeente op één van deze terreinen geen uitdrukkelijk voorbehoud heeft gemaakt.
Relatie met beleidsprogramma	Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening
Deelnemende partijen	Waadhoeke, Harlingen, Terschelling, Vlieland.
Bestuurlijk belang	<p>Per 1 januari 2021 is de gemeenschappelijke regeling Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noordwest Fryslân vervallen en omgezet naar een bedrijfsvoeringorganisatie (BVO), tezamen met de gemeenten Waadhoeke, Harlingen en Terschelling. Er is een gezamenlijke beleidspool van deze vier gemeenten waarbij de pool daadwerkelijk als team een deel van de tijd fysiek bij elkaar zit. Ieder lid van het team is gekoppeld aan een expertise en aan een gemeente. Terschelling en Vlieland gaan op dit domein nog intensiever samenwerken en vormen één beleidsteam voor de eilanden en maken integraal onderdeel uit van de beleidspool.</p> <p>Bestuurlijk betekent dit dat zowel het college als de raad meer zeggenschap heeft over de inhoud van de lokale wetgeving (verordeningen) en het lokale beleid. Ook wordt het inkoopbeleid vanaf 1 januari 2021 niet meer vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van de Dienst, maar door de colleges van B&W van de gemeenten. Overige beleidskeuzes ontwikkeld door de beleidspool en vastgesteld door de gemeenten kunnen invloed hebben op de inkoop.</p> <p>Uiteindelijk wordt dit gehele proces uitgewerkt door de projectgroep omvorming BVO en worden er concrete afspraken gemaakt, gericht op het faciliteren van de samenwerking tussen beleid, contractmanagement en inkoop.</p>
Bestuurlijk aandeel	<p>De raad van de gemeente Waadhoeke wijst drie leden aan.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De raad van de gemeente Harlingen wijst twee leden aan. - De raad van de gemeente Terschelling wijst één lid aan. - De raad van de gemeente Vlieland wijst één lid aan. <p>De raad kan daarbij per lid één vaste plaatsvervanger aanwijzen.</p> <p>De raden van de gemeenten beslissen in de eerste vergadering van elke zittingsperiode over de aanwijzing van de leden van het algemeen bestuur.</p>
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	2024: € 127.312 bedrijfsvoeringskosten
Eigen vermogen	2022: € 654.806
Vreemd vermogen	2022: € 9.479.424
Solvabiliteitsindex	2022: 6,46
Financieel resultaat	2022: €0
Ontwikkelingen	
Risico's	

Centrumregeling Sociaal Domein Fryslân

Rechtsvorm	
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaar belang	De regeling wordt getroffen om de beleidsvoorbereiding ten behoeve van wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en participatie en de inkoop ten behoeve van wettelijke taken op het terrein van jeugdzorg en maatschappelijke ontwikkeling doelmatig en kwalitatief hoogwaardig te organiseren met de gezamenlijke Friese gemeenten.
Relatie met beleidsprogramma	
Deelnemende partijen	De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Achtkarspelen, Ameland, Dantumadeel, De Fryske Marren, Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden, Noardeast-Fryslân, Ooststellingwerf, Opsterland, Schiermonnikoog, Smallingerland, Súdwest-Fryslân, Terschelling, Tytsjerksteradiel, Vlieland, Waadhoeke en Weststellingwerf.
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijk aandeel	
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	Voor diensverlening en instandhouding in 2022: € 4.208
Eigen vermogen	
Vreemd vermogen	
Solvabiliteitsindex	
Financieel resultaat	
Ontwikkelingen	
Risico's	

Gemeenschappelijke regeling Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)		 Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk: gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)	
Vestigingsplaats	Grou	
Doelstelling en openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van taken en bevoegdheden op het gebied van het milieu- en omgevingsrecht in de ruime zin in het algemeen van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede taken en bevoegdheden op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.	
Relatie met het beleidsprogramma	Relatie met beleidsonderdeel milieu, ruimtelijke ordening en APV (omgevingswet)	
Deelnemende partijen	Alle Friese gemeenten en Wetterskip Fryslân en Provincie Fryslân	
Bestuurlijk belang	Gedeputeerde staten wijzen uit hun midden twee leden aan van het algemeen bestuur. De overige deelnemers wijzen elk uit hun midden een lid aan van het algemeen bestuur.	
Bestuurlijk aandeel		
Financieel belang		
Bijdrage gemeente	2024: € 84.500	
Eigen vermogen	2022: € 1.206.775	
Vreemd vermogen	2022: € 3.823.687	
Solvabiliteitsindex	2022: 24%	
Financieel resultaat	2022: € 72.032	
Ontwikkelingen	De FUMO in 2019 gestart met een traject om te komen tot een gedragen visie voor de FUMO 2021-2026.	
Risico's		

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doelstelling en openbaar belang	De regio heeft tot doel het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de gemeenten op de terreinen van: publieke gezondheidszorg, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing, het bevorderen van de multidisciplinaire samenwerking en coördinatie in de uitvoering van rampenbestrijding en crisisbeheersing, het in stand houden en beheren van een gemeenschappelijke meldkamer.	
Relatie met beleidsprogramma	Relatie met betrekking tot brandweer en rampenbestrijding en GGD.	
Deelnemende partijen	Alle Friese gemeenten	
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de regio bestaat overeenkomstig art. 11, lid 1 van de wet uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.	
Bestuurlijk aandeel	Burgemeester is portefeuillehouder. Iedere gemeente voor zich mag jaarlijks zienswijze geven over de kaderbrief (toekomstige ontwikkelingen), jaarrekening en begroting van de VRF.	
Financieel belang	Zie hiervoor ook risico's	
Bijdrage gemeente	Bijdrage 2024: € 356.031	
Eigen vermogen	2022: € 9.526.798	
Vreemd Vermogen	2022: € 81.044.780	
Solvabiliteitsindex	2022: 10,52%	
Financieel resultaat	2022: € 893.759	
Ontwikkelingen	Na vaststelling van dekkingsplan 2.0 (brandweer Fryslân) volgen de komende jaren extra investeringen met name ten behoeve van brandweer. Investeringen in zowel nieuwe (blus)voertuigen als ook nieuwe brandweerkazernes.	
Risico's	Door autonome omstandigheden (bijvoorbeeld invoering omgevingswet of stijging loonkosten) of door grote investeringen, bijvoorbeeld in nieuw brandweermaterieel, voertuigen en gebouwen (beleidsmatige ontwikkelingen). Risico's worden door alle gemeenten gezamenlijk gedragen.	

Gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsverband De Waddeneilanden	
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Vestigingsplaats	Harlingen
Doelstelling en openbaar belang	<p>Het openbaar lichaam heeft als taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten • het uitdragen van het standpunt van de deelnemende gemeenten richting andere betrokken overheden; • overleg, coördinatie en afstemming ten aanzien van beleids- en beheersaspecten; • de organisatie van jaarlijkse themabijeenkomsten voor raads- en collegeleden van de deelnemende gemeenten, ter bespreking van gemeenschappelijke thema's; • samenwerking en ondersteuning ten aanzien van uitvoeringszaken van deelnemende gemeenten die te kennen hebben gegeven bij deze deelactiviteit betrokken te willen zijn; • het voorbereiden en uitvoeren van gemeenschappelijk beleid voor zover hiertoe door de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten aan het openbaar lichaam is opgedragen.
Relatie met het beleidsprogramma	<p>a. ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en milieu;</p> <p>b. gezondheidszorg, inclusief het ambulancevervoer;</p> <p>c. welzijn;</p> <p>d. onderwijs;</p> <p>e. openbare orde en veiligheid;</p> <p>f. verkeer en vervoer, o.a. de waddenveren;</p> <p>g. sociaaleconomisch beleid en arbeidsmarktbeleid;</p> <p>h. hulpverlening en brand- en rampenbestrijding;</p> <p>i. recreatie en toerisme;</p> <p>j. cultuur en cultuurhistorie</p> <p>k. natuur- en landschapsbescherming;</p> <p>l. samenwerking en ondersteuning op het gebied van bedrijfsvoering en dienstverlening aan de burger;</p> <p>m. voorts andere door de deelnemende gemeenten, overeenkomstig de bepalingen van deze regeling, opgedragen taken.</p>
Deelnemende partijen	Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling en Texel
Bestuurlijk belang	Het DB wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Het AB wordt gevormd door de voltallige colleges van de deelnemende gemeenten.
Bestuurlijk aandeel	Elk DB lid heeft in het DB 1 stem. In het AB heeft de gemeente Vlieland 2 van de 14 stemmen.
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	2024: € 84.590
Eigen vermogen	2022: € 344.626
Vreemd Vermogen	2022: € 331.530
Solvabiliteitsindex	2022: 50%
Financieel resultaat	2022: € 97.703
Ontwikkelingen	
Risico's	De gemeenschappelijke regeling "De Waddeneilanden" is een kleine organisatie met weinig personeel. De organisatie is kwetsbaar indien er sprake is van (langdurige) ziekte.

Gemeenschappelijke regeling “Welstandszorg Hûs en Hiem”		
Rechtsvorm		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doelstelling en openbaar belang	De gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen op het gebied van de bouwkundige, stedenbouwkundige en landschappelijke schoonheid in de provincie Fryslân.	
Relatie met beleidsprogramma		
Deelnemende partijen	Alle Friese gemeenten	
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit zoveel leden als het aantal deelnemende gemeenten bedraagt.	
Bestuurlijk aandeel		
Financieel belang		
Bijdrage gemeente	2022: € 13.062	
Eigen vermogen	2022: € 338.222	
Vreemd vermogen	2022: € 483.299	
Solvabiliteitsindex	2022: 41%	
Financieel resultaat	2022: € 109.336,-	
Ontwikkelingen		
Risico's		

N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin)

Rechtsvorm	N.V.
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaar belang	Het voorkomen, verwijderen, bewerken en verwerken van het Friese afval conform de voorgeschreven milieudoelstellingen tegen zo laag mogelijke kosten.
Relatie met het beleidsprogramma	
Deelnemende partijen	De Friese gemeenten, de Groningse gemeente Appingedam en Delfzijl, de Noord-Veluwse gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten en NV Irado (Capelle aan den IJssel, Schiedam, Vlaardingen, Barendrecht, Albrandswaard, Ridderkerk).
Bestuurlijk belang	Stemrecht naar rato aandelen bezit. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van € 20.420 (45 aandelen).
Bestuurlijk aandeel	
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	
Eigen vermogen	2022: € 70.303.000
Vreemd vermogen	2022: € 119.141.000
Solvabiliteitsindex	2022: 37,1%
Financieel resultaat	2022: € 7.870.000
Ontwikkelingen	
Risico's	

N.V. Fryslân Miljeu		
Rechtsvorm		
Vestigingsplaats	Leeuwarden	
Doelstelling en openbaarbelang	Het bevorderen en leveren van kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op het gebied van het verwijderen van afvalstoffen en het beheer van de openbare ruimte ten behoeve van de gemeenten en haar werkgebied.	
Relatie met beleidsprogramma		
Deelnemende partijen	12 Friese gemeenten en 2 Groningse gemeenten.	
Bestuurlijk belang	Via letteraandelen speciaal zeggenschap 'eigen' regiobedrijf. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van € 2.265.	
Bestuurlijk aandeel		
Financieel belang		
Bijdrage gemeente		
Eigen vermogen	2022: € 11.303.000	
Vreemd vermogen	2022: €23.497.000	
Solvabiliteitsindex	2022: 32,5%	
Financieel resultaat	2022: € 1.432.000	
Ontwikkelingen		
Risico's		

**N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland
(Stichting Kredietbank Nederland)**

Rechtsvorm	
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaar belang	Financiële dienstverlening aan personen die om wat voor reden dan ook niet bij een reguliere bankinstelling terecht kunnen.
Relatie met het beleidsprogramma	
Deelnemende partijen	
Bestuurlijk belang	Stemrecht naar rato kapitaalverstrekking. Omvang kapitaalverstrekking: € 908.
Bestuurlijk aandeel	
Financieel belang	
Bijdrage gemeente	
Eigen vermogen	2021: € 2.656.000
Vreemd vermogen	2021: € 37.636.000
Solvabiliteitsindex	2021: 6,6%
Financieel resultaat	
Ontwikkelingen	2021 meest recente cijfers op dit moment resultaat is negatief
Risico's	

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Rechtsvorm	N.V.
Vestigingsplaats	Den Haag
Doelstelling en openbaar belang	Uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden
Relatie met het beleidsprogramma	Dividend wordt verantwoord onder beleggingen en financieringsresultaat onder het programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen.
Deelnemende partijen	De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies, waterschappen en andere openbare lichamen
Bestuurlijk belang	vacant
Bestuurlijk aandeel	Stemrecht naar rato aandelenbezit. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van 3.510 dit is 0,00630 % van het totaal. In totaal zijn er 100 miljoen aandelen.
Financieel belang	De gemeente heeft een financieel belang van € 8.775.
Bijdrage gemeente	3.510 aandelen van € 2,50 nominaal, dividend in 2022 € 139 miljoen
Eigen vermogen	2022: € 4.615.000.000
Vreemd vermogen	2022: € 107.459.000.000
Solvabiliteitsindex	2022: 4%
Financieel resultaat	2022: € 300.000.000
Ontwikkelingen	Geen relevante ontwikkelingen
Risico's	Aandelen nominaal € 8.775 In de begroting wordt rekening gehouden met een dividend opbrengst van € 4.000

Subsidieverstrekker, verenigingen of stichtingen

Stichting Flidunen 	
Rechtsvorm	Privaatrechtelijk: Stichting
Vestigingsplaats	Vlieland
Doelstelling en openbaar belang	Bewoners en bezoekers van Vlieland de mogelijkheid bieden om te sporten en daarmee een gezonde leefstijl te stimuleren.
Relatie met beleidsprogramma	Stichting Flidunen is een uitvoerend orgaan van onze gemeentelijke doelstellingen op het gebied van sporten en het bevorderen van een actieve leefstijl
Deelnemende partijen	
Bestuurlijk belang	De stichting die het zwembad/sporthalcomplex exploiteert. Het college van B&W benoemt de bestuursleden van de stichting. Er is een huurovereenkomst voor het complex, dat in eigendom is bij de gemeente Vlieland. Daarnaast moeten de begroting en de jaarrekening worden goedgekeurd door het college van B&W.
Bestuurlijk aandeel	Stichting Flidunen is sinds de statutenwijziging van 8 maart 2011 te beschouwen als een gemeentelijke stichting, omdat: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bestuursleden worden benoemd en ontslagen door uw College (art. 5.1 van de statuten); 2. Voor een aantal rechtshandelingen is voorafgaande toestemming nodig van uw College (8.2); 3. De begroting en de jaarrekening van de stichting moeten worden goedgekeurd door uw College (art. 14); 4. Tot een statutenwijziging of tot opheffing van de stichting kan het bestuur van de stichting niet besluiten zonder voorafgaande goedkeuring van uw college; 5. Het vermogen na vereffening bij ontbinding toekomt aan de gemeente Vlieland.
Financieel belang	Indirect is er een financieel belang omdat bij het staken van de activiteiten door de stichting de gemeente als eigenaar de verantwoordelijkheid houdt voor het zwembad/sporthalcomplex. De gemeenteraad heeft in 2013 besloten te voorzien in de financiering van de stichting voor de uitvoering van het masterplan in de vorm van een langlopende geldlening tot een bedrag van € 325.000, restschuld per 01-01-2023 € 195.000
Bijdrage gemeente	2023: € 387.500 en nog € 84.000 extra vanwege hoge energiekosten
Eigen vermogen	2021: € 46.419
Vreemd vermogen	2021: € 305.618
Solvabiliteitsindex	2021: 13%
Financieel resultaat	2021: € 23.726 2022 is nog niet aangeleverd.
Ontwikkelingen	Per 01-04-2021 is het bestuur van de Stichting Flidunen overgenomen door het bestuur van de Stichting Recreatiebelangen Vlieland.
Risico's	Er is op dit moment sprake van een structureel exploitatietekort. Flidunen beschikt zelf niet over reserves voor onderhoud of het opvangen van extra kosten voor bijvoorbeeld invalwerkzaamheden tijdens ziekte.

Stichting Aanloophaven Vlieland 	
Rechtsvorm	Stichting
Vestigingsplaats	Vlieland
Doelstelling en openbaar belang	Beheer en instandhouding van de aanloophaven.
Relatie met het beleidsprogramma	Stichting Aanloophaven is een uitvoerend orgaan van onze gemeentelijke doelstellingen op het gebied van recreatie.
Deelnemende partijen	
Bestuurlijk belang	Er is een huurovereenkomst voor de havenkom. De stichting ontvangt geen subsidie of bijdrage in een eventueel tekort. De stichting beheert de nieuwe aanloophaven waartoe een nieuwe huurovereenkomst is opgesteld. De stichting is verantwoordelijk voor het beheer, het onderhoud en de vervangingsinvesteringen voor het gehele havencomplex, exclusief de damwand die deel uitmaakt van de overdracht tussen Rijkswaterstaat en de gemeente. Het bestuurlijke belang bestaat er uit dat de stichting destijds is opgericht door de gemeente en dat de bestuursleden worden benoemd (en eventueel ontslagen) door het college van burgemeester en wethouders. Bovendien moeten de begroting en de jaarrekening door het gemeentebestuur worden goedgekeurd.
Bestuurlijk aandeel	Stichting Aanloophaven een gemeentelijke stichting, omdat: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bestuursleden worden benoemd en ontslagen door uw College (art. 5.1 van de statuten d.d. 27-12-2010); 2. Voor een aantal rechtshandelingen is voorafgaande toestemming nodig van uw College (8.2); 3. De begroting en de jaarrekening van de stichting moeten worden goedgekeurd door uw College (art. 15); 4. Tot een statutenwijziging of tot opheffing van de stichting kan het bestuur van de stichting niet besluiten zonder voorafgaande goedkeuring van uw college; 5. Het vermogen na vereffening bij ontbinding toekomt aan de gemeente Vlieland (art. 17)
Financieel belang	De omvang van de totale begroting is: 2022: € 1.049.000,- (begroting) De jachthaven is een belangrijke pijler in de Vlielandse economie en een voornamelijk recreatieve voorziening voor het eiland, dus een gezonde bedrijfsvoering is belangrijk.
Bijdrage gemeente	De gemeente draagt financieel niet bij in de vorm van subsidie, maar wel met een lening die indertijd is verstrekt voor modernisering.
Eigen vermogen	2022: € 1.209.240
Vreemd vermogen	2022: € 375.799
Solvabiliteitsindex	2022: 76,3%
Financieel resultaat	2022: € 9.291
Ontwikkelingen	Het onderhoud van de jachthaven kent een onderhoudsplan, dat naar boven is bijgesteld naar € 140.000 per jaar.
Risico's	

Stichting Recreatiebelangen Vlieland kampeerterrein Stortemelk 	
Rechtsvorm	Stichting
Vestigingsplaats	Vlieland
Doelstelling en openbaar belang	Beheer en instandhouding camping Stortemelk is de hoofddoelstelling.
Relatie met beleidsprogramma	Stichting Recreatiebelangen Vlieland is een uitvoerend orgaan van onze gemeentelijke doelstellingen op het gebied van recreatie.
Deelnemende partijen	
Bestuurlijk belang	De stichting ontvangt geen structurele subsidie of bijdrage in een eventueel tekort. Het bestuurlijke belang bestaat er uit dat de stichting destijds is opgericht door de gemeente en dat de bestuursleden worden benoemd (en eventueel ontslagen) door het college van burgemeester en wethouders. Bovendien moeten de begroting en de jaarrekening door hen worden goedgekeurd. De gemeente heeft ten behoeve van enige investeringen in kwaliteitsverbeteringen aan de stichting een drietal leningen verstrekt waarvan de restschuld op 31 december 2021 respectievelijk € 350.000, € 672.857 en € 5.000.000 bedragen.
Bestuurlijk aandeel	
Financieel belang	<p>De omvang van de totale gerealiseerde bedrijfskosten zijn: 2022: € 5,2 mln</p> <p>De stichting Recreatiebelangen Vlieland, in het bijzonder de camping Stortemelk, is een belangrijke pijler in de Vlielandse economie en een voorname recreatieve voorziening voor het eiland, dus een gezonde bedrijfsvoering is belangrijk. Meer dan de helft van de toeristische bedden bevinden zich op deze camping. De camping heeft 3 leningen van de gemeente, waarvan het saldo per 1 januari 2023 € 5.916.786 bedraagt.</p>
Bijdrage Gemeente	De gemeente draagt financieel niet bij in de vorm van subsidie, maar wel met leningen.
Eigen vermogen	2022: € 6.902.590
Vreemd vermogen	2022: € 8.783.453
Solvabiliteitsindex	2022: 43,7%
Financieel resultaat	2022: € 82.213
Ontwikkelingen	<p>In 2018 zijn 18 boshuisjes gerealiseerd, waarmee fase 1 was afgesloten. In 2020 zijn voorbereidingen getroffen voor fase 2. De boshuisjes fase 2 zijn in 2021 gerealiseerd.</p> <p>In 2021 is gestart met vernieuwing van de kampwinkel en personeelshuisvesting in 2022 komen deze gereed</p> <p>Ontwikkelingen zijn vastgelegd in een investeringsplan bij de begroting van de SRV.</p>
Risico's	

Paragraaf 7

Grondbeleid

De gemeente voert geen actief grondbeleid. Incidenteel wordt ingespeeld op de mogelijkheid percelen in de dorpskom aan te kopen van particulieren om vervolgens deze percelen in te zetten voor de volkshuisvesting.

Een meer actief grondbeleid zoals elders veelal gebruikelijk is, is niet mogelijk aangezien alle gronden buiten de bebouwde kom in eigendom zijn bij en beheerd worden door de rijksoverheid (Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat, defensie).

Paragraaf 8: Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

Per 1 mei 2022 vervangt de Wet open overheid (hierna: de Woo)¹ de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: de Wob). Hoewel de Woo inhoudelijk veel lijkt op de Wob, is nieuw dat in artikel 3.5 van de Woo het volgende is opgenomen:

Artikel 3.5. Openbaarheidsparagraaf

Een bestuursorgaan besteedt in de jaarlijkse begroting dan wel de jaarlijkse begroting van het openbaar lichaam of de rechtspersoon waarvan het bestuursorgaan deel uitmaakt, aandacht aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en doet in de jaarlijkse verantwoording verslag van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

De Woo

De Woo erkent dat een goede informatiehuishouding van belang is om de doelen van de wet te bereiken. De Woo bevat daarom een algemene zorgplicht om documenten in goede, geordende en toegankelijke staat te houden, bepaalt dat er in de begroting en in de jaarlijkse verantwoording van elke gemeente een openbaarheidsparagraaf moet worden opgenomen en schrijft voor dat er maatregelen worden getroffen ten behoeve van het duurzaam toegankelijk maken van digitale documenten. Er komt een 'Adviescollege openbaarheid en informatiehuishouding'. Journalisten, wetenschappers of andere groepen 'met een beroepsmatig belang bij het gebruik van publieke informatie' kunnen bij het Adviescollege klagen over de wijze waarop bestuursorganen informatie openbaar maken. Bestuursorganen moeten over tenminste één Woo-contactpersoon beschikken ter beantwoording van vragen van het publiek over de beschikbaarheid van informatie. Bij de gemeente Vlieland is de beleidsmedewerker bestuurlijk juridische zaken aangewezen als Woo-contactpersoon².

Verplichting actief openbaar maken

De belangrijkste verandering die de Woo met zich meebrengt ten opzichte van de Wob is dat de Woo veel meer verplicht tot het actief en uit eigen beweging openbaar maken van documenten. De wet moet er ook voor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Deze actieve openbaarmakingsplicht zal in de toekomst steeds zwaarder gaan wegen. De overheid voert namelijk stapsgewijs een actieve openbaarmakingsplicht in. Zodoende zal het onderwerp Wet open overheid en de actieve openbaarmaking ook steeds terugkeren in de jaarverslagen.

Praktische informatie

Praktisch

Bij actieve openbaarmaking kan het gaan over kwantitatieve en kwalitatieve informatie over de toepassing van artikelen 3.1 en 3.3. van de Woo maar ook of er overzichten op grond van artikel 3.3a van de Woo zijn openbaar gemaakt.

Kwantitatief

Er zijn in 2022 negen Wob/Woo verzoeken ontvangen.

Kwalitatief

Zeer diverse informatie werd onder de Wob/ Woo opgevraagd:

- Handhavingsoverzichten
- Verschillende informatieverzoeken over informatie bij de Dienst (Wmo enzovoort)
- Informatie over de WOZ
- Overzichten Wob-Woo
- Beleid sexwerkers

---

¹ Vindplaats: wetten.nl - Regeling - Wet open overheid - BWBR0045754

² <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2022-264748.pdf>

Overzichten

Er zijn nog geen overzichten op grond van 3.3a van de Woo openbaar gemaakt in 2022. Dit komt omdat artikel 3.3 lid 1 en lid 2 van de Woo trapsgewijs in werking treden en op dit moment nog geen werking hebben. Het is nog niet bekend wanneer deze artikelen wel in werking gaan treden.

Recapitulatie

lasten en baten

omschrijving	rekening 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten						
0, Algemeen Bestuur	1.277.239	916.196	970.885	1.056.900	1.098.050	1.135.370
1, Openbare Orde en Veiligheid	416.146	476.930	534.493	556.546	573.106	587.290
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat	3.230.433	402.587	400.978	407.086	410.156	419.142
3, Economische Zaken	701.103	931.423	798.662	768.682	761.527	750.357
4, Onderwijs	481.589	531.112	468.249	469.414	473.592	464.954
5, Cultuur en Recreatie	956.625	1.050.048	959.030	927.527	916.316	914.317
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening	1.350.834	1.619.997	1.604.997	1.613.547	1.637.426	1.659.555
7, Volksgezondheid en Milieu	1.138.260	1.474.406	1.333.854	1.388.726	1.468.334	1.480.721
8, Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	310.320	534.449	521.107	475.062	453.082	460.808
9, Heffen belastingen en uitvoering WOZ	93.421	173.546	123.521	123.500	123.483	123.483
Overhead	1.907.175	2.217.011	2.318.927	2.401.001	2.480.900	2.565.473
Vennootschapsbelasting (VpB)	0	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Sub-totaal programma's lasten	11.863.147	10.337.705	10.044.704	10.197.992	10.405.970	10.571.470
Algemene dekkingsmiddelen						
lokale belastingen	0	0	0	0	0	0
algemene uitkeringen	0	0	0	0	0	0
beleggingen en financieringsresultaat	140	131	116	101	93	88
saldo financieringsfunctie	35.787	34.964	31.892	28.816	25.742	22.669
overige algemene dekkingsmiddelen	299.755	213.248	121.832	128.243	133.856	139.003
Sub-totaal algemene dekkingsmiddelen lasten	335.683	248.343	153.840	157.160	159.691	161.760
Onvoorzien	0	196.200	211.700	338.600	460.600	570.600
Totaal lasten	12.198.829	10.782.248	10.410.244	10.693.752	11.026.261	11.303.830
Baten						
0, Algemeen Bestuur	145.909	128.000	128.000	128.000	128.000	128.000
1, Openbare Orde en Veiligheid	33.739	24.700	24.700	24.700	24.700	24.700
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat	11.797	31.361	11.361	11.361	11.361	11.361
3, Economische Zaken	410.083	423.050	406.800	399.950	393.100	386.250
4, Onderwijs	162.187	185.729	87.000	87.000	87.000	87.000
5, Cultuur en Recreatie	336.219	261.315	211.001	211.001	211.001	211.001
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening	454.423	583.637	612.065	612.056	612.063	611.994
7, Volksgezondheid en Milieu	859.596	1.178.484	1.038.698	1.041.130	1.072.545	1.089.308
8, Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	88.152	90.400	90.400	90.400	90.400	90.400
9, Heffen belastingen en uitvoering WOZ	8.833	0	0	0	0	0
Overhead	8.516	25.000	3.500	0	0	0
Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
Sub-totaal programma's baten	2.519.453	2.931.676	2.613.525	2.605.598	2.630.170	2.640.014

omschrijving	rekening 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Algemene dekkingsmiddelen						
lokale belastingen	2.674.591	2.759.900	2.877.354	2.920.508	2.964.310	3.008.769
algemene uitkeringen	4.294.914	4.280.000	4.591.000	4.855.000	4.633.000	4.723.000
beleggingen en						
financieringsresultaat	8.003	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
saldo financieringsfunctie	46.147	34.966	31.891	28.815	25.740	22.664
overige algemene						
dekkingsmiddelen	246.203	172.882	112.850	117.916	123.600	126.061
Sub-totaal algemene	7.269.858	7.251.748	7.617.095	7.926.239	7.750.650	7.884.493
dekkingsmiddelen baten						
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	9.789.311	10.183.424	10.230.620	10.531.837	10.380.820	10.524.507
Saldo programma's en algemene						
dekkingsmiddelen						
(exclusief mutaties reserves)	-2.409.518	-598.824	-179.624	-161.915	-645.441	-779.322
Toevoegingen aan reserves	403.106	900.000	520.000	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	3.979.644	1.416.134	733.297	262.061	289.824	304.590
Saldo programma's en algemene						
dekkingsmiddelen						
(inclusief mutaties reserves)	1.167.020	-82.690	33.672	100.146	-355.618	-474.733

Vaststellingsbesluit

Aldus vastgesteld in de
openbare vergadering van
de raad van de gemeente
Vlieland op 30 oktober 2023

M. Schrier,
burgemeester

M. Brinksma,
griffier

Financiële begroting

Algemene Uitkering gemeentefonds

De hoogte van de Algemene Uitkering gemeentefonds is berekend op basis van de mei circulaire 2023.

Onderstaand overzicht geeft weer hoe de te verwachten gelden in 2024 zijn verdeeld over de clusters

Cluster	Totaalbedrag	w.v. algemene uitkering
Sociale basisvoorzieningen	290.012	290.012
Participatie	132.703	121.625
Individuele voorzieningen Wmo	392.875	392.875
Individuele voorzieningen Jeugd	403.977	403.977
Bestuur en ondersteuning	1.160.142	1.160.142
Orde en veiligheid	320.927	292.362
Onderwijs	243.154	240.337
Sport, cultuur enrecreatie	299.864	299.864
Infrastructuur, ruimte en milieu	1.981.845	1.967.207
Overig	163.963	163.963
Overige eigen middelen	-201.087	-201.087
Onroerendezaakbelasting	-597.783	-597.783
Totaal	4.590.592	4.533.494

Op basis van de mei circulaire 2023 is meerjarig de in de onderstaande tabel opgenomen uitkering te verwachten.

Algemene uitkering	2024	2025	2026	2027
uitkeringsbasis (voor uitkeringsfactor)	3.864.824	3.845.260	3.796.868	3.795.852
uitkeringsbasis (na uitkeringsfactor)	5.391.430	5.656.377	5.440.912	5.541.943
inkomstenmaatstaven	-562.908	-581.900	-588.421	-595.017
suppletie nieuwe verdeling GF	-295.028	-277.118	-277.118	-277.118
Totaal algemene uitkering	4.533.494	4.797.359	4.575.373	4.669.809
Integratie-uitkeringen				
participatie	8.597	8.697	8.697	8.698
Totaal integratie-uitkeringen	8.597	8.697	8.697	8.698
Decentralisatie-uitkeringen				
armoedebestrijding kinderen	2.481	2.481	2.481	2.481
extra capaciteit BOA's	28.565	28.565	28.565	28.565
vergunningverlening, toezicht en handhaving	10.215	10.215	10.215	10.215
voorschoolse voorziening peuters	2.817	2.817	2.817	2.817
Wet kwaliteitsborging bouw	4.423	4.423	4.389	0
Totaal decentralisatie-uitkeringen	48.501	48.501	48.467	44.078
Totaal uitkering gemeentefonds	4.590.592	4.854.557	4.632.537	4.722.585

Algemene Uitkering	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027
Mei circulaire 2022	4.315.000	4.565.000	4.284.000	4.284.000
Mei circulaire 2023	4.591.000	4.855.000	4.633.000	4.723.000
Effect mei circulaire 2023 op de meerjarenbegroting	276.000	290.000	349.000	439.000

Geprognostiseerde balans, bestemmingsreserves en voorzieningen

Inleiding

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet voor de programmabegroting een meerjarige geprognosticeerde balans worden opgesteld, die aansluit op de jaarrekening 2022. Deze meerjarige balansprognose laat met name het verloop zien van de investeringen, de aangetrokken geldleningen en de mutaties in de reserves en voorzieningen. Er is rekening gehouden met de geplande investeringen voor de komende jaren.

Voor de overlopende passiva en de vlottende schuld met een looptijd < 1 jaar is een ruwe schatting gemaakt.

Begrotingsjaar T	2024					
	T-2	T-1	T	T+1	T+2	T+3
Activa	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
(im) Materiële vaste activa	26.109.800	27.144.400	27.826.000	27.865.800	27.461.700	26.837.900
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	32.400	32.400	32.400	32.400	32.400	32.400
Financiële vaste activa: Leningen	6.495.200	6.166.200	5.837.100	5.508.000	5.180.300	4.852.700
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	0	0	0	0	0	+
Totaal Vaste Activa	32.637.400	33.343.000	33.695.500	33.406.200	32.674.400	31.723.000
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	4.900	4.900	4.900	4.900	4.900	4.900
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen						
Uitzettingen <1 jaar	4.360.000	2.360.000	2.360.000	2.360.000	2.360.000	2.360.000
Liquide middelen	107.500	87.300	-1.640.700	-2.759.900	-3.862.900	-4.883.800
Overlopende activa	1.706.400	1.206.400	1.206.400	1.206.400	1.206.400	1.206.400
Totaal Vlottende Activa	6.178.800	3.658.600	1.930.600	811.400	-291.600	-1.312.500
Totaal Activa	38.816.200	37.001.600	35.626.100	34.217.600	32.382.800	30.410.500
Passiva	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Reserves	3.765.600	4.416.500	4.120.500	3.892.200	3.702.500	3.042.300
Resultaat boekjaar	1.167.000	-82.700	33.700	100.100	-355.600	-474.700
Voorzieningen	4.737.400	4.488.900	4.216.300	3.899.300	3.645.900	3.395.700
Vaste schuld	27.772.100	26.804.800	25.881.500	24.951.900	24.015.900	23.073.100
Totaal Vaste Passiva	37.442.100	35.627.500	34.252.000	32.843.500	31.008.700	29.036.400
Vlottende schuld	266.000	266.000	266.000	266.000	266.000	266.000
Overlopende passiva	1.108.100	1.108.100	1.108.100	1.108.100	1.108.100	1.108.100
Totaal Vlottende Passiva	1.374.100	1.374.100	1.374.100	1.374.100	1.374.100	1.374.100
Totaal Passiva	38.816.200	37.001.600	35.626.100	34.217.600	32.382.800	30.410.500

Overzicht reserves

Conform artikel 20 van het BBV wordt hieronder het verloop van de reserves opgenomen.

Er zijn geen structurele reserve mutaties.

Het verloop wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven;

Reserves

	Saldo 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Bestemming resultaat 2023	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve	2.686.642		520.000		-82.690	2.083.952
Bestemmingsreserves						
- Gebiedsontwikkeling en toerisme	0					0
- Onderhoud gebouwen	0					0
- Automatiseringshulpmiddelen	0					0
- Welzijn en cultuur	0					0
- Ruimtelijke plannen en BWT	0					0
- Groot onderhoud wegen	0					0
- Strandvonderij	0					0
- Duurzaamheid	368.898		41.000			327.898
- RWS objecten	0					0
- Ouderen huisvesting	460.989		51.297			409.692
- Programma Waddeneilanden	900.000					900.000
- reserve tijdelijk personeel		520.000	121.000			399.000
Subtotaal	1.729.886	520.000	213.297	0	0	2.036.590
Nog te bestemmen resultaat t-1	0				82.690	0
Nog te bestemmen resultaat t	-82.690					33.674
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	4.416.528	520.000	733.297	0	0	4.120.542

Reserves

	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Bestemming resultaat 2024	Saldo 31-12-2025
Algemene reserve		0		33.674	2.117.626
Bestemmingsreserves					
- Gebiedsontwikkeling en toerisme					0
- Onderhoud gebouwen					0
- Automatiseringshulpmiddelen					0
- Welzijn en cultuur					0
- Ruimtelijke plannen en BWT					0
- Groot onderhoud wegen					0
- Strandvonderij					0
- Duurzaamheid		86.000			241.898
- RWS objecten					0
- Ouderen huisvesting		48.061			361.631
- Programma Waddeneilanden					900.000
- reserve tijdelijk personeel		128.000			271.000
Subtotaal	0	262.061	0	0	1.774.529
Nog te bestemmen resultaat t-1				-33.674	0
Nog te bestemmen resultaat t					100.147
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	0	262.061	0	0	3.892.155

Reserves

	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Bestemming resultaat 2025	Saldo 31-12-2026
Algemene reserve		0		100.147	2.217.773
Bestemmingsreserves					
- Gebiedsontwikkeling en toerisme					0
- Onderhoud gebouwen					0
- Automatiseringshulpmiddelen					0
- Welzijn en cultuur					0
- Ruimtelijke plannen en BWT					0
- Groot onderhoud wegen					0
- Strandvonderij					0
- Duurzaamheid		111.000			130.898
- RWS objecten					0
- Ouderen huisvesting		44.824			316.808
- Programma Waddeneilanden					900.000
- reserve tijdelijk personeel		134.000			137.000
Subtotaal	0	289.824	0	0	1.484.706
Nog te bestemmen resultaat t-1				-100.147	0
Nog te bestemmen resultaat t					-355.619
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	0	289.824	0	0	3.702.478

Reserves

	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Bestemming resultaat 2026	Saldo 31-12-2027
Algemene reserve		0		-355.619	1.862.154
Bestemmingsreserves					
- Gebiedsontwikkeling en toerisme					0
- Onderhoud gebouwen					0
- Automatiseringshulpmiddelen					0
- Welzijn en cultuur					0
- Ruimtelijke plannen en BWT					0
- Groot onderhoud wegen					0
- Strandvonderij					0
- Duurzaamheid		126.000			4.898
- RWS objecten					0
- Ouderen huisvesting		41.590			275.218
- Programma Waddeneilanden					900.000
- reserve tijdelijk personeel		137.000			0
Subtotaal	0	304.590	0	0	1.180.116
Nog te bestemmen resultaat t-1				355.619	0
Nog te bestemmen resultaat t					0
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	0	304.590	0	0	3.042.270

Overzicht voorzieningen

Conform artikel 20 van het BBV wordt hieronder het verloop van de voorzieningen opgenomen:

Voorzieningen

	Saldo 31-12-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2023
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's					
- Wethouderpensioenen	629.662	50.000		64.595	615.067
- Wachtgeld wethouders	0			0	0
- Herstel Duinwijk	5.600				5.600
- Vaststellingsovereenkomst onderwijs	0			0	0
- Voorziening Koekoek v. Kammen Muller	200.772				200.772
- Voorziening verlofsparen	20.300				20.300
- Aanvulling WW 36 maanden	0				0
Onderhoudsegalisatievoorzieningen					
- Riolering	693.214	0		150.820	542.394
- Waterstaatsobjecten	2.209.492	25.000		72.639	2.161.853
- Wegen	657.664	189.443		193.517	653.590
- Gebouwen	320.695	120.000		151.350	289.345
Totaal	4.737.400	384.443	0	632.921	4.488.921

Voorzieningen

	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo
				31-12-2024				31-12-2025
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's								
- Wethouderpensioenen	50.000		40.000	625.067	50.000		41.000	634.067
- Wachtgeld wethouders				0				0
- Herstel Duinwijck				5.600				5.600
- Vaststellingsoveréénkomst onderwijs			0	0			0	0
- Voorziening Koekoek v. Kammen Muller				200.772				200.772
- Voorziening verlofsparen				20.300				20.300
- Aanvulling WW 36 maanden				0				0
Onderhoudsegalisatievoorzieningen								
- Riolering	0		65.173	477.221	0		52.029	425.192
- Waterstaatsobjecten	25.000		60.639	2.126.214	25.000		58.639	2.092.575
- Wegen	127.108		251.103	529.594	123.901		347.070	306.426
- Gebouwen	120.000		177.850	231.495	120.000		137.150	214.345
Totaal	322.108	0	594.765	4.216.264	318.901	0	635.888	3.899.278

Voorzieningen

	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo
				31-12-2026				31-12-2027
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's								
- Wethouderpensioenen	50.000		41.000	643.067	50.000		41.000	652.067
- Wachtgeld wethouders				0				0
- Herstel Duinwijk				5.600				5.600
- Vaststellingsovereenkomst onderwijs				0				0
- Voorziening Koekoek v. Kammen Muller				200.772				200.772
- Voorziening verlofsparen				20.300				20.300
- Aanvulling WW 36 maanden				0				0
Onderhoudsegalisatievoorzieningen								
- Riolering	0		68.289	356.903	0		68.289	288.614
- Waterstaatsobjecten	25.000		58.639	2.058.936	25.000		56.639	2.027.297
- Wegen	124.485		274.103	156.807	125.665		274.103	8.369
- Gebouwen	120.000		130.850	203.495	120.000		130.850	192.645
Totaal	319.485	0	572.881	3.645.881	320.665	0	570.881	3.395.665

Berekening EMU-saldo

Binnen de Europese Unie zijn het EMU-saldo en de EMU-schuld de belangrijkste indicatoren voor de gezondheid van de overheidsfinanciën. Het saldo bestaat niet alleen uit een begrotingstekort of –overschot van het Rijk; ook gemeenten, provincies, waterschappen en WGR-plus regio's dragen aan in het EMU-saldo en de EMU-schuld.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 19) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken.

De begroting van de Gemeente Vlieland is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten.

Het EMU saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel.

Bij het opstellen van de begroting luidt het advies: kijk niet naar de individuele EMU-referentiewaarde van de gemeente. Het ene jaar kan het EMU-saldo van een gemeente een tekort vertonen en het andere jaar een overschot. Dit komt door de schommelingen in de hoogte van de investeringen. Alle plussen en minnen van gemeenten opgeteld geeft normaal geen probleem met het EMU-tekort. Pas als nationaal blijkt dat gemeenten het plafond van het EMU-tekort gaan overschrijden, kan van gemeenten worden gevraagd het individuele EMU-tekort van de lopende begroting te verminderen.

Omschrijving	T-1	T	T+1	T+2	T+3
	2023	2024	2025	2026	2027
	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
	Volgens realisatie tot en met sept. 2023, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2024	Volgens	Volgens	Volgens
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-599	-180	-162	-645	-779
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	1.035	682	40	-404	-624
3. Mutatie voorzieningen	-249	-273	-317	-253	-250
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0	0	0
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-1.882	-1.134	-519	-495	-406

Overhead

Overheadkosten per Taakveld			
Taakveld	Omschrijving taakveld	Bedrag kosten 2024	Overhead 2024
0.1	Bestuur	864.604	247.791
0.2	Burgerzaken	164.132	47.039
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-33.223	-9.521
0.4	Overhead	2.318.927	
0.5	Treasury	32.008	9.173
0.61	OZB woningen	50.000	14.330
0.64	Belastingen overig	73.521	21.071
0.8	Overige baten en lasten	333.532	95.588
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	10.000	2.866
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	344.434	98.713
1.2	Openbare orde en veiligheid	190.059	54.470
2.1	Verkeer en Vervoer	390.978	112.052
2.3	Recreatieve havens	193.951	55.585
3.1	Economische ontwikkeling	355.265	101.817
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.823	1.096
4.2	Onderwijshuisvesting	322.118	92.317
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	146.130	41.880
5.1	Sportbeleid en activering	454.686	130.310
5.2	Sportaccommodaties	118.794	34.046
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	24.400	6.993
5.4	Musea	150.400	43.104
5.6	Media	89.000	25.507
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	367.174	105.230
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	148.949	42.688
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	254.654	72.982
6.3	Inkomensregelingen	172.624	49.473
6.5	Arbeidsparticipatie	15.050	4.313
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	115.590	33.127
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	103.293	29.603
6.71c	Dagbesteding (WMO)	2.781	797
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	125.792	36.051
6.73A	Pleegzorg	742	213
6.74a	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	142	41
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	590.297	169.176
6.81a	Beschermd wonen (WMO)	27.407	7.855
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	3.360	963
7.1	Volksgezondheid	103.214	29.581
7.2	Riolering	211.477	60.608
7.3	Afval	537.355	154.003
7.4	Milieubeheer	415.958	119.211
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	72.250	20.706
8.1	Ruimte en leefomgeving	264.804	75.891
8.3	Wonen en bouwen	279.792	80.187
	Totale directe kosten	10.410.244	2.318.927
	Overhead	-2.318.927	
	Grondslag	8.091.318	
	Overhead als %-aandeel van alle kosten	22%	
	Overhead als %-opslag van de structurele gemeentelijke kosten	28,6594%	

Overzicht van incidentele baten lasten (meerjaren-)begroting Vlieland 2024 - 2027

Om vast te kunnen stellen dat er sprake is van een structureel begrotingsevenwicht is het van belang dat inzicht bestaat in welke geraamde baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. Op grond van artikel 19 BBV moeten de incidentele baten en lasten limitatief per programma en meerjarig inzichtelijk worden gemaakt.

Een gemeente voert structurele taken uit, structurele baten en lasten zijn dan ook de regel incidentele baten en lasten zijn de uitzondering.

In principe zijn alle stortingen in en onttrekkingen aan reserves incidenteel van aard.

Baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen waarbij een onvoorwaardelijke einddatum bekend is, kunnen eventueel in aanmerking komen om als incidentele baten of lasten te worden gezien. Ze moeten echter niet verward worden met incidentele afwijkingen t.o.v. structurele budgetten. Deze worden overigens in voorkomende gevallen bij de programma's toegelicht.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Lasten				
4. Economie				
<u>Toerismebeleid</u>				
Toerisme is de belangrijkste economische pijler van het eiland. Het is van belang dat deze sector ook in de toekomst vitaal blijft en dat dat gebeurt in een goede balans met de inwoners en de natuur op het eiland. In de afgelopen jaren is het aantal toeristen dat ons eiland bezoekt gegroeid. Dit heeft op het gebied van werkgelegenheid en voorzieningen positieve effecten. Tegelijkertijd is het van groot belang om een goede balans te behouden tussen de leefbaarheid voor de inwoners enerzijds en de recreatiedruk anderzijds. Om dit in goede banen te leiden wordt het huidige toeristische beleid geactualiseerd.	15.000			
6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening				
<u>kosten ouderenhuisvesting</u>				
ingroepad, er is voor 4 jaar een extra bedrag begroot (zie mutatie reserve ouderenhuisvesting)	50.000	50.000	50.000	50.000
<u>Wmo</u>				
Er wordt een integraal programma opgesteld door de gemeente en haar maatschappelijke partners. Om een goede start te maken, zal er tijdelijk een penvoerder aangesteld worden om dit van de grond te krijgen. Uiteraard wordt daarbij gebruik gemaakt van de mogelijkheden en ervaring binnen de eigen organisatie en de gemeentelijke partners.	5.000			
8. Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting				
<u>Kosteninvoering omgevingswet</u>				
Incidentele budgetten	64.000	23.000		
<u>Tijdelijke uitbreiding formatie:</u>				
Door o.a. het binnenhalen van de Regio Deal, de daadwerkelijke invoering van de Omgevingswet in combinatie met een uitgebreid Raadsbreed programma is het noodzakelijk te investeren in de personele capaciteit. Voor een deel bestaat dit uit tijdelijk (tot ca. 2028) extra werk, met name daar waar het gaat om de projecten e.d. die voortvloeien uit de Regio Deal. De totale kosten van €520.000 worden gedekt uit de reserve tijdelijk personeel.	121.000	128.000	134.000	137.000
<u>Tijdelijke uitbreiding formatie duurzaamheid</u>				
Gemeenten spelen een belangrijke rol in de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Het uitvoeren van het klimaatakkoord is een grote uitdaging voor gemeenten en provincies. Het kabinet onderkent dat het essentieel is dat gemeenten en provincies over de benodigde kennis, expertise en uitvoeringscapaciteit beschikken. Het kabinet heeft voor 2023, 2024 en 2025 middelen beschikbaar gesteld om extra personeel aan te trekken en kennis te vergroten. Deze middelen zijn onder de dekkingsmiddelen opgenomen. Voor de jaren 2026 en 2027 zijn de middelen nog niet toegezegd maar in de nog van de provincie te ontvangen richtlijnen zal zijn opgenomen dat wij er in onze meerjarenraming vanuit mogen gaan dat ook in deze jaren het rijk deze middelen beschikbaar zal stellen.	67.000	71.000	74.000	78.000
9. Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen				
<u>Toevoeging aan de bestemmingsreserve tijdelijk personeel</u>				
Onttrekking uit de algemene reserve	520.000			
Totaal lasten	842.000	272.000	258.000	265.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Baten				
6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening				
<u>1. Onttrekking bestemmingsreserve ouderenhuisvesting</u>				
De resultaten van de exploitatie van het nieuwe vastgoed Boswijk worden geegaliseerd in de reserve ouderenhuisvesting zodat die niet ten gunste of ten laste komen van de algemene middelen.	51.297	48.061	44.824	41.590
7. Volksgezondheid en milieu				
<u>2. Onttrekking bestemmingsreserve duurzaamheid</u>				
De lasten voor het uitvoeringsprogramma duurzaamheid worden gedekt door bijdragen uit de bestemmingsreserve duurzaamheid.	41.000	86.000	111.000	126.000
9. Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
<u>3. Onttrekking aan de algemene reserve</u>				
Storting in de reserve tijdelijk personeel	520.000			
<u>3. Onttrekking aan de bestemmingsreserve tijdelijke personeel</u>				
Ten behoeve van de tijdelijke formatie-uitbreiding.	121.000	128.000	134.000	137.000
Totaal baten	733.297	262.061	289.824	304.590

Verdeling taakvelden programma's

omschrijving	rekening 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten						
0, Algemeen Bestuur						
0.1 Bestuur	825.119	817.933	864.604	901.879	929.654	958.686
0.2 Burgerzaken	131.424	147.339	164.132	172.172	179.245	185.534
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	320.695	-49.075	-57.850	-17.150	-10.850	-8.850
0.4 Overhead	1.907.175	2.217.011	2.318.927	2.401.001	2.480.900	2.565.473
1, Openbare Orde en Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	349.495	378.957	344.434	360.522	371.815	382.298
1.2 Openbare orde en veiligheid	66.651	97.973	190.059	196.024	201.291	204.992
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
2.1 Verkeer en Vervoer	3.214.877	380.587	390.978	397.086	400.156	409.142
2.3 Recreatieve havens	15.556	22.000	10.000	10.000	10.000	10.000
3, Economische Zaken						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
2.3 Recreatieve havens	195.885	190.021	183.951	178.362	174.719	171.975
3.1 Economische ontwikkeling	263.638	342.064	355.265	336.768	333.302	322.871
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.963	3.898	3.823	3.761	3.715	3.220
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	234.886	384.290	244.473	238.641	238.641	238.641
8.3 Wonen en bouwen	2.731	11.150	11.150	11.150	11.150	13.650
4, Onderwijs						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	320.244	319.981	322.118	319.216	320.303	309.490
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	161.345	211.130	146.130	150.198	153.289	155.464
5, Cultuur en Recreatie						
5.1 Sportbeleid en activering	498.633	538.718	454.686	454.653	444.621	444.589
5.2 Sportaccommodaties	75.420	121.973	118.794	87.367	86.215	84.267
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	37.159	24.400	24.400	24.400	24.400	24.400
5.4 Musea	149.565	150.400	150.400	150.400	150.400	150.400
5.6 Media	69.510	75.000	89.000	89.000	89.000	89.000
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	122.238	107.757	118.451	118.407	118.380	118.361
7.1 Volksgezondheid	140	28.500	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	3.960	3.300	3.300	3.300	3.300	3.300
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.500	4.250	4.250	4.250	4.250	4.250

omschrijving	rekening 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	54.491	186.792	148.949	152.416	155.578	158.493
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	176.881	131.635	254.654	258.859	266.448	272.749
6.3 Inkomensregelingen	241.152	197.165	172.624	178.555	184.935	191.030
6.5 Arbeidsparticipatie	13.423	13.106	15.050	15.426	15.735	16.050
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	65.457	109.427	115.590	120.168	124.372	128.609
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	93.725	106.751	103.293	105.776	107.812	109.889
6.71c Dagbesteding (WMO)	0	0	2.781	2.826	2.862	2.900
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	79.273	146.155	125.792	128.937	131.515	134.147
6.73a Pleegzorg	0	0	742	761	776	791
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	142	146	148	151
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	450.332	599.015	590.297	587.757	585.129	582.454
6.81a Beschermd wonen (WMO)	11.606	22.221	27.407	27.407	27.407	27.407
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	2.525	2.500	3.360	3.443	3.513	3.583
7.1 Volksgezondheid	2.835	4.100	6.400	6.400	6.400	6.400
8.3 Wonen en bouwen	157.635	96.879	33.666	20.419	20.546	20.653
7, Volksgezondheid en Milieu						
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
0.10 Mutaties reserves	102.753	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	79.517	94.969	96.814	100.376	98.475	99.990
7.2 Riolering	179.632	274.035	211.477	224.558	243.708	228.916
7.3 Afval	463.978	516.579	537.355	526.983	556.931	559.242
7.4 Milieubeheer	361.823	527.530	415.958	470.530	503.419	526.907
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	53.310	61.294	72.250	66.279	65.801	65.667
8, Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting						
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.418	9.000	24.628	24.628	24.628	24.628
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
8.1 Ruimte en leefomgeving	155.038	318.031	264.804	218.571	191.869	196.394
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-1.966	0	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	155.831	207.418	231.675	231.863	236.586	239.787
9, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen						
0.5 Treasury	35.928	35.095	32.008	28.917	25.835	22.756
0.61 OZB woningen	38.006	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
0.64 Belastingen overig	55.415	123.546	73.521	73.500	73.483	73.483
0.8 Overige baten en lasten	299.755	409.448	333.532	466.843	594.456	709.603
0.10 Mutaties reserves	300.353	900.000	520.000	0	0	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	1.167.020	-82.690	0	0	0	0
Totaal lasten	13.768.955	11.599.558	10.930.244	10.693.752	11.026.261	11.303.830

omschrijving	rekening 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Baten						
0, Algemeen Bestuur						
0.1 Bestuur	19.642	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
0.2 Burgerzaken	126.267	112.000	112.000	112.000	112.000	112.000
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	0	0
0.4 Overhead	8.516	25.000	3.500	0	0	0
1, Openbare Orde en Veiligheid						
0.10 Mutaties reserves	2.236	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	299	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	33.440	24.700	24.700	24.700	24.700	24.700
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat						
0.10 Mutaties reserves	2.822.585	0	0	0	0	0
2.1 Verkeer en Vervoer	11.797	31.361	11.361	11.361	11.361	11.361
3, Economische Zaken						
0.10 Mutaties reserves	143.514	0	0	0	0	0
2.3 Recreatieve havens	231.671	235.400	232.000	232.000	232.000	232.000
3.1 Economische ontwikkeling	141.450	153.850	132.000	125.150	118.300	111.450
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.342	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	20.162	17.800	26.800	26.800	26.800	26.800
8.3 Wonen en bouwen	13.458	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000
4, Onderwijs						
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	78.583	87.000	87.000	87.000	87.000	87.000
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	83.604	98.729	0	0	0	0
5, Cultuur en Recreatie						
0.10 Mutaties reserves	50.000	0	0	0	0	0
5.1 Sportbeleid en activering	120.700	1	1	1	1	1
5.2 Sportaccommodaties	206.900	206.900	206.900	206.900	206.900	206.900
5.4 Musea	0	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	4.131	28.600	100	100	100	100
7.1 Volksgezondheid	140	21.814	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	4.348	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening						
0.10 Mutaties reserves	263.862	171.138	51.297	48.061	44.824	41.590
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.637	10.714	714	714	714	647
6.3 Inkomensregelingen	115.868	87.104	125.040	125.031	125.038	125.036
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	73	73	73	73
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	6.717	6.612	7.068	7.068	7.068	7.068
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	318.081	447.492	471.761	471.761	471.761	471.761
6.81a Beschermd wonen (WMO)	3.192	3.335	7.409	7.409	7.409	7.409

omschrijving	rekening 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
8.3 Wonen en bouwen	8.927	28.380	0	0	0	0
7, Volksgezondheid en Milieu						
0.10 Mutaties reserves	199.591	96.000	41.000	86.000	111.000	126.000
7.1 Volksgezondheid	33.653	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
7.2 Riolering	222.736	374.820	302.598	301.030	329.445	342.208
7.3 Afval	576.734	606.000	616.000	616.000	616.000	616.000
7.4 Milieubeheer	7.712	146.564	69.000	73.000	76.000	80.000
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	18.761	21.100	21.100	21.100	21.100	21.100
8, Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting						
0.10 Mutaties reserves	100.000	0	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	88.152	90.400	90.400	90.400	90.400	90.400
9, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen						
0.5 Treasury	54.149	38.966	35.891	32.815	29.740	26.664
0.61 OZB woningen	330.226	317.700	331.932	336.911	341.965	347.095
0.62 OZB niet-woningen	306.140	362.300	378.557	384.236	389.999	395.849
0.64 Belastingen overig	66.429	67.200	64.316	65.275	66.248	67.236
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	4.294.914	4.280.000	4.591.000	4.855.000	4.633.000	4.723.000
0.8 Overige baten en lasten	246.203	172.882	112.850	117.916	123.600	126.061
0.10 Mutaties reserves	397.856	1.148.996	641.000	128.000	134.000	137.000
3.4 Economische promotie	1.980.629	2.012.700	2.102.548	2.134.086	2.166.097	2.198.589
Totaal baten	13.768.955	11.599.558	10.963.917	10.793.898	10.670.643	10.829.097
Totaal generaal	0	0	-33.672	-100.146	355.618	474.733

Activa staat 2024

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1 januari	Vermeer- dering	Vermin- dering	Afschrijving	Extra afschrijving	Correctie afschrijving	Aflossing	Extra aflossing	Rente	Extra rente	Boekwaarde 31 december	Kapitaal- lasten	Activiteit
	Balanscode A121 Materiële vaste activa: Gronden en terreinen													
	Nut: Economisch													
ACT2013405	grond vm. meetverblijf c.a.	150.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.989,00	0,00	150.000,00	1.989,00	EP000047
ACT2013500	grond huisartsenpraktijk Molenglop 6 INV2013.08	231.700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.072,34	0,00	231.700,00	3.072,34	EP000153
ACT2013503	grond West End INV2013.10	10.193,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	135,16	0,00	10.193,00	135,16	EP000118
ACT2014001	grond nieuwe school INV201303	60.752,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	805,58	0,00	60.752,95	805,58	EP000290
ACT2014500	Uiterton grond	450.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.967,00	0,00	450.000,00	5.967,00	EP000009
ACT2019100	helihaven, terrein	75.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	994,50	0,00	75.000,00	994,50	EP000344
ACT2020205	Grond Jachthaven	715.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.846,00	715.000,00	5.846,00	EP000121
ACT2020206	Grond sportcomplex	535.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.375,00	535.000,00	4.375,00	EP000101
ACT2020207	Grond sportveld	145.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.186,00	145.000,00	1.186,00	EP000106
ACT2021206	Grond havengebouw	90.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.193,40	0,00	90.000,00	1.193,40	EP000121
	Totaal: Economisch nut	2.462.645,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14.156,98	11.407,00	2.462.645,95	25.563,98	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT2020208	Grond SBB onder (fiets)paden	8.018,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	173,00	8.018,50	173,00	EP000243
	Totaal: Maatschappelijk nut	8.018,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	173,00	8.018,50	173,00	
	Balanscode A122 Mat.vaste activa: woonruimten													
	Nut: Economisch													
ACT2022503	Woningen Boswijk	8.688.254,06	0,00	0,00	143.081,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72.471,00	8.545.172,65	215.552,42	EP000376
	Totaal: Economisch nut	8.688.254,06	0,00	0,00	143.081,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72.471,00	8.545.172,65	215.552,42	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1 januari	Vermeer- dering	Vermin- dering	Afschrijving	Extra afschrijving	Correctie afschrijving	Aflossing	Extra aflossing	Rente	Extra rente	Boekwaarde 31 december	Kapitaal- lasten	Activiteit
	Balanscode A123 Mat.vaste activa: bedrijfsgebouwen													
	Nut: Economisch													
ACT1987001	Gemeentehuis	167.329,60	0,00	0,00	11.952,12	0,00	0,00	0,00	0,00	2.218,79	0,00	155.377,48	14.170,91	EP000302
ACT1988002	Ambtswoning burgemeester	13.613,41	0,00	0,00	907,56	0,00	0,00	0,00	0,00	180,51	0,00	12.705,85	1.088,07	EP000010
ACT1995010	Uitbr.waterbufferkelder zwemb./sporthal	4.986,61	0,00	0,00	453,33	0,00	0,00	0,00	0,00	66,12	0,00	4.533,29	519,45	EP000101
ACT2008900	aan- en verbouw gemeentehuis 2009	59.386,06	0,00	0,00	13.428,90	0,00	0,00	0,00	0,00	787,46	0,00	45.957,16	14.216,36	EP000302
ACT2010101	herbouw loodsgemeentewerken	53.260,72	0,00	0,00	3.328,83	0,00	0,00	0,00	0,00	706,24	0,00	49.931,89	4.035,07	EP000303
ACT2013400	vervangen beplating loodsen werf (7.123.008)	28.352,35	0,00	0,00	2.025,17	0,00	0,00	0,00	0,00	375,95	0,00	26.327,18	2.401,12	EP000303
ACT2013501	opstal huisartsenpraktijk Molenglop 6 INV2013.09	319.617,94	0,00	0,00	10.653,93	0,00	0,00	0,00	0,00	4.238,13	0,00	308.964,01	14.892,06	EP000153
ACT2015500	renovatie ambtswoning bouwkundig	68.406,83	0,00	0,00	6.218,80	0,00	0,00	0,00	0,00	907,07	0,00	62.188,03	7.125,87	EP000010
ACT2016000	Bouw De Jutter	3.532.405,62	0,00	0,00	110.387,68	0,00	0,00	0,00	0,00	46.839,70	0,00	3.422.017,95	157.227,38	EP000290
ACT2019101	helihaven, gebouw	116.785,98	0,00	0,00	7.785,73	0,00	0,00	0,00	0,00	1.548,58	0,00	109.000,25	9.334,31	EP000344
ACT2019303	Zoutloods schuifdak	23.264,86	0,00	0,00	2.114,99	0,00	0,00	0,00	0,00	308,49	0,00	21.149,88	2.423,48	EP000303
ACT2019305	Bouw nieuwe Boswijk	2.577.392,97	0,00	0,00	281.839,74	42.445,42	-281.839,74	0,00	0,00	0,00	21.499,00	2.534.947,55	63.944,42	EP000262
ACT2020203	Coll. verwarming Boswijk gebouw	138.989,54	0,00	0,00	2.286,74	2.548,73	-2.286,74	0,00	0,00	0,00	1.164,00	136.440,81	3.712,73	EP000356
ACT2022502	Welzijnsgebouw Boswijk	2.562.112,87	0,00	0,00	42.193,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21.371,00	2.519.919,16	63.564,71	EP000375
	Totaal: Economisch nut	9.665.905,36	0,00	0,00	495.577,23	44.994,15	-284.126,48	0,00	0,00	58.177,04	44.034,00	9.409.460,49	358.655,94	
	Balanscode A124 Mat.vaste activa: grond-, weg- en waterb.kundige werken													
	Nut: Economisch													
ACT2017001	investering aanloophaven 2008 - 2009	2.125.840,35	0,00	0,00	141.722,69	0,00	0,00	0,00	0,00	28.188,64	0,00	1.984.117,66	169.911,33	EP000121
	Totaal: Economisch nut	2.125.840,35	0,00	0,00	141.722,69	0,00	0,00	0,00	0,00	28.188,64	0,00	1.984.117,66	169.911,33	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT2021203	Verleggen en verbreden fietspaden Noordzeeduinen	68.199,89	0,00	0,00	9.742,84	0,00	0,00	0,00	0,00	904,33	0,00	58.457,05	10.647,17	EP000004
ACT2022306	Reconstructie Glooiing nabij Lange Paal	231.420,00	0,00	0,00	7.980,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.068,63	0,00	223.440,00	11.048,63	EP000047
ACT2022500	Openbare ruimte Boswijk	525.814,19	0,00	0,00	10.954,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.423,00	514.859,72	15.377,46	EP000350
ACT2022501	Aanleg parkje Lutinelaaan Drift	10.453,79	0,00	0,00	746,70	0,00	0,00	0,00	0,00	138,62	0,00	9.707,09	885,32	EP000118
B2024051	Proefstukje Lange Paal (glooiing)	24.166,67	0,00	0,00	833,33	0,00	0,00	0,00	0,00	320,45	0,00	23.333,33	1.153,78	EP000047
B2024056	Kampweg deel 1 (uiteindelijke kosten moeten blijken uit on	227.266,67	0,00	0,00	16.233,33	0,00	0,00	0,00	0,00	3.013,56	0,00	211.033,33	19.246,89	EP000004
B2024057	Kampweg deel 2 (uiteindelijke kosten moeten blijken uit on	0,00	756.500,00	0,00	50.433,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	706.066,67	50.433,33	EP000004
B2024058	Lange Paal (pad van 30) reconstructie	70.000,00	0,00	0,00	5.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	928,20	0,00	65.000,00	5.928,20	EP000004
	Totaal: Maatschappelijk nut	1.157.321,21	756.500,00	0,00	101.923,99	0,00	0,00	0,00	0,00	8.373,79	4.423,00	1.811.897,19	114.720,78	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1 januari	Vermeer- dering	Vermin- dering	Afschrijving	Extra afschrijving	Correctie afschrijving	Aflossing	Extra aflossing	Rente	Extra rente	Boekwaarde 31 december	Kapitaal- lasten	Activiteit
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
ACT1999023	Herstel riool Lutinelaaan	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	EP000170
ACT2003118	uitbreiding columbarium	17.828,00	0,00	0,00	1.620,70	0,00	0,00	0,00	0,00	236,40	0,00	16.207,30	1.857,10	EP000185
ACT2004104	Riolering Dorpsstr Oost	57.515,55	0,00	0,00	2.858,38	0,00	0,00	0,00	0,00	762,66	0,00	54.657,18	3.621,04	EP000170
ACT2004105	Hemelwaterafvoer Dorpsstr 2004	65.514,14	0,00	0,00	3.255,80	0,00	0,00	0,00	0,00	868,72	0,00	62.258,34	4.124,52	EP000170
ACT2005012	riolering Helm- Brem- en Duinweg	116.453,88	0,00	0,00	5.486,10	0,00	0,00	0,00	0,00	1.544,18	0,00	110.967,78	7.030,28	EP000170
ACT2009200	riolering Dennenlaan GRP 2009 (7.124.030)	54.302,00	0,00	0,00	2.088,55	0,00	0,00	0,00	0,00	720,04	0,00	52.213,45	2.808,59	EP000170
ACT2009201	afkoppelen RWA hotels Badweg GRP 2009 (7.124.031)	3.421,46	0,00	0,00	131,59	0,00	0,00	0,00	0,00	45,37	0,00	3.289,86	176,96	EP000170
ACT2009202	riolering Vliehorst GRP 2009 (7.124.032)	33.808,34	0,00	0,00	1.292,30	0,00	0,00	0,00	0,00	448,30	0,00	32.516,04	1.740,60	EP000170
ACT2010102	herinrichten terrein werf m.n. afval	12.450,76	0,00	0,00	12.450,73	0,00	0,00	0,00	0,00	165,10	0,00	0,02	12.615,83	EP000157
ACT2010201	riolering Achteromweg Oost 7.124.035	9.440,12	0,00	0,00	363,08	0,00	0,00	0,00	0,00	125,18	0,00	9.077,05	488,26	EP000170
ACT2011102	wateroverlast vm. Reddingbootschuur 7.124.036	20.400,00	0,00	0,00	2.550,00	0,00	0,00	0,00	0,00	270,50	0,00	17.850,00	2.820,50	EP000170
ACT2011105	putten infiltratieleiding bedreiventerre GRP 2011	2.777,68	0,00	0,00	347,21	0,00	0,00	0,00	0,00	36,83	0,00	2.430,47	384,04	EP000170
ACT2012402	riolering Commandeursplein INV2013.12	69.801,39	0,00	0,00	2.406,94	0,00	0,00	0,00	0,00	925,57	0,00	67.394,45	3.332,51	EP000170
ACT2014203	riolering Burg. Rablaan / Boslaan INV201423	77.515,82	0,00	0,00	2.500,51	0,00	0,00	0,00	0,00	1.027,86	0,00	75.015,31	3.528,37	EP000170
ACT2015003	vergroten berging put Vlieduin	12.942,90	0,00	0,00	417,51	0,00	0,00	0,00	0,00	171,62	0,00	12.525,38	589,13	EP000170
ACT2015005	riool W. de Vlaminghweg 41 A t/m 41F	51.689,95	0,00	0,00	1.667,42	0,00	0,00	0,00	0,00	685,41	0,00	50.022,54	2.352,83	EP000170
ACT2015006	maatregelen grondwateroverlast 2015	14.107,18	0,00	0,00	1.282,47	0,00	0,00	0,00	0,00	187,06	0,00	12.824,71	1.469,53	EP000170
ACT2015100	riool nieuwe school en Meidoornlaan	70.579,54	0,00	0,00	2.276,76	0,00	0,00	0,00	0,00	935,88	0,00	68.302,78	3.212,64	EP000170
ACT2015104	rioleringen Veerdamproject	154.597,46	0,00	0,00	4.987,01	0,00	0,00	0,00	0,00	2.049,96	0,00	149.610,45	7.036,97	EP000170
ACT2016004	riool Vlaminghweg (Badweg-Molenglop, INV201604)	5.798,94	0,00	0,00	181,22	0,00	0,00	0,00	0,00	76,89	0,00	5.617,72	258,11	EP000170
ACT2016006	bal persleiding Stortemelk (INV201606)	2.398,42	0,00	0,00	74,95	0,00	0,00	0,00	0,00	31,80	0,00	2.323,47	106,75	EP000170
ACT2017101	nutsvoorzieningen Fortweg	21.854,74	0,00	0,00	7.284,91	0,00	0,00	0,00	0,00	289,79	0,00	14.569,83	7.574,70	EP000245
ACT2017900	riolering De Drift	53.035,42	0,00	0,00	1.205,35	0,00	0,00	0,00	0,00	703,25	0,00	51.830,07	1.908,60	EP000170
ACT2018100	afvoer hemelwater bedrijventerrein naar haven	62.266,17	0,00	0,00	1.415,14	0,00	0,00	0,00	0,00	825,65	0,00	60.851,03	2.240,79	EP000170
ACT2018101	opheffen rioolgemaal RWS haven	25.624,92	0,00	0,00	582,38	0,00	0,00	0,00	0,00	339,79	0,00	25.042,53	922,17	EP000170
ACT2019304	Vervangen riool Vuurboetsplein	193.710,11	0,00	0,00	4.081,63	0,00	129,46	0,00	0,00	2.568,60	0,00	189.499,02	6.779,69	EP000170
ACT2020601	Keerwanden ondergrondse Duinkersoord	15.993,81	0,00	0,00	999,61	0,00	0,00	0,00	0,00	212,08	0,00	14.994,19	1.211,69	EP000157
ACT2021100	Riolering Badweg-Molenglop	35.821,43	0,00	0,00	762,16	0,00	0,00	0,00	0,00	474,99	0,00	35.059,27	1.237,15	EP000170
ACT2021200	Pomp rioolgemaal Lutinelaaan vervanging	21.212,01	0,00	0,00	1.767,67	0,00	0,00	0,00	0,00	281,27	0,00	19.444,34	2.048,94	EP000170
ACT2021201	Riool WdeV Boereglop Lutinelaaan	183.783,74	0,00	0,00	3.910,29	0,00	0,00	0,00	0,00	2.436,97	0,00	179.873,44	6.347,26	EP000170
ACT2021202	Riool Berkenlaan	157.019,52	0,00	0,00	3.340,84	0,00	0,00	0,00	0,00	2.082,08	0,00	153.678,68	5.422,92	EP000170
ACT2022301	Riool en hemelwatervoorzieningen Boswijk	75.515,98	0,00	0,00	1.573,25	0,00	0,00	0,00	0,00	1.001,34	0,00	73.942,73	2.574,59	EP000170
B2024019	Vervanging / berging riool / infiltratieriool Esdoornlaan	0,00	80.000,00	0,00	1.600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78.400,00	1.600,00	EP000170
B2024020	Midscheeps (50 m riolering vernieuwen)	0,00	15.000,00	0,00	300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14.700,00	300,00	EP000170
B2024021	Aanpassing duiker hemelwaterafvoer door zeedijk	0,00	70.000,00	0,00	1.400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	68.600,00	1.400,00	EP000170
B2024022	Groot onderhoud buffer Oosterseveld	0,00	100.000,00	0,00	2.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	98.000,00	2.000,00	EP000170
B2024028	Diversen nader te bepalen vgl's GRP 4 2024	0,00	10.000,00	0,00	200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9.800,00	200,00	EP000170
B2024032	Maatregelen infiltratie (IT)-riool Bremweg (bv. verticale putt	0,00	20.000,00	0,00	666,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	19.333,33	666,67	EP000170
B2024033	Verticale infiltratie sportveld	0,00	70.000,00	36.670,00	1.111,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	32.219,00	1.111,00	EP000170
B2024034	Herstel riool omgeving Vorkduin 14	0,00	10.000,00	0,00	200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9.800,00	200,00	EP000170
B2024059	Vervanging asbest-cement persleiding Stortemelk-oost	0,00	25.000,00	0,00	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	24.500,00	500,00	EP000170
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheve	1.699.181,38	400.000,00	36.670,00	83.140,13	0,00	129,46	0,00	0,00	22.531,14	0,00	1.979.241,76	105.800,73	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1 januari	Vermeer- dering	Vermin- dering	Afschrijving	Extra afschrijving	Correctie afschrijving	Aflossing	Extra aflossing	Rente	Extra rente	Boekwaarde 31 december	Kapitaal- lasten	Activiteit
Balanscode A125 Mat.vaste activa: vervoermiddelen														
Nut: Economisch														
ACT2017400	Nieuwe vrachtwagen	18.464,62	0,00	0,00	9.232,31	0,00	0,00	0,00	0,00	244,84	0,00	9.232,31	9.477,15	EP000304
ACT2019300	Voertuig waterstaat VBT-71-P	13.145,77	0,00	0,00	8.145,77	0,00	0,00	0,00	0,00	174,31	0,00	5.000,00	8.320,08	EP000047
ACT2020108	Voertuig groenvoorziening VDD-47-K	5.418,12	0,00	0,00	5.418,12	0,00	0,00	0,00	0,00	71,84	0,00	0,00	5.489,96	EP000304
ACT2022305	Aanhanger plantsoendienst	5.484,08	0,00	0,00	996,82	0,00	0,00	0,00	0,00	72,72	0,00	4.487,26	1.069,54	EP000304
ACT2023103	Compact voertuig met opbouw	76.840,00	0,00	0,00	8.260,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.018,90	0,00	68.580,00	9.278,90	EP000304
ACT2023202	V-827-FF Voertuig met laadvlak	13.437,50	0,00	0,00	2.812,50	0,00	0,00	0,00	0,00	178,18	0,00	10.625,00	2.990,68	EP000304
Totaal: Economisch nut		132.790,09	0,00	0,00	34.865,52	0,00	0,00	0,00	0,00	1.760,79	0,00	97.924,57	36.626,31	
Balanscode A126 Mat.vaste activa: machines, apparaten en installaties														
Nut: Economisch														
ACT2005502	Herfinanciering lantaarnpalen Dynamicon	5.486,54	0,00	0,00	5.486,30	0,24	0,00	0,00	0,00	72,75	0,00	0,00	5.559,29	EP000044
ACT2007103	nieuw tankstation 7.126.029	13.329,54	0,00	0,00	3.446,45	0,00	0,00	0,00	0,00	176,75	0,00	9.883,09	3.623,20	EP000052
ACT2009207	cv install. flidunen (7.126.032)	8.711,80	0,00	0,00	2.904,06	0,00	0,00	0,00	0,00	115,52	0,00	5.807,74	3.019,58	EP000101
ACT2009902	Flidunen energiebesparing o.a. zonneboilers	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	EP000101
ACT2012600	zonnepanelen gemeentewerf INV2013.16	16.544,38	0,00	0,00	1.838,26	0,00	0,00	0,00	0,00	219,38	0,00	14.706,11	2.057,64	EP000184
ACT2015102	unit strandbewaking Badweg	5.755,44	0,00	0,00	5.755,44	0,00	0,00	0,00	0,00	76,32	0,00	0,00	5.831,76	EP000284
ACT2015201	onkruidbestrijdingsapparaat	1.481,00	0,00	0,00	1.481,00	0,00	0,00	0,00	0,00	19,64	0,00	0,00	1.500,64	EP000304
ACT2015400	hoogwerkerbak	869,03	0,00	0,00	869,03	0,00	0,00	0,00	0,00	11,52	0,00	0,00	880,55	EP000304
ACT2015501	renovatie ambtswoning installaties	23.027,51	0,00	0,00	3.837,92	0,00	0,00	0,00	0,00	305,34	0,00	19.189,59	4.143,26	EP000010
ACT2017100	vervangen vorkheftruck INV201710	6.560,22	0,00	0,00	820,03	0,00	0,00	0,00	0,00	86,99	0,00	5.740,19	907,02	EP000304
ACT2020201	Coll. verwarming van Boswijk installatie	135.774,60	0,00	0,00	10.444,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.265,00	125.330,40	11.709,20	EP000356
ACT2020202	Zoutelectrolyse Flidunen	39.930,00	0,00	0,00	3.630,00	0,00	0,00	0,00	0,00	529,47	0,00	36.300,00	4.159,47	EP000101
ACT2020204	Coll. verwarming Boswijk bronnen en leidingen	136.183,96	0,00	0,00	2.837,17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.146,00	133.346,79	3.983,17	EP000356
ACT2020403	Geluidsinstallatie raadsvergaderingen	9.404,37	0,00	0,00	1.567,40	0,00	0,00	0,00	0,00	124,70	0,00	7.836,98	1.692,10	EP000001
ACT2020602	IPADS raad online vergaderen	1.578,44	0,00	0,00	1.578,44	0,00	0,00	0,00	0,00	20,93	0,00	0,00	1.599,37	EP000001
ACT2021101	Lichtmasten en armaturen	23.719,62	0,00	0,00	1.976,63	0,00	0,00	0,00	0,00	314,52	0,00	21.742,98	2.291,15	EP000044
ACT2022201	Armaturen OV WdeV en Berkenlaan	4.978,03	0,00	0,00	382,93	0,00	0,00	0,00	0,00	66,01	0,00	4.595,10	448,94	EP000044
ACT2022400	GPS Meetapparatuur	5.280,00	0,00	0,00	880,00	0,00	0,00	0,00	0,00	70,01	0,00	4.400,00	950,01	EP000304
ACT2023100	Zitgrasmaaier	16.748,00	0,00	0,00	3.062,00	0,00	0,00	0,00	0,00	222,08	0,00	13.686,00	3.284,08	EP000304
ACT2023101	Apparatuur Tandartspraktijk	68.986,67	0,00	0,00	4.013,33	0,00	0,00	0,00	0,00	914,76	0,00	64.973,33	4.928,09	EP000154
ACT2023102	Zoutstrooier	19.001,50	0,00	0,00	1.833,50	0,00	0,00	0,00	0,00	251,96	0,00	17.168,00	2.085,46	EP000304
ACT2023104	Kraan op vrachtwagen	13.960,00	0,00	0,00	1.440,00	0,00	0,00	0,00	0,00	185,11	0,00	12.520,00	1.625,11	EP000304
ACT2023200	Kleppencontainer HH	4.428,60	0,00	0,00	1.016,40	0,00	0,00	0,00	0,00	58,72	0,00	3.412,20	1.075,12	EP000157
ACT2023201	Kleppencontainer BA	1.671,40	0,00	0,00	383,60	0,00	0,00	0,00	0,00	22,16	0,00	1.287,80	405,76	EP000006
B2024008	Vervangen veegmachine RAVO voor Schmidt elektrisch	226.500,00	0,00	0,00	23.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.003,39	0,00	203.000,00	26.503,39	EP000304
B2024016	Schoonmaak unit (hoge druk) NIEUW	0,00	15.000,00	0,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12.000,00	3.000,00	EP000304
B2024040	Flidunen Vervangen luchtbehandeling systeem	0,00	53.500,00	0,00	3.566,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	49.933,33	3.566,67	EP000101
B2024047	Armaturen 60 stuks diverse locaties	26.880,00	0,00	0,00	1.920,00	0,00	0,00	0,00	0,00	356,43	0,00	24.960,00	2.276,43	EP000044
B2024048	Armaturen 34 stuks diverse locaties	0,00	16.320,00	0,00	1.088,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15.232,00	1.088,00	EP000044
Totaal: Economisch nut		816.790,65	84.820,00	0,00	94.558,76	0,24	0,00	0,00	0,00	7.224,46	2.411,00	807.051,63	104.194,46	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1 januari	Vermeer- dering	Vermin- dering	Afschrijving	Extra afschrijving	Correctie afschrijving	Aflossing	Extra aflossing	Rente	Extra rente	Boekwaarde 31 december	Kapitaal- lasten	Activiteit
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
ACT2015008	besturingskast riolering Stortemelk	5.689,64	0,00	0,00	517,24	0,00	0,00	0,00	0,00	75,44	0,00	5.172,40	592,68	EP000170
ACT2016200	materiaal grafdelven INV201620	8.698,69	0,00	0,00	1.242,67	0,00	0,00	0,00	0,00	115,34	0,00	7.456,02	1.358,01	EP000185
ACT2019301	Grafdelfmachine	77.833,82	0,00	0,00	5.188,92	0,00	0,00	0,00	0,00	1.032,08	0,00	72.644,89	6.221,00	EP000185
ACT2020100	Hydraulische kleppenbak HH	7.840,80	0,00	0,00	1.306,80	0,00	0,00	0,00	0,00	103,97	0,00	6.534,00	1.410,77	EP000157
ACT2020101	GEO blok 3e haakopname HH	3.755,23	0,00	0,00	726,00	0,00	212,81	0,00	0,00	49,79	0,00	2.816,42	988,60	EP000157
ACT2020102	Welvaartsweegstelsysteem HH	5.714,68	0,00	0,00	1.555,71	0,00	-127,03	0,00	0,00	75,78	0,00	4.286,00	1.504,46	EP000157
ACT2020103	Boordcomputer voertuig HH	1.815,00	0,00	0,00	453,75	0,00	0,00	0,00	0,00	24,07	0,00	1.361,25	477,82	EP000157
ACT2020104	Hydraulische kleppenbak BA	2.959,20	0,00	0,00	520,60	0,00	-27,40	0,00	0,00	39,24	0,00	2.466,00	532,44	EP000006
ACT2020105	GEO Blok 3e haakopname BA	1.417,25	0,00	0,00	274,00	0,00	80,32	0,00	0,00	18,79	0,00	1.062,93	373,11	EP000006
ACT2020106	Welvaarts weegstelsysteem BA	2.156,79	0,00	0,00	539,20	0,00	0,00	0,00	0,00	28,60	0,00	1.617,59	567,80	EP000006
ACT2020107	Boordcomputer BA	685,00	0,00	0,00	171,25	0,00	0,00	0,00	0,00	9,08	0,00	513,75	180,33	EP000006
ACT2020401	Aanpassing milieustraat veiligheid HH	17.678,87	0,00	0,00	1.607,17	0,00	0,00	0,00	0,00	234,42	0,00	16.071,70	1.841,59	EP000157
ACT2020402	Aanpassingen milieustraat veiligheid BA	6.680,19	0,00	0,00	607,29	0,00	0,00	0,00	0,00	88,58	0,00	6.072,90	695,87	EP000006
ACT2022302	Vuilpers HH	106.279,14	0,00	0,00	5.904,40	0,00	0,00	0,00	0,00	1.409,26	0,00	100.374,74	7.313,66	EP000157
ACT2022303	Vuilpers BA	45.210,00	0,00	0,00	2.511,67	0,00	0,00	0,00	0,00	599,48	0,00	42.698,33	3.111,15	EP000006
B2024003	Vervangen afsluitbare afzetcontainer/prullebakkenunit	0,00	20.000,00	0,00	1.233,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18.766,67	1.233,33	EP000157
B2024013	Rior (riooonstopper aanhanger)	0,00	15.000,00	0,00	1.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13.500,00	1.500,00	EP000170
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven	294.414,30	35.000,00	0,00	25.860,00	0,00	138,70	0,00	0,00	3.903,92	0,00	303.415,59	29.902,62	
	Balanscode A129 Mat.vaste activa: overig													
	Nut: Economisch													
ACT2021204	Meubels (stoelen en tafels) gemeente huis/werf	26.275,54	0,00	0,00	2.021,20	0,00	0,00	0,00	0,00	348,41	0,00	24.254,35	2.369,61	EP000302
B2024017	Sneeuwpluig NIEUW	0,00	15.000,00	0,00	1.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13.500,00	1.500,00	EP000304
B2024036	Flidunen Wanden plenum	0,00	64.200,00	0,00	3.210,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	60.990,00	3.210,00	EP000101
B2024037	Flidunen Isoleren bak zwembad	0,00	21.400,00	0,00	1.070,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20.330,00	1.070,00	EP000101
B2024038	Flidunen Sporthal vloer	0,00	45.475,00	0,00	2.273,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	43.201,25	2.273,75	EP000101
B2024041	Ambtswoning burgemeester vervangen keuken	0,00	16.050,00	0,00	1.605,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14.445,00	1.605,00	EP000010
B2024042	Gemeentehuis Vervangen pui tevens isoleren triple-glas	0,00	69.550,00	0,00	3.477,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	66.072,50	3.477,50	EP000302
B2024043	Verduurzamen gemeentehuis	0,00	80.250,00	0,00	4.012,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	76.237,50	4.012,50	EP000302
B2024044	Gemeentehuis Vervangen HR++ glas	0,00	26.750,00	0,00	1.337,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25.412,50	1.337,50	EP000302
B2024045	Gemeente werf Vervangen beplating	60.990,00	0,00	0,00	3.210,00	0,00	0,00	0,00	0,00	808,73	0,00	57.780,00	4.018,73	EP000303
B2024046	Gemeente werf Verbouwen aanp. deur in dezelfde loods	5.885,00	0,00	0,00	535,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,04	0,00	5.350,00	613,04	EP000303
	Totaal: Economisch nut	93.150,54	338.675,00	0,00	24.252,45	0,00	0,00	0,00	0,00	1.235,18	0,00	407.573,10	25.487,63	
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
B2024018	Vervanging besturings software schuifdijk	0,00	10.000,00	0,00	666,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9.333,33	666,67	EP000170
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven	0,00	10.000,00	0,00	666,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9.333,33	666,67	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT2016007	lidmaatschap Energiecoöperatie Vlieland	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,66	0,00	50,00	0,66	EP000184
	Totaal: Maatschappelijk nut	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,66	0,00	50,00	0,66	
	Balanscode A1312 Fin.vaste activa: kapitaalverstrekking aan gemeensch.regelingen													
	Nut: Economisch													
ACT2005999	aandelen BNG	811,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,75	0,00	811,00	10,75	EP000207
	Totaal: Economisch nut	811,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,75	0,00	811,00	10,75	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1 januari	Vermeer- dering	Vermin- dering	Afschrijving	Extra afschrijving	Correctie afschrijving	Aflossing	Extra aflossing	Rente	Extra rente	Boekwaarde 31 december	Kapitaal- lasten	Activiteit
	Nut: Maatschappelijk													
ACT1970001	Werkkap. Volkskredientbank L'warden	907,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,03	0,00	907,56	12,03	EP000053
ACT1983001	Aandelen BNG	7.963,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	105,60	0,00	7.963,84	105,60	EP000207
ACT1995018	Aand.Afvalsturing Friesland N.V.	20.420,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	270,77	0,00	20.420,11	270,77	EP000157
ACT2004999	aandelen friesland milieu	2.265,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30,04	0,00	2.265,46	30,04	EP000157
	Totaal: Maatschappelijk nut	31.556,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	418,44	0,00	31.556,97	418,44	
	Balanscode A1322 Fin.vaste activa: leningen aan deelnemingen													
	Nut: Economisch													
ACT2022304	Lening Duinwijk 2022 LUG009	140.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.000,00	0,00	0,00	0,00	130.000,00	0,00	EP000327
	Totaal: Economisch nut	140.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10.000,00	0,00	0,00	0,00	130.000,00	0,00	
	Balanscode A1323 Fin.vaste activa: leningen aan overige verbonden partijen													
	Nut: Economisch													
ACT2017000	lening SRV 2008	250.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00	0,00	0,00	12.694,00	200.000,00	12.694,00	EP000127
ACT2017002	lening Fliduinen 2014 € 345.000 LUG003	178.750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16.250,00	0,00	0,00	0,00	162.500,00	0,00	EP000208
ACT2019201	Lening stichting Recreatiebelangen Vlieland	560.714,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	56.071,43	0,00	0,00	0,00	504.642,86	0,00	EP000127
ACT2021205	Lening SRV nieuwbouw winkel personeelsverblijf LUG008	4.827.586,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	172.413,79	0,00	0,00	21.442,00	4.655.172,41	21.442,00	EP000127
	Totaal: Economisch nut	5.817.050,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	294.735,22	0,00	0,00	34.136,00	5.522.315,27	34.136,00	
	Balanscode A1331b Fin.vaste activa: overige langlopende leningen													
	Nut: Economisch													
ACT2017003	lening aan tennisvereniging 2016	22.916,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.583,33	0,00	0,00	0,00	18.333,33	0,00	EP000208
ACT2018000	lening aan energiecoöperatie	183.333,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18.333,33	0,00	0,00	0,00	165.000,00	0,00	EP000208
	Totaal: Economisch nut	206.250,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22.916,66	0,00	0,00	0,00	183.333,33	0,00	
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
ACT1996028	Baatbel.Zomerhuizegebied, riolering	2.896,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.396,00	38,40	0,00	1.500,08	38,40	EP000224
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven	2.896,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.396,00	38,40	0,00	1.500,08	38,40	
	Totaal generaal	33.342.926,94	1.624.995,00	36.670,00	1.145.648,86	44.994,39	-283.858,32	327.651,88	1.396,00	146.020,19	169.055,00	33.695.419,07	1.221.860,12	

Activiteit	Totaal- investering	Inves- terings- jaar	T.l.v. reser- ves of restwaarde	Netto- investering	Afschr.- termijn	Afschrijving 2024	Afschrijving 2025	Afschrijving 2026	Afschrijving 2027
Tractie middelen en terreinen									
EP000304	6.000	2025	500	5.500	7 jaar	0	786	786	786
EP000304	15.000	2025		15.000	10 jaar	0	1.500	1.500	1.500
EP000157/6	20.000	2024	1.500	18.500	15 jaar	1.233	1.233	1.233	1.233
EP000157/6	40.000	2025		40.000	15 jaar	0	2.667	2.667	2.667
EP000304	17.000	2025	1.000	16.000	10 jaar	0	1.600	1.600	1.600
EP000304	75.000	2025	5.000	70.000	10 jaar	0	7.000	7.000	7.000
EP000304	65.000	2023	1.000	64.000	10 jaar	6.400	6.400	6.400	6.400
EP000304	250.000	2023	15.000	235.000	10 jaar	23.500	23.500	23.500	23.500
EP000303	25.000	2025	0	25.000	10 jaar	0	2.500	2.500	2.500
EP000304	25.000	2027	0	25.000	10 jaar	0	0	0	2.500
EP000304	60.000	2025	5.000	55.000	10 jaar	0	5.500	5.500	5.500
EP000304	30.000	2025	0	30.000	4 jaar	0	7.500	7.500	7.500
EP000170	15.000	2024	0	15.000	10 jaar	1.500	1.500	1.500	1.500
EP000006/157	200.000	2028	0	200.000	10 jaar	0	0	0	0
EP000006/157	300.000	2026	0	300.000	10 jaar	0	0	30.000	30.000
EP000304	15.000	2024	0	15.000	5 jaar	3.000	3.000	3.000	3.000
EP000045	15.000	2024	0	15.000	10 jaar	1.500	1.500	1.500	1.500
Totaal tractiemiddelen en terreinen									
	1.173.000		29.000	1.144.000		31.133	47.186	47.186	47.186
Riolering									
Vervangingen									
EP000170	10.000	2024	0	10.000	15 jaar	667	667	667	667
EP000170	80.000	2024	0	80.000	50 jaar	1.600	1.600	1.600	1.600
EP000170	15.000	2024	0	15.000	50 jaar	300	300	300	300
EP000170	70.000	2024	0	70.000	50 jaar	1.400	1.400	1.400	1.400
EP000170	100.000	2024	0	100.000	50 jaar	2.000	2.000	2.000	2.000
EP000170	120.000	2025	0	120.000	50 jaar	0	2.400	2.400	2.400
EP000170	85.000	2025	0	85.000	10 jaar	0	8.500	8.500	8.500
EP000170	8.000	2025	0	8.000	15 jaar	0	533	533	533
EP000170	140.000	2026	0	140.000	50 jaar	0	0	2.800	2.800
EP000170	60.000	2026	0	60.000	50 jaar	0	0	1.200	1.200
EP000170	25.000	2024	0	25.000	50 jaar	500	500	500	500
EP000170	10.000	2024	0	10.000	50 jaar	200	200	200	200
EP000170	10.000	2025	0	10.000	50 jaar	0	200	200	200
EP000170	10.000	2026	0	10.000	50 jaar	0	0	200	200
EP000170	10.000	2027	0	10.000	50 jaar	0	0	0	200
Uitbreidingen									
EP000170	20.000	2024	0	20.000	30 jaar	667	667	667	667
EP000170	70.000	2024	36.670	33.330	30 jaar	1.111	1.111	1.111	1.111
EP000170	10.000	2024	0	10.000	50 jaar	200	200	200	200
EP000170	25.000	2025	0	25.000	50 jaar	0	500	500	500
Totaal riolering									
	878.000		36.670	841.330		8.644	20.778	24.978	25.178
Gebouwenonderhoud									
EP000101	64.200	2024	0	64.200	20 jaar	3.210	3.210	3.210	3.210
EP000101	21.400	2024	0	21.400	20 jaar	1.070	1.070	1.070	1.070
EP000101	45.475	2024	0	45.475	20 jaar	2.274	2.274	2.274	2.274
EP000101	133.750	2025	0	133.750	25 jaar	0	5.350	5.350	5.350
EP000101	53.500	2024	0	53.500	15 jaar	3.567	3.567	3.567	3.567
EP000010	16.050	2024	0	16.050	10 jaar	1.605	1.605	1.605	1.605
EP000302	69.550	2024	0	69.550	20 jaar	3.478	3.478	3.478	3.478
EP000302	80.250	2024	0	80.250	20 jaar	4.013	4.013	4.013	4.013
EP000302	26.750	2024	0	26.750	20 jaar	1.338	1.338	1.338	1.338
EP000303	64.200	2023	0	64.200	20 jaar	3.210	3.210	3.210	3.210
EP000303	6.420	2023	0	6.420	12 jaar	535	535	535	535
Totaal gebouwenonderhoud									
	581.545		0	581.545		24.298	29.648	29.648	29.648
Openbare verlichting									
EP000044	28.800	2023	0	28.800	15 jaar	1.920	1.920	1.920	1.920
EP000044	16.320	2024	0	16.320	15 jaar	1.088	1.088	1.088	1.088
EP000044	23.520	2025	0	23.520	15 jaar	0	1.568	1.568	1.568
EP000044	35.000	2026	0	35.000	30 jaar	0	0	1.167	1.167
Totaal openbare verlichting									
	103.640		0	103.640		3.008	4.576	5.743	5.743
Waterstaatsobjecten									
EP00047	25.000	2023	0	25.000	30 jaar	833	833	833	833
EP00047	290.000	2025	0	290.000	30 jaar	0	9.667	9.667	9.667
EP00047	290.000	2027	0	290.000	30 jaar	0	0	0	9.667
EP00047	290.000	2030	0	290.000	40 jaar	0	0	0	0
EP00047	630.000	2030	0	630.000	40 jaar	0	0	0	0
Totaal Waterstaatsobjecten									
	1.525.000		-	1.525.000		833	10.500	10.500	20.167
Wegen									
EP000004	243.500	2023	0	243.500	15 jaar	16.233	16.233	16.233	16.233
EP000004	756.500	2024	0	756.500	15 jaar	50.433	50.433	50.433	50.433
EP000004	75.000	2023	0	75.000	15 jaar	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal wegen									
	1.075.000		0	1.075.000		71.667	71.667	71.667	71.667
Totaal investeringen 2022 - 2026									
	5.336.185		65.670	5.270.515		139.584	184.354	189.721	199.587